



**СИЛАБУС**  
навчальної дисципліни  
«Кримінальний процес»

**Кафедра кримінального процесу**

Статус дисциплін	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	081 Право
Форми здобуття вищої освіти	денна
Мова викладання	українська
Навчальний рік	2021/2022 (4 семестр) 2022/2023 (5, 6 семестр)
Форма підсумкового контролю	4 семестр – залік, 5 семестр – залік, 6 семестр - екзамен, курсова робота

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну  
науковий ступінь, вчене звання  
посада  
профайл викладача

**Макаров Марк Анатолійович**

д.ю.н., доцент  
завідувач кафедри кримінального процесу  
<https://orcid.org/0000-0003-4515-5033>

Контактний телефон  
Електронна адреса  
Розклад навчальних занять  
Консультації

15-47  
[Krum.proces@ukr.net](mailto:Krum.proces@ukr.net).

Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)*  
On-line: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну  
науковий ступінь, вчене звання  
посада  
профайл викладача

**Зарубей Вікторія Володимирович**

к.ю.н., професор  
професор кафедри кримінального процесу

<https://orcid.org/0000-0002-2794-439X>

Контактний телефон  
Електронна адреса  
Розклад навчальних занять  
Консультації

14-93  
[Krum.proces@ukr.net](mailto:Krum.proces@ukr.net).

Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)*  
On-line: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну  
науковий ступінь, вчене звання  
посада  
профайл викладача

**Кулик Марина Йосипівна**

к.ю.н., доцент  
доцент кафедри кримінального процесу

<https://orcid.org/0000-0003-1373-6749>

Контактний телефон  
Електронна адреса  
Розклад навчальних занять  
Консультації

14-93  
[Krum.proces@ukr.net](mailto:Krum.proces@ukr.net).

Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)*  
On-line: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічного працівника, який веде дисципліну  
науковий ступінь, вчене звання

**Римарчук Ольга Вікторівна**

к.ю.н.

посада  
профайл викладача  
Контактний телефон  
Електронна адреса  
Розклад навчальних занять  
Консультації

доцент кафедри кримінального процесу  
<https://orcid.org/0000-0003-0062-9645>

11-98  
Krum.proces@ukr.net.

Очні: *(відповідно до окремого графіка кафедри)*  
On-line: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3391>

#### **Стислий опис навчальної дисципліни**

**Мета вивчення навчальної дисципліни**

Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінальний процес» є оволодіння здобувачами ступеня вищої освіти бакалавра глибокими теоретичними знаннями щодо уміння реалізації її процесуальних інститутів у діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду під час кримінального провадження, а також формування практичних навичок щодо правильного застосування кримінального процесуального закону при проведенні процесуальних дій, прийнятті та оформленні процесуальних рішень.

**Тривалість**

12 кредитів ЄКТС/360 годин (лекції – 42 годин, семінарські заняття – 38 годин, практичні заняття – 100 годин, самостійна та індивідуальні робота – 180 годин).

**Форми та методи навчання**

денна; словесні (лекція, розповідь-пояснення), наочні (пояснювально-ілюстративний, демонстрація); практичні методи (репродуктивний метод; частково-пошуковий метод; дослідницький метод, інтерактивні (дискусія); захист проєктів (презентацій); поняттєве вправляння; групові та індивідуальні завдання.

Самостійна робота: ознайомлення з положеннями нормативно-правових актів; вирішення практичних задач; підготовка рефератів (доповідей).

**Система поточного контролю**

Оцінювання здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 (незадовільно) потребує перескладання.

Самостійна робота оцінюється окремо.

Остаточний бал поточного контролю визначається як сума всіх отриманих балів розділена на кількість отриманих балів (при цьому «2» та «н» не враховуються) та помножена на коефіцієнт 12.

Максимальна кількість балів – 60.

При наявності трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів здобувач до підсумкового контролю не допускається.

**Система підсумкового контролю**

усне та письмове опитування.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання та практичне завдання. Максимальна кількість балів – 40. Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

**Пререквізити (Prerequisite)**

Базові знання: Теорія держави і права, яка забезпечує категоріальним апаратом; Конституційне, Кримінальне, Адміністративне і Цивільне право, оскільки в діяльності органів досудового розслідування і суду досить часто виникають питання, що пов'язані з відшкодуванням завданої кримінальним правопорушенням шкоди, кваліфікацією суспільно небезпечних діянь, забезпеченням конституційних прав і свобод людини, адміністративною відповідальністю; судові та правоохоронні органи України.

**Постреквізити.**

Дисципліни, які будуть використовувати результати вивчення цієї навчальної дисципліни: «Складання кримінальних процесуальних документів», «Особливі порядки кримінального провадження», «Досудове розслідування», «Докази і доказування у кримінальному провадженні», «Адвокатура України» та ін.

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,  
програмні результати навчання («hard skills»)**

**Програмні результати навчання**

**Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач**

**для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр зі спеціальності 081 Право**

- |   |   |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– ПРН 1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин;</li> <li>– ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;</li> <li>– ПРН 4. Формулювати власні обгрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;</li> <li>– ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обгрунтованістю;</li> <li>– ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</li> <li>– ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та під час виконання службових обов'язків;</li> <li>– ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;</li> <li>– ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, використовувати різні бази даних;</li> <li>– ЗК 9. Здатність працювати в команді.</li> <li>– ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин кримінального процесуального права;</li> <li>– ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм процесуального права;</li> <li>– ФК 11. Здатність визначити належні та прийняті для юридичного аналізу факти;</li> <li>– ФК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;</li> <li>– ФК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</li> </ul> |
|---|---|

**Перелік компетенцій, розвитку яких сприяє вивчення цієї навчальної дисципліни «soft skills»):**

- властивість приймати рішення та вирішувати проблеми;
- зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);
- взаємодія з різними типами людей;
- чітко планувати та керувати часом.

**Структура залікового кредиту (тематичний план)**

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<b>Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу</b>		
<p><b>Тема 1.</b> Поняття, сутність і завдання кримінального процесу.</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год.) :</b> 1. Поняття та сутність, форми (типи) кримінального процесу. 2. Завдання кримінального процесу. 3. Система стадій кримінального процесу. 4. Кримінальна процесуальна форма та гарантії. 5. Кримінальні процесуальні функції та відносини. 6. Поняття та види кримінальних процесуальних актів. <b>Завдання практичного заняття (2 год.):</b> 1. Криволапчуку було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 309 КК України. За результатами судового розгляду справи Криволапчук був засуджений до позбавлення волі строком на три роки. Криволапчук подав апеляційну скаргу на вирок суду. Проте, апеляційна скарга була повернута на підставі п. 4 ч. 3 ст. 399 КПК України. <i>Вкажіть, які стадії кримінального процесу пройшло кримінальне провадження?</i> 2. У залі судового засідання було розпочато розгляд кримінального провадження по обвинуваченню Остапчука, Мігіна і Назарука за ч. 2 ст. 296 КК України і ч. 1 ст. 121 КК України. У результаті досудового розслідування було встановлено, що вони грубо порушували публічний порядок і завдали потерпілому тяжке тілесне ушкодження. Захисник Остапчука, виходячи з того, що тілесне ушкодження міг спричинити лише один з обвинувачених, усю захисну промову присвятив обгрунтуванню вини Мігіна.</p>	<p><b>Теми рефератів:</b> 1. Історичні типи (форми) кримінального процесу. 2. Історія становлення та розвитку вітчизняного кримінального процесу. 3. Моральні засади кримінального провадження. 4. Сучасні напрями удосконалення кримінальної процесуальної форми. <b>Завдання для самостійного опрацювання:</b> 1. Складіть схему системи стадій кримінального процесу України за такою формою: назва стадії; безпосередні завдання; суб'єкти провадження, які беруть участь у цій стадії; особливості провадження в стадії; підсумкові рішення. 2. Проаналізуйте та проілюструйте співвідношення кримінального процесу із запропонованими галузями права та суміжними науками: конституційне право, кримінальне право, законодавство про оперативну-розшукову діяльність, криміналістика.</p>

За результатами судового розгляду кримінального провадження Остапчук і Мітін були визнані винуватими у вчиненні кримінального правопорушення, а Назарук – виправданий. Потерпілий звернувся до адвоката, який за його дорученням, склав апеляційну скаргу на вирок суду, в якій обґрунтовував, що вина обвинуваченого Назарука доказана наявними матеріалами кримінального провадження.

*Оцініть дії адвокатів з точки зору сутності кримінальних процесуальних функцій.*

3. До чергової частини Національної поліції звернувся Сомов із заявою про вчинене щодо нього кримінальне правопорушення. Приймаючи заяву, черговий Національної поліції пояснив Сомову, що дії по перевірці та вирішенню його заяви будуть виконуватися лише після внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), оскільки саме тоді виникають кримінальні процесуальні правовідносини, що надають співробітникам поліції відповідні повноваження.

*Чи є правильним пояснення чергового Національної поліції?*

*Коли виникають та припиняються кримінальні процесуальні правовідносини?*

4. Прокурор, ознайомившись з матеріалами досудового розслідування, взявши до уваги очевидність вчиненого злочину, дав вказівку слідчому закінчити досудове слідство протягом 2 тижнів з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину. Слідчий оскаржив вказівку вищестоящому прокуророві, зазначивши, що відповідно до ч. 1 ст. 219 КПК України він має право провадити досудове розслідування протягом двох місяців.

*Оцініть ситуацію з точки зору завдання кримінального провадження - забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування.*

5. Під час досудового розслідування за підозрою Федоренка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 152 КК України (звалтування неповнолітньої), виникла необхідність провести освідування підозрюваного відповідно до вимог ст. 241 КПК України. Оскільки слідчий мав намір самостійно провести освідування підозрюваного, він запросив понятого й оглянув підозрюваного Федоренка. Про результати проведеного освідування слідчий склав акт, який підписав підозрюваний Федоренко й сам слідчий.

*Ознайомившись з положеннями ст. 241 КПК України, з'ясуйте, чи не були допущені слідчим порушення кримінальної процесуальної форми.*

*Якщо так, то які саме?*

6. Слідчий викликав як свідка Федорова і під час допиту поставив йому ряд запитань, що стосуються змісту листів, отриманих ним від підозрюваного Клименка. Федоров на ці питання відповідати відмовився, посилаючись на положення Конституції України щодо гарантії таємниці спілкування.

*Чи є правильними дії Федорова?*

*Про які процесуальні гарантії йдеться в цьому випадку та чи були вони порушені?*

7. Під час досудового розслідування кримінального правопорушення за ст. 124 КК України, слідчий звернувся до суду із поданням про застосування до підозрюваного Демченка запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Слідчий суддя задовольнив подання слідчого і виніс постанову про застосування щодо Демченка домашнього арешту.

*Чи були допущені порушення кримінальної процесуальної форми застосування домашнього арешту, визначеної статтями 181, 184, 193, 194 КПК України?*

	<p>8. У ході кримінального провадження щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 4 ст. 185 КК України, слідчий припустив, що підозрюваний Коваленко спілкувався зі своїми співучасниками щодо обставин вчинення злочину. На підставі цього слідчий органу досудового розслідування склав постанову про накладення арешту на кореспонденцію, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж Коваленка та спостереження за останнім.</p> <p><i>Дайте оцінку дії слідчого з точки зору дотримання кримінальної процесуальної форми.</i></p> <p>9. Під час судового розгляду кримінального провадження щодо обвинувачення Франсуа Грюффона, громадянина Французької Республіки, у вчиненні шахрайства суддя з'ясував, що обвинуваченому, котрий не володіє мовою судочинства, всупереч вимогам ст. 29 КПК України, під час провадження досудового розслідування, не було надано можливість скористатися послугами перекладача.</p> <p><i>Про які процесуальні гарантії йдеться в цьому випадку та чи були вони порушені?</i></p>	
<p><b>Тема 2.</b> Кримінальне процесуальне законодавство та межі його дії</p>	<p><b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття кримінального процесуального права, його предмет та методи.</li> <li>2. Джерела кримінального процесуального права.</li> <li>3. Норми кримінального процесуального права їх структура та тлумачення.</li> <li>4. Поняття та система кримінального процесуального законодавства.</li> <li>5. Межі дії кримінального процесуального законодавства.</li> <li>6. Застосування кримінального процесуального закону за аналогією.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (2 год):</b></p> <p>1. У постанові про закриття кримінального провадження слідчий зробив посилання на норму Конституції України, положення постанови Верховного Суду та пункт наказу Генерального прокурора.</p> <p>Прокурор (процесуальний керівник) вказав слідчому на недопустимість посилань у кримінальних процесуальних документах на будь-які інші, окрім Кримінального процесуального кодексу України, закони та підзаконні нормативні акти, а також на рішення вищих судових органів, оскільки вони не є джерелами кримінального процесуального права.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого та роз'яснення прокурора.</i></p> <p>2. Перебуваючи на курорті в Болгарії, Сазонов на ґрунті ревності посварився з дружиною. Після посадки на літак в аеропорту Софії Сазонов почав вимагати від дружини пояснень з приводу її відсутності в готелі в день від'їзду. Під час польоту, після того як дружина відмовилася відповідати, Сазонов вдарив її ножем в обличчя. Літак здійснив посадку в Києві. Родина Сазонових проживає у Варшаві.</p> <p><i>За правилами кримінального процесуального закону якої держави необхідно розслідувати це кримінальне правопорушення?</i></p> <p>3. Громадянин Казахстану Логвиненко, який тимчасово проживає в Україні, знаходячись у службовому відрядженні в Латвії, став свідком вчинення тяжкого злочину. Через деякий час з правоохоронної установи Латвії надійшло доручення правоохоронним органам України з проханням допитати Логвиненка як свідка.</p> <p><i>Правилами кримінального процесуального закону якої держави необхідно керуватися при виконанні цього доручення?</i></p> <p><i>Яким кримінальним процесуальним законом мав би</i></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Реформування кримінального процесуального законодавства в період розбудови правової держави.</li> <li>2. Правозастосовне тлумачення норм кримінального процесуального права.</li> <li>3. Застосування аналогії при подоланні прогалин у кримінальному процесуальному законодавстві України.</li> <li>4. Судовий прецедент як джерело кримінального процесуального права в країнах англо-саксонської правової сім'ї.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ознайомитися та законспектувати основні положення Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV.</li> </ol>

	<p><i>керуватися слідчий з Латвії, який прибув би до України для допиту Логвиненка як свідка?</i></p> <p>4. 20 листопада 2020 року Петров, керуючи власним автомобілем, грубо порушив правила безпеки дорожнього руху, внаслідок чого відбулося зіткнення з автомобілем, водій якого загинув на місці події. 25 листопада 2020 року слідчий повідомив Петрову про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України, та звернувся до суду з клопотанням про обрання щодо нього запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. 27 листопада під час розгляду в суді клопотання про застосування домашнього арешту Петров повідомив, що він 26 листопада став народним депутатом України.</p> <p><i>Чи можна притягнути Петрова до відповідальності за вчинене ним кримінальне правопорушення?</i></p> <p><i>Якщо так, то вкажіть порядок та нормативні акти, в яких це передбачено?</i></p> <p>5. Дипломатичний представник однієї з держав в Україні разом зі своєю дружиною здійснювали прогулянку в парку міста Києва. Під час прогулянки вони стали очевидцями бійки, одному з учасників якої були завдані смертельні поранення.</p> <p><i>Чи є можливість допитати дипломатичного представника та його дружину як свідків у кримінальному провадженні?</i></p> <p><i>Якими нормативно-правовими актами врегульовано це питання?</i></p> <p>6. Стефанов і Мосейчук, знаходячись в кафе, вжили велику кількість спиртних напоїв та почали чіплятися до жінок, ламати меблі. Відвідувачі кафе викликали поліцію. В той же день за заявою власника та відвідувачів кафе було розпочато досудове розслідування, під час якого були допитані свідки, проведений огляд місця події.</p> <p>Наступного дня, коли Стефанов і Мосейчук протверезіли, слідчий повідомив їм, що вони обидва затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення і відносно них розпочато досудове розслідування. Стефанов, дізнавшись про це, заявив, що два дні тому він був призначений суддею районного суду, і почав вимагати, щоб кримінальне провадження було закрито, а його звільнили.</p> <p><i>Оцініть ситуацію, враховуючи правила дії кримінального процесуального закону.</i></p> <p>7. Свідок Іванова була викликана до слідчого у порядку, встановленому ст. 135 КПК України. Іванова не прибула у встановлений у повістці час та не повідомила про поважні причини свого неприбуття. Слідчий вирішив застосувати до неї заходи відповідальності відповідно до положень ст. 139 КПК України.</p> <p><i>Розкрийте структуру вказаних норм.</i></p> <p><i>Які види санкцій визначені у ст. 139 КПК України?</i></p> <p>8. Під час кримінального провадження слідчий виявив, що ситуація яка склалася, чітко не врегульована в КПК України.</p> <p><i>Чи можна застосувати норми КПК за аналогією?</i></p> <p><i>Якщо так, то за яких умов?</i></p>	
<p><b>Тема 3.</b> Засади кримінального провадження</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b></p> <p><b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, значення та система засад кримінального провадження.</li> <li>2. Зміст і значення засади забезпечення права на свободу і особисту недоторканність.</li> <li>3. Недоторканність житла чи іншого володіння особи та недоторканність права власності.</li> <li>4. Таємниця спілкування та невтручання у приватне життя у кримінальному провадженні.</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Презумпція невинуватості у кримінальному процесі України та практиці Європейського суду з прав людини.</li> <li>2. Теоретичне розуміння змагальності у кримінальному процесі.</li> <li>3. Засада верховенства права у кримінальному провадженні.</li> </ol>

5. Зміст і значення засади розумних строків у кримінальному провадженні.

6. Зміст і значення презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини.

7. Свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї у кримінальному процесі.

8. Публічність як засада кримінального провадження.

#### **Завдання для практичного заняття (4 год):**

##### **Завдання практичного заняття 3.1:**

1. Громадянка Крупченко звернулася із письмовою заявою до слідчого, в якій вказала, що з її приватного будинку було викрадено майно на суму 4750 грн. Вона висловила припущення, що крадіжку міг вчинити її сусід Різаков, з яким у неї неприємні стосунки, який не працює та зловживає спиртними напоями. Слідчий запропонував Крупченко особисто переговорити із Різаковим і з'ясувати його причетність до цієї крадіжки, і тільки потім звернутись до нього з тим, щоб він почав досудове розслідування за цим фактом.

*Чи були порушені слідчим засади кримінального провадження?*

2. Кротову було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України (розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб). Слідчий з метою встановлення всіх співучасників кримінального правопорушення направив начальнику поштової установи постанову, в якій вимагав усі листи, що надходять на адресу Кротова, спочатку передавати йому, а потім направляти підозрюваному.

*Оцініть законність дій слідчого з точки зору дотримання засад кримінального провадження.*

3. У одному з районних судів м. Києва розглядалися матеріали кримінального провадження щодо обвинувачення неповнолітнього Лунева (учня 10-го класу) у нанесенні тяжких тілесних ушкоджень учневі паралельного класу під час бійки у приміщенні школи. У судовому засіданні з'явилися однокласники обвинуваченого та потерпілого. Батьки обвинуваченого наполягали на тому, аби однокласники були виділені з залу судового засідання, оскільки вони не хочуть зайвого розголосу цієї події. Батьки потерпілого, зі свого боку, заперечували проти цього, зазначаючи, що судовий розгляд кримінального провадження є відкритим, і нехай однокласники Лунева дізнаються з ким вони навчаються.

*Яке рішення і на підставі якої засади кримінального процесу має прийняти суд в цій ситуації?*

4. Тихончук обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України. Винним він себе не визнав і заявив клопотання про виклик та допит як свідків Сизова і Сотникова, які можуть підтвердити його алібі. Обвинувачений пояснив, що таке ж клопотання він заявляв і слідчому, але той його не задовольнив. Суд відхилив клопотання обвинуваченого, вказавши в ухвалі, що в кримінальному провадженні досліджено достатню кількість доказів, що підтверджують його вини. Суд допитав свідків Бондарева, Філіпова, Кузнецову, а також оголосив показання, що були досліджені під час досудового розслідування Михайловим і Степанчуком, котрі не з'явилися в суд з поважних причин. Усі вони викривали Тихончука у вчиненні кримінального провадження. Посилаючись у вирок на показання цих свідків, суд визнав Тихончука винним.

*Оцініть дії суду. Чи були порушені засади кримінального провадження?*

5. У підготовчій частині судового засідання щодо

#### **Завдання для самостійного**

##### **опрацювання:**

1. Розподіліть усі відомі вам засади кримінального провадження України за запропонованою схемою:

<b>Засади кримінального провадження</b>		
<i>Загальноправові</i>	<i>Міжгалузеві</i>	<i>Галузеві</i>

2. Надайте характеристику засад кримінального провадження, заповнивши таку таблицю:

<b>Мова, якою здійснюється кримінальне провадження</b>			
Нормативне джерело закріплення	Зміст засад	Поняття особи, що не володіє мовою кримінального провадження	Права осіб, що беруть участь у провадженні та не володіють мовою кримінального провадження

обвинувачення Бабкова, Дротова, Захарченка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 152 КК України (згвалтування, вчинене групою осіб), обвинувачений Бабков заявив клопотання про проведення закритого судового засідання. Суд відмовив у задоволенні цього клопотання, мотивуючи тим, що ні потерпіла, ні інші обвинувачені не наполягають на розгляді кримінальної справи в закритому засіданні.

*Чи правильно вчинив суд?*

*Що означає гласність судового розгляду?*

*У яких випадках допускається закрите судове засідання?*

6. Увечері у міському сквері працівники поліції, які здійснювали охорону публічного порядку, почули крики жінки про допомогу. Поліцейськими був затриманий громадянин Чурсін, який намагався згвалтувати громадянку Томову. Чурсін і Томова були доставлені до Національної поліції, де Томова подала заяву про вчинення відносно неї кримінального правопорушення. Проте враховуючи те, що Чурсін не встиг згвалтувати Томову, слідчий відмовив у прийнятті заяви та не розпочав досудове розслідування за ч. 1 ст. 152 КК України (згвалтування).

*Оцініть рішення слідчого з позиції засади публічності.*

7. Курнікова була очевидцем того, як Раков, який працює разом з нею на овочевій базі і з яким вона перебувала в інтимних стосунках, неодноразово вчиняв крадіжки продукції. Згодом Ракову повідомили про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, а Курнікова була викликана на допит у якості свідка. На допиті Курнікова дала неправдиві показання, повідомивши, що вона нічого не знає про неправомірні дії Ракова. Підозрюваний Раков на допитах заперечував свою вину. Тоді слідчий заявив Ракову, що якщо він не розкаже всю правду і не переконає Курнікову все розказати, то він вимушений буде розповісти дружині Ракова про його інтимні стосунки з Курніковою.

*Чи допущені в цій ситуації порушення закону?*

*У чому вони полягають?*

8. До управління поліції надійшло повідомлення від одного з мешканців будинку № 12 по вул. Круговій у м. Києві про те, що двоє невідомих, розбивши скло у вікні, проникли до квартири його сусіда Фоменка, що перебуває у закордонному відрядженні. За цим повідомленням відповідно до вимог ст. 237 КПК України було проведено огляд місця події в квартирі Фоменка, під час якого були зафіксовані та вилучені сліди вчинення квартирної крадіжки. Фоменко, після прибуття з відрядження, подав скаргу прокуророві на дії працівників поліції, зазначивши, що вони порушили його конституційне право на недоторканність житла, оскільки проводили огляд квартири без рішення суду та без його присутності, а осіб, які вчинили крадіжку, все одно не затримали.

*Чи обґрунтована скарга Фоменка?*

*Чи порушені засади кримінального провадження у цьому випадку?*

9. Барієву було повідомлено про підозру в скоєнні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України. Підозрюваний винним себе не визнав і пояснив слідчому, що не міг бути причетним до вказаного злочину, так як в момент його скоєння знаходився в іншому місці. Слідчий заявив, що не може прийняти до уваги доводи Барієва, так як той не представив йому докази, які підтверджують алібі.

*Чи відповідають дії слідчого засадам кримінальному процесу?*

**Завдання практичного заняття 3.2:**



1. З лікарні до прокуратури району надійшло повідомлення про незаконне проведення абортів Лаврентьєвій. Лаврентьєва під час дачі показань цей факт підтвердила, проте відмовилася назвати людину, котра це зробила, заявивши, що проведення абортів стосується її особисто і вона не бажає притягнення до відповідальності людини, що виконала її прохання.

*Чи необхідно в цьому випадку починати досудове розслідування?*

*Якою засадою кримінального процесу слід керуватися, вирішуючи це питання?*

2. Власов обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло). Досудове розслідування та судовий розгляд кримінального провадження були проведені всебічно і повно. Обвинувачений визнав себе винним. Разом з тим, захисник обвинуваченого подав апеляцію на вирок суду з вимогою про його скасування, оскільки під час наради суддів при постановленні вироку до нарадчої кімнати заходив секретар судового засідання. До матеріалів кримінального провадження було приєднане пояснення секретаря, який повідомив, що заходив до нарадчої кімнати на прохання головуючого, щоб передати йому Кримінальний кодекс.

*Чи допущені судом порушення закону?*

*У чому полягає сутність засади законності?*

3. Носков, який працював головним бухгалтером заводу, обвинувачувався за ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем). У судовому засіданні він заявив відвід судді, мотивуючи його тим, що в міській газеті була опублікована стаття, в якій кореспондент висвітлював перебіг розслідування кримінального правопорушення, вчиненого Носковим, і вимагав суворо покарати винного. Сумніваючись в об'єктивності судді, Носков просив передати матеріали кримінальної справи для розгляду в суд іншого міста.

*Чи обґрунтоване прохання Носкова?*

4. До слідчого звернулася дружина потерпілого у кримінальному провадженні про нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень з клопотанням про її присутність під час проведення одночасного допиту її чоловіка та підозрюваного. Своє клопотання вона мотивувала бажанням підтримати чоловіка при проведенні одночасного допиту й обґрунтувала дією засади гласності в кримінальному процесі. Слідчий у задоволенні клопотання відмовив, зазначивши, що засада гласності діє виключно в стадії судового розгляду.

*Оцініть правильність рішення слідчого.*

5. Свідок Манукян, який був викликаний на допит у кримінальному провадженні, заявив слідчому, що він не знає української мови і може вільно говорити лише вірменською мовою. Слідчий, котрий володів вірменською мовою, запропонував свідкові дати показання вірменською мовою. Зміст протоколу допиту, що був складений українською мовою, слідчий переклав свідкові і той засвідчив його правильність своїм підписом.

*Оцініть дії слідчого.*

6. Назарук і Попеску (угорець за національністю, тимчасово перебував на території України, українською мовою не володіє) за попередньою змовою вчинили грабіж і були затримані. При роз'ясненні їм права мати захисника обидва від його послуг відмовилися. Надалі Назарук, дізнавшись, що

	<p>при повідомленні Попеску про підозру у вчиненні кримінального правопорушення був присутній захисник, оскаржив дії слідчого прокуророві, зазначивши, що слідчий порушив засаду рівності громадян перед законом і судом, оскільки повідомлення йому підозри відбувалося без участі захисника.</p> <p><i>Наскільки обґрунтована скарга Назарука?</i></p> <p>7. Слідчий викликав Федорову для допиту як свідка у кримінальному провадженні за підозрою Демченка у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 186 КК (грабіж). Перед допитом слідчий попередив Федорову про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань та за дачу завідомо неправдивих показань.</p> <p>Федорова почала давати показання, але згодом відмовилася відповідати на запитання слідчого і давати будь-які показання, мотивуючи своє рішення тим, що її показання можуть стати підставою для підозри у вчиненні її чоловіком кримінального правопорушення. Слідчий наполягав на дачі свідком Федоровою показань, наголосивши на кримінальній відповідальності свідка за відмову від дачі показань.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p>8. У чергову частину Святошинського УП ГУНП м. Києва по телефону надійшло повідомлення від громадянки Лобанової про те, що в її квартирі скоєна крадіжка. Для перевірки вказаної інформації на місце події виїхала слідчо-оперативна група. У результаті проведення огляду місця події було встановлено, що на входних дверях кв. 47 буд. 13 по вул. Поштової у м. Києві є сліди злому, в квартирі безлад. Лобанова повідомила, що з помешкання зникли телевізор, золоті та срібні прикраси, гроші в сумі 10 тис. грн. Її чоловік – Лобанов давати будь-які пояснення відмовився і вказав, що про крадіжку його дружина повідомила без поради з ним, сам він не заінтересований в кримінальному провадженні по факту крадіжки майна. Причину цього Лобанов пояснювати відмовився.</p> <p><i>Як повинен вчинити слідчий?</i></p> <p><i>Якими засадами кримінального процесу він повинен керуватися при прийнятті рішення?</i></p>	
<p><b>Тема 4.</b> Учасники кримінального провадження</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття і класифікація учасників кримінального провадження.</li> <li>2. Суд (суддя), присяжний, слідчий суддя як учасники кримінальної процесуальної діяльності.</li> <li>3. Прокурор, слідчий, дізнавач, оперативні підрозділи та їх повноваження.</li> <li>4. Підозрюваний, обвинувачений, їх процесуальне становище.</li> <li>5. Захисник у кримінальному процесі. Обов'язкова участь захисника.</li> <li>6. Потерпілий та його представник у кримінальному процесі. Їх процесуальний статус.</li> <li>7. Свідок, експерт і спеціаліст у кримінальному процесі. Їх роль та повноваження у процесуальному становищі.</li> <li>8. Відводи учасників кримінального провадження.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b> <b>Завдання практичного заняття 4.1.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Фещун звернулася до поліції з заявою про те, що вона зі своєю дочкою бачила, як з будинку їх сусідки Носкової, яка перебуває у відрадженні за кордоном, невідома особа виносила якісь речі та понесли їх до будинку іншого сусіда – Петренка. Слідчий вніс відомості до ЄРДР та розпочав розслідування.</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Суд присяжних в Україні.</li> <li>2. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Забезпечення прав і законних інтересів підозрюваного (обвинуваченого) у кримінальному процесі.</li> <li>4. Роль органів досудового розслідування у реалізації кримінальних процесуальних функцій.</li> <li>5. Відводи учасників кримінального провадження.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Заповніть запроповану схему, розподіливши усіх учасників кримінального процесу залежно від інтересу, що має цей учасник у кримінальному провадженні:</li> </ol> <p><b>Учасники кримінального провадження</b> -державні органи та посадові особи,</p>

	<p>Під час прибуття слідчим до будинку Носкової для огляду місця події, ним було затримано неповнолітнього Сазонова, який через вікно намагався втекти. Слідчий повідомив про затримання Сазонова його батьків та орган, уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги, який забезпечив участь у провадженні адвоката Хитрова. Через тиждень із відрядження повернулася Носкова та заявила, що бажає брати участь у процесі.</p> <p><i>Визначте процесуальний статус усіх вказаних у задачі осіб. Назвіть норми КПК України, у яких визначено процесуальний статус цих осіб.</i></p> <p>2. Під час судового розгляду обвинувачений Ларін заявив відвід прокурору на підставі того, що він здійснював процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, а тому не може бути об'єктивним обвинувачем. Суд відхилив заявлений обвинуваченим відвід, мотивуючи це тим, що прокурор і під час досудового слідства, і в судовому засіданні здійснює одну функцію – обвинувачення.</p> <p><i>Оцініть рішення суду. Чи підлягає відводу прокурор в описаній ситуації?</i></p> <p>3. Здійснюючи процесуальне керівництво розслідуванням квартирної крадіжки, вчиненої Редьковичем, прокурор надав доручення слідчому провести додатковий допит потерпілого, а також, враховуючи, що Редькович є неповнолітнім, допитати матір підозрюваного з метою встановлення умов його життя та виховання.</p> <p>Слідчий, вважаючи доручення прокурора необґрунтованим, а обставини кримінального провадження достатньо встановленими, вказівки прокурора не виконав.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого і прокурора. Чи обов'язкові для слідчого доручення та вказівки прокурора?</i></p> <p><i>Якщо так, то які наслідки їх невиконання?</i></p> <p>4. У кримінальному провадженні щодо кримінального правопорушення, передбаченого ст. 187 КК України, підозрювався Божко, який уклав договір про надання правової допомоги із адвокатом Чубчиком. Під час досудового розслідування слідчий не допустив адвоката Чубчика до участі у процесуальних діях з підозрюваним Божко, мотивуючи це тим, що у Єдиному реєстрі адвокатів України мігтися інформація про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю стосовно нього.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого з огляду на положення КПК України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».</i></p> <p>5. З квартири потерпілого Зайцева були викрадені його речі на суму 3870 гривень, а також речі, що належать його товаришу Марченку, на суму 1100 гривень. Потерпілий Зайцев надав слідчому позовну заяву про визнання його цивільним позивачем на суму 4970 гривень. Від Марченка також надійшла заява про визнання його цивільним позивачем у цьому кримінальному провадженні на суму 1100 гривень.</p> <p><i>Як слід вирішити заявлені клопотання?</i></p> <p>6. У кримінальному провадженні про умисне вбивство Озерова до слідчого звернулися із заявою про залучення їх до провадження як потерпілих батько, мати, рідний брат і дружина Озерова.</p> <p><i>Як повинен діяти слідчий?</i></p> <p><b>Завдання практичного заняття 4.2.</b></p> <p>1. Мазану було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 118 КК України (умисне вбивство при перевищенні меж необхідної</p>	<p>що здійснюють кримінальне провадження</p> <p>-учасники, що захищають або представляють інтереси інших осіб</p> <p>-учасники, що мають власний інтерес у кримінальному провадженні</p> <p>-учасники, що не мають інтересу в кримінальному провадженні</p>
--	---	---

	<p>оборони). Потерпілою у цьому кримінальному провадженні була визнана дружина загиблого Зайцева. Підозрюваний заявив клопотання про необхідність відмови у визнанні Зайцевої потерпілою та усунення її з процесу, оскільки, по-перше, сам загиблий Зайцев діяв неправомірно й тому не міг би бути потерпілим, а по-друге, Зайцевій не було завдано шкоди, бо її загиблий чоловік не працював, зловживав спиртними напоями, неодноразово бив дружину.</p> <p><i>Вирішіть заявлене клопотання.</i></p> <p>2. Батьками неповнолітнього Терещука, що підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене групою осіб), як захисник був запрошений адвокат Семенов. Слідчий не допустив Семенова до участі у кримінальному провадженні як захисника, а батькам підозрюваного запропонував запросити іншого захисника, мотивуючи своє рішення тим, що відповідно до Єдиного реєстру адвокатів зупинено право на заняття адвокатською діяльністю Семеновим.</p> <p><i>Яке рішення слід прийняти прокуророві? Чи підлягає відводу захисник в описаній ситуації?</i></p> <p>3. Підозрюваний у вчиненні злісного хуліганства Мельников, дізнавшись про те, що дізнавач має намір провести одночасний допит між ним і свідком Жуляєвою, подав слідчому письмове клопотання про відвід свідка. Своє клопотання він мотивував тим, що Жуляєва зводить з ним рахунки, бо раніше вони жили разом, проте часто сварилися й розірвали стосунки через те, що він пішов до іншої жінки, а тому Жуляєва не може давати правдивих показань у кримінальному провадженні.</p> <p><i>Чи підлягає задоволенню заявлений відвід?</i></p> <p>4. Під час кримінального провадження про квартирну крадіжку слідчий допитав німого свідка Тропкіна за участю Черкасова, який розуміє знаки глухонімих осіб. На початку допиту слідчий роз'яснив Черкасову права й обов'язки спеціаліста, про що й було зазначено в протоколі допиту.</p> <p><i>Дайте оцінку діям слідчого.</i></p> <p>5. На 9-річного Лаврова, котрий проживає разом з мамою й бабусею, було вчинено розбійний напад. За цим фактом було розпочато досудове розслідування. Під час кримінального провадження слідчий за клопотанням матері Лаврова, враховуючи його малолітній вік і нестійку дитячу психіку, допитав в якості потерпілої матір Лаврова.</p> <p><i>Оцініть правильність рішення слідчого.</i></p> <p>6. У провадженні слідчого Харчук знаходиться кримінальна справа за ознаками вчинення злочину, передбаченого ст. 115 КК України. 13 січня 2021 року за підозрою у вчиненні вказаного кримінального правопорушення відповідно до ст. 208 КПК України було затримано Зубкова. Під час затримання слідчий порадив Зубкову залучити в якості захисника адвоката Правосудько посилаючись на його професіоналізм.</p> <p><i>Чи правомірні дії слідчого Харчук?</i></p>	
<p><b>Тема 5 . Докази</b> і доказування у кримінальному провадженні</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування.</li> <li>2. Предмет, межі та суб'єкти доказування у кримінальному процесі.</li> <li>3. Збирання доказів у кримінальному провадженні. Способи збирання доказів стороною обвинувачення та стороною захисту.</li> <li>4. Перевірка та оцінка доказів у кримінальному провадженні.</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Правові гарантії у кримінальному процесуальному доказуванні.</li> <li>2. Непрямі докази у кримінальному процесі.</li> <li>3. Мета кримінального процесуального доказування.</li> <li>4. Презумпції та преюдиції у кримінальному процесуальному доказуванні.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного</b></p>

	<p>5. Докази у кримінальному провадженні, їх класифікація і види.</p> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b>  <b>Завдання для практичного заняття 5.1.</b></p> <p>1. 7 квітня 2019 року Раков був затриманий за підозрою у вчиненні розбою. Потерпілий під час допиту повідомив, що Раков погрожував йому ножем і тому заволодів гаманцем з грошима в сумі 5300 гривень і золотою обручкою. Під час обшуку в квартирі Ракова був виявлений саморобний ніж, а також квитанція про здачу до ломбарду золотої обручки від 9 квітня 2019 року. Сам Раков під час допиту визнав факт заволодіння обручкою, проте заперечував факт використання ножа під час нападу й заволодіння гаманцем з грошима.</p> <p><i>Перерахуйте наведені тут докази та їх процесуальні джерела, здійсніть їх класифікацію.</i></p> <p>2. Дубов підозрювався у вчиненні грабежу Голубової. Дубов винним себе не визнав і повідомив, що на момент вчинення кримінального правопорушення він був у кіно зі своєю знайомою Шаповаловою. Шаповалова на допиті цей факт підтвердила. Потерпіла Голубова при проведенні пред'явлення для впізнання вказала на Дубова як на того, хто вчинив відносно неї грабїж. Свідок Щукін на допиті повідомив, що Шаповалова розповідала йому про пограбування Голубової й про те, що вона дала слідчому неправдиві показання.</p> <p><i>Перерахуйте наведені тут докази та їх процесуальні джерела, здійсніть їх класифікацію.</i></p> <p>3. Заваров, який є потерпілим у кримінальному провадженні про нанесення середньої тяжкості тілесних ушкоджень, заявив наступні клопотання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– про допит сусідів підозрюваного Тараненка щодо зловживання ним спиртними напоями;</li> <li>– про витребування медичних документів з приводу тривалості та вартості лікування;</li> <li>– про допит членів сім'ї потерпілого з приводу його позитивної поведінки в побуті.</li> </ul> <p><i>Чи мають доказове значення в цьому провадженні обставини, про встановлення яких заявив клопотання потерпілий?</i></p> <p><i>Як слід вирішити заявлені клопотання?</i></p> <p>4. Під час спільного вживання спиртних напоїв Самолов і Грибчук посварилися, внаслідок чого між ними виникла бійка. Самолов схопив кухонний ніж, який лежав на столі й завдав Грибчуку удар у груди, в результаті чого Грибчук одразу ж помер. З метою уникнення відповідальності та покарання за вчинене, Самолов знищив усі сліди свого перебування в квартирі Грибчука, розкидав речі, зламав замок вхідних дверей квартири та залишив їх відчиненими, намагаючись інсценувати таким чином смерть Грибчука від рук грабїжників.</p> <p><i>Чи є факт інсценування злочину обставиною, що підлягає доказуванню у кримінальному провадженні?</i></p> <p>5. Під час досудового розслідування слідчий зібрав 5 обвинувальних непрямих доказів вини підозрюваного у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення. Сам підозрюваний свою вину заперечував. Слідчий закінчив досудове розслідування, склав обвинувальний акт і направив його прокуророві.</p> <p><i>Оцініть рішення слідчого.</i></p> <p><i>Чи правильно визначив слідчий межі доказування у цьому провадженні?</i></p> <p>6. Сомов був затриманий за вчинення хуліганських дій в автобусі, в якому знаходилися 22 пасажери.</p>	<p><b>опрацювання:</b></p> <p>1. Охарактеризуйте юридичні ознаки доказів у кримінальному процесі за такою схемою:</p> <p><b>ЮРИДИЧНІ ОЗНАКИ ДОКАЗІВ</b></p> <p>Належність доказу —  Достовірність доказу —  Допустимість доказу —  Достатність доказів —</p>
--	---	--

*Чи слід допитувати усіх пасажирів автобусу як свідків?  
Що таке межі доказування та як вони співвідносяться з предметом доказування?*

7. Петров, запрошений на день народження до свого знайомого Сизова, вживши спиртних напоїв, почав нецензурно висловлюватися, кидати в гостей посуд, битися. Слідчий з числа присутніх на вечірці 18 осіб допитав 7 свідків. Усі вони детально розповіли про хуліганські дії Петрова. Захисник заявив слідчому такі клопотання:

– викликати і допитати як свідків усіх, хто був очевидцем хуліганських дій Петрова;

– враховуючи, що Петров страждає психічним захворюванням, про що свідчить довідка психіатричної лікарні, призначити судово-психіатричну експертизу.

*Як вирішити заявлені клопотання?*

***Завдання практичного заняття 5.2:***

1. Під час досудового розслідування у кримінальному провадженні по факту викрадення автомобіля потерпілий Рибчук повідомив в процесі допиту, що цей злочин вчинив його сусід Фесюк. Свою впевненість у цьому потерпілий обґрунтував тим, що раніше Фесюк неодноразово робив йому зауваження з приводу розташування автомобіля в дворі будинку. Потерпілий наполегливо пропонував слідчому негайно затримати Фесюка.

*Дайте оцінку показанням потерпілого Рибчука.*

*Які процесуальні гарантії повноти та достовірності показань потерпілого?*

2. Затриманий на місці вчинення грабежу та доставлений до органу Національної поліції Райков, даючи пояснення, розповів про обставини вчиненого ним злочину, що було зафіксовано у відповідному документі. Після внесення відомостей до ЄРДР під час провадження досудового слідства обставини, викладені в поясненні Райкова, знайшли своє підтвердження. Проте Райков, щодо якого був обраний запобіжний захід тримання під вартою, під час допиту як підозрюваного свою вину у вчиненні злочину став заперечувати, підтвердити зміст свого пояснення відмовився, а надалі взагалі відмовився давати будь-які показання.

*Чи має пояснення Райкова доказове значення?*

*Давати показання для підозрюваного – це його право чи обов'язок?*

3. З кримінального провадження за підозрою Волинського, Петрика і Жукова у вчиненні шахрайства в окреме провадження були виділені матеріали досудового розслідування щодо Жукова, який переховувався від слідства та був оголошений в розшук. Після того, як Волинський і Петрик були засуджені й відбували покарання, був затриманий Жуков. Під час кримінального провадження відносно щодо Жукова виникла необхідність допитати Волинського та Петрика.

*За якими правилами слід допитувати Волинського та Петрика у провадженні відносно Жукова?*

*Чи мають право Волинський і Петрик відмовитися давати показання та відповідати на запитання в цьому провадженні?*

4. Як свідок у кримінальному провадженні про злісне хуліганство був допитаний Барчук. Він підтвердив факт вчинення Власенком злочину з використанням холодної зброї (ножа). Захисник обвинуваченого заявив клопотання про визнання показань свідка Барчука недостовірними, оскільки в нього поганий зір, він носить окуляри й тому не міг правильно сприйняти обставини події та дати адекватні показання про них.

	<p><i>Яке рішення повинен прийняти слідчий, враховуючи наведені обставини?</i></p> <p>5. У кримінальному провадженні щодо підозри Верхової в зараженні венеричною хворобою декількох осіб (ч. 2 ст. 133 КК України) слідчий викликав на допит потерпілого Сомова і свідка – лікаря Бизова. Потерпілий на допит не з'явився, повідомивши по телефону, що він не бажає давати показання. Лікар Бизов на допит з'явився, але відмовився давати показання щодо хвороби Верхової, заявивши, що ці відомості є лікарською таємницею. У справі як свідок також була допитана Біленко, яка повідомила, що вона чула від декількох чоловіків, що Верховою заразила їх хворобою, але назвати цих чоловіків не змогла.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p><i>Хто не може бути допитаний як свідок у кримінальному провадженні?</i></p> <p><i>Чи можуть бути відомості, отримані від Біленко, доказами?</i></p> <p>6. Бизов підозрювався у вчиненні умисного вбивства. На допиті він заявив, що кримінальне правопорушення вчинити не міг, тому що в цей день знаходився у відрядженні в іншому місті. На підтвердження цього факту він пред'явив залізничні квитки в обидва напрями.</p> <p><i>Визначте джерела доказів і самі докази в цій ситуації, класифікуйте їх.</i></p> <p>7. Гусеву було затримано за підозрою у привласненні 18000 гривень. Під час допиту підозрювана Гусева заявила, що ці гроші у неї були викрадені в автобусі, коли вона везла їх у банк. Слідчий запропонував Гусевій довести цю обставину.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>На кого покладається обов'язок доказування у кримінальному процесі?</i></p>	
<p><b>Тема 6.</b> Процесуальні джерела доказів</p>	<p><b>Теоретичні питання теми:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, сутність, система та значення процесуальних джерел доказів.</li> <li>2. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Місце речових доказів у системі процесуальних джерел доказів.</li> <li>4. Роль документа як процесуального джерела доказів.</li> <li>5. Висновок експерта та його значення як процесуального джерела доказів.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b></p> <p><b>Практичне заняття 6.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Під час допиту підозрюваного в усній бесіді зі слідчим Маркін детально розповів про обставини вчинення ним злочину. Проте, коли слідчий склав протокол допиту підозрюваного, Маркін відмовився від своїх показань і від підписання протоколу. Тоді слідчий повідомив Маркіну, що весь перебіг допиту був зафіксований на телефон і відтворив йому відповідний запис. Незважаючи на це, Маркін відмовився від підписання протоколу й під час подальшого провадження показань не давав. Слідчий долучив запис до матеріалів кримінального провадження як речовий доказ. <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>Чи має доказове значення відповідний запис?</i></p> <p><i>Які вимоги кримінального процесуального закону щодо фіксування процесуальної дії за допомогою технічних засобів?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Порубов був затриманий за підозрою у вчиненні розбою й поміщений до ізолятора тимчасового тримання. Звідти він намагався передати записку своєму товаришу, в якій просив його зайти до потерпілої й вмовити її відмовитися від раніше</li> </ol> </li></ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Документ як речовий доказ у кримінальному провадженні.</li> <li>2. Електронні носії інформації в системі процесуальних джерел доказів.</li> <li>3. Роль показань з чужих слів в системі процесуальних джерел доказів.</li> <li>4. Особливості призначення і проведення експертизи у кримінальному провадженні.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Порядку зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням і пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження та</li> <li>Порядку передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р.</li> </ul> </li> </ol>

<p>наданих показань.</p> <p><i>Чи має ця записка доказове значення?</i></p> <p><i>Якщо так, то в якості якого джерела доказу вона може бути використана й для встановлення яких обставин?</i></p> <p>3. Кабанов працював головним бухгалтером підприємства, Вдовіна – касиром. Вони підозрювалися у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем). У провадженні, поряд з іншими доказами, були наявні такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– висновок ревізії, що встановлює недостачу в касі на суму 35650 гривень;</li> <li>– відомості на видачу заробітної плати, в які Вдовіна записала неіснуючих осіб і розписалася за них в отриманні грошей;</li> <li>– розписка Кабанова про те, що він взяв у Вдовіної у борг гроші в розмірі 15000 гривень;</li> <li>– характеристики з місця роботи на Кабанова і Вдовіну;</li> <li>– довідка про наявність у Вдовіної тяжко хворої 5-річної доньки.</li> </ul> <p><i>Назвіть у цьому переліку речові докази та документи.</i></p> <p><i>У яких випадках документ є речовим доказом?</i></p> <p>4. Григорчук підозрювався у вчиненні декількох квартирних крадіжок. Під час обшуку в його квартирі, серед інших предметів, був вилучений чоловічий золотий годинник. Цей годинник впізнав потерпілий Яковлев як такий, що був у нього викрадений, і попросив його повернути. Наступного дня цей же годинник як такий, що належить йому, впізнав потерпілий Носов і теж попросив його повернути.</p> <p><i>Як повинен діяти слідчий?</i></p> <p><i>Який порядок зберігання речових доказів і прийняття рішення про їхнє повернення?</i></p> <p>5. Після пред'явлення для впізнання речей, викрадених з будинку Загороднього, потерпілий, який впізнав ці речі як свої, заявив слідчому клопотання про повернення йому хоча б частини викраденого, насамперед – шкіряної куртки та теплих чобіт, оскільки настала осіння пора і він не має в чому ходити.</p> <p>Слідчий видав потерпілому куртку та чоботи, відібравши в нього розписку про одержання речей.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p>6. Лимарчук звернувся до прокурора місцевої прокуратури з заявою про вчинення відносно нього вимагання. До своєї заяви він додав аудіозапис вимог передачі майна.</p> <p><i>До якого виду джерел доказів слід віднести наданий Лимарчуком аудіозапис?</i></p> <p>7. Під час допиту як свідка у кримінальному провадженні про хуліганство, Серова повідомила, що безпосередньо вона хуліганських дій не бачила, проте чула в дворі розмови про обставини цього кримінального правопорушення.</p> <p><i>Чи має доказове значення інформація, повідомлена Серовою?</i></p> <p>8. У кримінальному провадженні про вимагання як речові докази були приєднані:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– стартовий пістолет, пристосований для стрільби боеприпасами;</li> <li>– аудіозапис вимог передачі майна та погроз на адресу потерпілого;</li> <li>– гроші в сумі 17 000 гривень, що були передані підозрюваному;</li> </ul>	<p>№1104.URL:<a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF</a></p> <p>– Порядку зберігання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, вилучених з незаконного обігу: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 2008 р. № 422. URL:<a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-2008-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/422-2008-%D0%BF</a></p> <p>– Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1102. URL:<a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-%D0%BF</a></p>
--	--



– автомобіль, яким користувався підозрюваний.

*Як суд повинен вирішити питання про речові докази при постановленні обвинувального вироку в цьому кримінальному провадженні?*

9. У кримінальному провадженні про крадіжку з магазину на місці події був виявлений характерний слід зубів, залишений на шматку вершкового масла. Засобів фіксації цього сліду у слідчого не було. А тому, він запропонував понятому Колосову (за спеціальністю зубному лікарю) ретельно оглянути слід, запам'ятати його індивідуальні ознаки (для вірності зробити малюнок) і бути готовим співставити їх зі слідами зубів підозрюваних, щоб потім дати показання як свідок.

*Оцініть дії слідчого.*

*Чи може Колосов бути допитаним як свідок про вказані обставини?*

### **Практичне заняття 6.2**

1. Слідчий направив на дослідження експертові для проведення почеркознавчої експертизи записку, вилучену на місці події, та зразки почерку, що були відібрані в підозрюваного. Експерт повідомив слідчому, що йому для проведення експертизи необхідно ознайомитися з матеріалами кримінального провадження для з'ясування обставин виконання досліджуваного тексту. Слідчий надати матеріали відмовився, мотивуючи це збереженням таємниці досудового розслідування.

*Чи є законною вимога експерта та правильними дії слідчого?*

2. Озеров підозрювався у вчиненні службового підроблення (ч. 2 ст. 366 КК України). У провадженні була призначена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, що виконала підписи у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані не Озеровим, а іншою особою. Проте Озеров наполягав, що це його підписи. Слідчий вирішив ще раз призначити почеркознавчу експертизу.

*Яка в цьому випадку повинна бути призначена експертиза – додаткова чи повторна?*

*Чи можна в цьому випадку призначити експертизу тому ж експертові, що проводив і первинну експертизу?*

3. У висновку судово-психіатричної експертизи було зазначено, що Зайцев під час вчинення діяння не усвідомлював своїх дій і не керував ними, проте примусового лікування не потребує, оскільки вчинене ним діяння не становить великої суспільної небезпеки.

*Оцініть висновок експертів.*

4. Машиніст електропоїзда Дубков та його помічник Тихомиров були засуджені за порушення правил експлуатації транспорту, що потягло загибель пасажира Петрова.

Як на доказ вини обвинувачених суд послався на висновок технічної експертизи. Цю експертизу під час досудового розслідування проводили працівники Південно-Західної залізниці, яка в цьому провадженні була цивільним відповідачем.

*Чи міг висновок технічної експертизи бути джерелом доказів при вказаних обставинах?*

5. У кримінальному провадженні стосовно підозрюваного Колосова у вчиненні крадіжки є копія вироку про його колишню судимість.

*Чи може бути копія вироку джерелом доказів у кримінальному провадженні?*

6. У кримінальному провадженні за підозрою Ларіна у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2

	<p>ст. 286 КК України (порушення правил безпеки дорожнього руху особами, які керують транспортними засобами, що заподіяло тяжке тілесне ушкодження), слідчий викликав на допит потерпілого Семенова. Потерпілий став розповідати про те, що під автомобіль він потрапив внаслідок своєї необачності. Слідчий зупинив допит і роз'яснив потерпілому, що від нього вимагається не оцінка фактів, а їхнє точне викладення.</p> <p><i>Чи правомірні дії слідчого?</i></p> <p><i>У чому полягають особливості предмету показань потерпілого на відміну від показань свідка?</i></p> <p>7. За підозрою у вчиненні вбивства заступника директора заводу було затримано Семена Кальченка. Під час особистого обшуку було знайдено паспорт на його ім'я, довідку про звільнення з місць позбавлення волі та записку такого змісту: "Сем, півсотні твої, візьми першого на себе".</p> <p><i>Яке доказове значення мають вилучені предмети?</i></p> <p>8. Організованою групою було вчинено викрадення Олексійка, якого доставили до гаражу і утримували там два тижні. Слідчий визнав гараж речовим доказом у цьому кримінальному провадженні і згодом, за результатами розгляду справи в суді, гараж був конфіскований.</p> <p><i>Оцініть рішення слідчого і суду.</i></p> <p><i>Дайте визначення речових доказів у кримінальному провадженні.</i></p>	
<p><b>Тема 7.</b> Процесуальні строки і процесуальні витрати</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b> <b>Теоретичні питання теми:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, види та значення процесуальних строків у кримінальному провадженні.</li> <li>2. Порядок обчислення, продовження та поновлення процесуальних строків.</li> <li>3. Поняття та види процесуальних витрат.</li> <li>4. Характеристика окремих видів процесуальних витрат.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (2 год):</b></p> <p>1. 10 грудня 2020 року о 20 год. 00 хв. громадянин Павлушенко звернувся до поліції із заявою про викрадення з його квартири грошей на суму 7000 гривень. Відомості про кримінальне правопорушення вчинене відносно щодо заяви Павлушено були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 12 грудня 2020 року о 20 год. 50 хв.</p> <p><i>Чи допущено в цьому випадку порушення норм кримінального процесуального законодавства?</i></p> <p>2. 13 листопада 2020 року 16 год. 00 хв. громадянина Кривобока було затримано уповноваженою службовою особою на підставі п. 2 ч. 1 ст. 208 КПК України. 16 листопада о 11 год. 20 хв. слідчим суддею була постановлена ухвала про застосування щодо Кривобока запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.</p> <p><i>Визначте дату закінчення дії ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою з урахуванням вимог ст. 197 КПК України. Чи зміниться ця дата, якщо вона буде припадати на неробочий день?</i></p> <p>3. 20 вересня 2020 року громадянка Крабова звернулася до поліції з заявою про те, що двоє незнайомих чоловіків вирвали у неї з рук сумочку з грошима та мобільним телефоном і зникли. 21 вересня 2020 року відомості про зазначений злочин, передбачений ч. 2 ст. 186 КК України (грабїж вчинений за попередньою змовою групою осіб), були внесені до ЄРДР та розпочато досудове розслідування.</p> <p>Під час досудового розслідування було встановлено, що кримінальне правопорушення вчинено громадянами Болотюком та Ромовим, яким 15 жовтня 2020 року було оголошено про підозру.</p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Європейські стандарти визначення строків та їх дотримання у кримінальному процесі України.</li> <li>2. Порядок продовження та поновлення процесуальних строків.</li> <li>3. Безоплатна правова допомога у кримінальному провадженні.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Інструкції про порядок і розміри компенсації (відшкодування) витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: затв. постанов. Кабінету Міністрів України № 710 від 01 лип. 1996 р. URL: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF</a></li> <li>– Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року. URL: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17</a></li> <li>– Постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 465 «Про порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які</li> </ul> </li> </ol>

	<p><i>Визначте дату закінчення строку досудового розслідування з урахуванням вимог ст. 219 КПК України.</i></p> <p><i>Який порядок обчислення процесуальних строків місяцями?</i></p> <p>4. 30 жовтня 2020 року громадянину Вовку було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 186 КК України (грабіж вчинений у великих розмірах), та застосовано щодо нього запобіжний захід у вигляді застави. 2 січня 2021 року, враховуючи вимоги ст. 219 ПК України, прокурором був затверджений обвинувальний акт, який з реєстром матеріалів досудового розслідування, направлений до суду.</p> <p><i>Чи допущено в цьому випадку порушення норм кримінального процесуального законодавства щодо додержання строку досудового розслідування, якщо врахувати, що 31 грудня 2020 року та 1 січня 2021 року – це неробочі дні?</i></p> <p>5. 7 січня 2021 року о 10 год. 00 хв. громадянин Озеров був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 1 ч. 1 ст. 208 КПК України. 10 січня 2021 року о 9 год. 00 хв. Озеров був доставлений до суду для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За результатами розгляду клопотання слідчий суддя постановив ухвалу про застосування стосовно Озерова запобіжного заходу у вигляді застави, і тому він був звільнений з-під варти 10 січня о 11 год. 30 хв.</p> <p><i>Чи відбулося в описаній ситуації порушення норм кримінального процесуального законодавства?</i></p> <p><i>Якщо так, то яких саме?</i></p> <p>6. 14 травня 2020 року слідчий виніс постанову про закриття кримінального провадження. 15 травня 2020 року потерпілий Гапоненко отримав копію цієї постанови. 27 травня слідчий суддя отримав скаргу Гапоненка на постанову про закриття кримінального провадження, при тому, що вона була здана на пошту 25 травня 2020 року.</p> <p><i>Чи підлягає розгляду скарга потерпілого Гапоненка, враховуючи те, що відповідно до ч. 1 ст. 304 КПК України, скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, передбачені <u>частиною першою статті 303 КПК України</u>, можуть бути подані особою протягом десяти днів з моменту прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності?</i></p> <p>7. Під час кримінального провадження, яке здійснювалося у м. Києві, з Рівненської та Хмельницької областей слідчий викликав для допиту в якості свідків двох осіб, кожний з яких, у зв'язку з виїздом до місця проведення досудового розслідування, був відсутній на роботі 5 днів. Ряд слідчих (розшукових) дій проводилися слідчим у м. Львові, куди він виїжджав у відрядження. У кримінальному провадженні також було проведено 3 експертизи, які виконувалися співробітниками експертної установи за постановою слідчого. Під час проведення допиту одного із свідків, який не володів українською мовою, був присутній перекладач.</p> <p><i>Визначте процесуальні витрати в описаній ситуації.</i></p> <p><i>Коли і ким вирішується питання про стягнення процесуальних витрат?</i></p> <p>8. Громадянин Хомчук, який вчинив умисне вбивство з корисливих мотивів, був німий. Від послуг захисника під час кримінального провадження він відмовився.</p> <p><i>Чи будуть процесуальні витрати під час цього кримінального провадження?</i></p> <p><i>Якщо так, то з чого вони будуть складатися?</i></p>	<p>надають безоплатну вторинну правову допомогу та Методика обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу». URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF</a></p> <p>– Порядку виплати винагороди та відшкодування витрат, виплати добових присяжному за час виконання ним обов'язків у суді: затв. наказом Державної судової адміністрації від 05.10.2016 № 198. URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0198750-16">https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0198750-16</a></p>
--	---	---

<p><b>Тема 8.</b> Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні</p>	<p><b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття та види шкоди, яка підлягає відшкодуванню (компенсації) у кримінальному провадженні.</li> <li>2. Способи відшкодування (компенсації) шкоди у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Процесуальний порядок пред'явлення та вирішення цивільного позову у кримінальному провадженні.</li> <li>4. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Омелюк і Сивчук на вулиці напали на Гаврилова, забрали в нього мобільний телефон і, аби уникнути переслідування, побили його. Гаврилову були завдані середньої тяжкості тілесні ушкодження. Протягом 19 днів він знаходився в лікарні, 8 днів лікувався амбулаторно. Гаврилов заявив цивільний позов у якому вимагав відшкодувати йому різницю в заробітній платі у зв'язку з лікарняним, а також вартість мобільного телефону та пошкодженої куртки. Адміністрація лікарні, де перебував Гаврилов, пред'явила позов про відшкодування 6000 гривень, витрачених лікарнею на його лікування та харчування. <i>Оцініть ситуацію.</i> <i>Яка шкода і кому має бути відшкодована?</i> <i>Чи зобов'язаний цивільний позивач доказувати розмір завданої йому шкоди?</i></li> <li>2. Керуючи автомобілем, Харченко допустив перевищення швидкості і, не впоравшись з керуванням, здійснив наїзд на продуктовий кіоск, чим завдав власнику шкоди на суму 8000 гривень. Колега Харченка виявив бажання відшкодувати завдану ним шкоду. Однак слідчий повідомив, що для відшкодування шкоди потерпілий має звернутися з цивільним позовом, а відшкодувати шкоду має Харченко. <i>Оцініть дії слідчого.</i></li> <li>3. 19-річний Пулій разом з 13-річним Розненко вчинили крадіжку автомобіля, що належав Завадському. Катаючись на викраденому автомобілі, вони, не впоравшись з керуванням, вдарилися в огорожу та пошкодили автомобіль на суму 2500 гривень. Від потерпілого Завадського надійшла позовна заява про відшкодування йому шкоди, завданої кримінальним правопорушенням. <i>Хто бути нести відповідальність за заподіяну шкоду?</i> <i>Яким чином особа, якій заподіяно шкоду кримінальним правопорушенням, набуває статус цивільного позивача у кримінальному провадженні?</i></li> <li>4. Рогоза, Потапов і Дончук були визнані судом винними у вчиненні крадіжки з магазину, Бойко – у заздалегідь не обіцяному зберіганні майна, завідомо здобутого злочинним шляхом, а Климов – у заздалегідь не обіцяному придбанні майна, завідомо здобутого злочинним шляхом. Гаврилов, який безпосередньо брав участь у вчиненні крадіжки, втік після оголошення йому про підозру і його місцезнаходження не було відоме. У зв'язку з цим матеріали кримінального провадження відносно Гаврилова були виділені в окреме провадження, яке було зупинено на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України. Шкода, завдана кримінальним правопорушенням, була визначена в розмірі 9000 гривень, і за позовом адміністрації магазину суд прийняв рішення про стягнення цієї суми солідарно з Рогози, Потапова, Дончука, Бойка, Климова і Гаврилова. <i>Оцініть рішення суду.</i> <i>Чи вправі суд вирішувати питання про відшкодування шкоди за відсутності цивільного позову в кримінальному провадженні?</i></li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Правові позиції Європейського суду з прав людини щодо завдання шкоди особі незаконними діями органів досудового розслідування, прокуратури та суду в Україні.</li> <li>2. Кримінальні процесуальні гарантії права потерпілого на відшкодування (компенсацію) шкоди у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Цивільний позов як кримінальний процесуальний засіб забезпечення прав і законних інтересів осіб, яким кримінальним правопорушенням завдано шкоди.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: – Закону України від 1 грудня 1994 року «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду». – Європейської конвенції щодо відшкодування збитку жертвам насильницьких злочинів (ETS N 116): прийнята 24.11.1983. <i>Верховна Рада України.</i> URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_319">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_319</a></li> </ol>
---	--	---

	<p>5. У судовому засіданні розглядалося кримінальне провадження про викрадення Савченком мобільного телефону у Іваненка, в результаті чого йому було заподіяно шкоду на суму 3000 гривень. Під час досудового провадження Іваненко подав цивільний позов про відшкодування завданої йому шкоди. В судове засідання Іваненко не з'явився, хоча і був належним чином повідомлений про дату, час і місце судового розгляду, та ніяких клопотань до суду не подавав. У зв'язку з цим, ухвалюючи обвинувальний вирок стосовно Півненка, суддя залишив цивільний позов без розгляду.</p> <p><i>Оцініть рішення суду.</i></p> <p><i>Чи має право Іваненко звернутися ще раз з цим же позовом?</i></p> <p><i>Якщо так, то куди він має звертатися?</i></p>	
<p><b>Тема 9.</b> Заходи забезпечення кримінального провадження</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b></p> <p><b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та загальні правила їх застосування.</li> <li>2. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик та привід у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Накладення грошового стягнення та тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом як заходи забезпечення кримінального провадження.</li> <li>4. Відсторонення від посади та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.</li> <li>5. Тимчасовий доступ до речей і документів.</li> <li>6. Тимчасове вилучення та арешт майна у кримінальному провадженні.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b></p> <p><b>Практичне заняття 9.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Підозрюваний Хомчук був завчасно викликаний до слідчого для проведення допиту (наявний розпис про отримання ним повістки про виклик). Підозрюваний не з'явився на виклик слідчого та не повідомив про причини свого неприбуття.</li> </ol> <p><i>Які наслідки неявки Хомчука на виклик до слідчого?</i></p> <p><i>Чи відрізняються наслідки неявки на виклик слідчого та наслідки неявки на виклик судді?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Слідчий Козуб вирішив викликати на допит неповнолітнього свідка Іваненка. Для цього він зателефонував Іваненку та запросив його до себе в кабінет для проведення бесіди.</li> </ol> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p><i>Чи визначені в КПК України особливості виклику неповнолітніх?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>3. Свідок Чіка був завчасно викликаний до слідчого для проведення допиту (наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик). Свідок на виклик не з'явився, а зателефонував слідчому у вказаний в повістці час проведення допиту та повідомив, що на виклик не прибуде, так як він перебуває на державному іспиті в НАВС.</li> </ol> <p><i>Яке рішення має прийняти слідчий у вказаній ситуації?</i></p> <p><i>Чи поважна причина неприбуття Чіки на виклик та чи вчасно він повідомив про неї слідчого?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Зібравши достатньо доказів, які вказували на вчинення кримінального правопорушення Волковим, Зайченком (який на той момент уже перебував під вартою) та Щуром (який проживав у Молдові), слідчий вирішив оголосити їм підозру та здійснити їх виклик.</li> </ol> <p><i>Який порядок здійснення виклику вказаних осіб?</i></p> <p><i>Як підтвердити отримання Волковим повістки про виклик, якщо він буде відмовлятися її отримувати?</i></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Відсторонення від посади осіб, які вчинили корупційні правопорушення.</li> <li>2. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.</li> <li>3. Реалізація засади верховенства права під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.</li> <li>4. Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <p>Законспекуйте основні положення:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Порядку передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104.</li> </ul> <p>URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF</a></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 року №223–558/0/4–13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження».</li> </ul> <p>URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13</a></p>

5. Свідок Кіт була викликана для проведення одночасного допиту з потерпілим Лопатенком. Вказані особи були завчасно повідомлені про виклик (наявне підтвердження отримання ними повістки про виклик).

Проте ні Кіт, яка самостійно виховувала п'ятирічного сина, ні Лопатенко на допит не з'явилися. При цьому Кіт не повідомила слідчого про причини свого неприбуття, а Лопатенко зателефонував у визначений для допиту час та сказав, що не прибуде, оскільки в цей день він має бути на похороні у батька.

*Чи можна застосувати до Кіт та Лопатенка заходи забезпечення кримінального провадження через неприбуття їх на виклик?*

*Якщо так, то які саме?*

*Визначте фактичні та юридичні підстави застосування цих заходів забезпечення кримінального провадження.*

6. Кирилюк, який працює водієм таксі, керуючи власним автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого здійснив наїзд на пішохода та завдав йому тяжкі тілесні ушкодження. Кирилюку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України.

Слідчий, враховуючи обставини вчиненого кримінального правопорушення та особу підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до суду з клопотанням про відсторонення Кирилюка від посади.

*Оцініть ситуацію.*

*Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя у вказаній ситуації?*

*Який захід забезпечення кримінального провадження доцільно було б застосувати стосовно Кирилюка з метою недопущення повторного порушення правил дорожнього руху?*

*Визначте підстави та процесуальний порядок застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження.*

### **Практичне заняття 9.2**

1. Петренко підозрювався у підробці медичної документації для оформлення пільгової пенсії. Для підтвердження вказаного факту слідчий вирішив призначити експертизу, а тому виникла необхідність отримати медичну документацію, яка знаходилася в клініці «Медлайф».

*Які заходи забезпечення кримінального провадження чи слідчі (розушукові) дії слід провести у наведеній ситуації?*

*Визначте підстави та процесуальний порядок застосування заходу забезпечення кримінального провадження, який слід провести у вказаній ситуації.*

2. Слідчий СВ Деснянського УП ГУНП України в м. Києві за погодженням із прокурором (процесуальним керівником) звернувся до слідчого судді Голосіївського району м. Києва з клопотанням про надання йому або працівнику оперативного підрозділу дозволу на здійснення тимчасового доступу до документів, які перебувають у володінні оператора телекомунікації ПрАТ «МТС Україна», з наданням можливості вилучення таких документів.

У клопотанні вказано про доступ до: інформації про вихідні та вхідні дзвінки, текстові повідомлення абонента мобільного зв'язку в період з 00:00 год. 19.05.2020 р. та до моменту винесення ухвали, з встановленням ІМЕІ абонента та із зазначенням дати, часу, тривалості дзвінків, номерів абонентів з'єднань, ІМЕІ їх мобільних терміналів, азимутів ретрансляційних антен та адрес розташування базових

станцій у зоні покриття яких виходив на зв'язок абонент.  
Доступ до вищевказаної інформації слідчий просить надати у строк не більше 10 днів з дня винесення ухвали.  
*Дайте правову оцінку ситуації.*  
*Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?*  
*Визначте процесуальний порядок здійснення тимчасового доступу до речей і документів у наведеній ситуації.*

3. Невстановлена особа здійснила незаконне втручання в діяльність комп'ютера, що належить ТОВ «Петренко і Ко». Під час досудового розслідування у кримінальному провадженні встановлено, що IP-адреса комп'ютера з якого здійснено незаконне втручання знаходиться у іншому місці, у зв'язку із чим виникла необхідність у проведенні ряду процесуальних дій з метою встановлення власника (користувача) зазначеної IP-адреси, отримання документів щодо права власності чи користування IP-адресою та інформації щодо її використання.  
*Дайте правову оцінку ситуації, що склалась.*  
*Які заходи забезпечення кримінального провадження мають бути проведені у наведеній ситуації?*  
*Визначте підстави та процесуальний порядок застосування заходу забезпечення кримінального провадження, який слід провести у вказаній ситуації.*

4. Щур разом з Присяжнюком здійснили кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб). Щур був затриманий безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, а місцезнаходження Присяжнюка встановити не вдалося.  
Під час особистого обшуку затриманого Щура у нього було виявлено та вилучено викрадену у потерпілої золоту каблучку та записку, де був вказаний номер мобільного телефону Присяжнюка.  
*Оцініть ситуацію.*  
*Які подальші дії слідчий має здійснити щодо вилученої каблучки?*  
*Чи є фактичні підстави застосування у вказаній ситуації тимчасового доступу до речей чи документів?*

5. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла Никодименко. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове норкове пальто Никодименко (відповідно до положень ч. 7 ст. 236 КПК України), зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй.  
*Чи можна вилучати під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?*  
*Якщо так, то який процесуальний статус вилученого норкового пальта?*  
*Які процесуальні дії з цим пальтом необхідно здійснити далі?*

6. Носкову, який працював головним бухгалтером заводу, оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 191 КК України (привласнення чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем).  
Під час досудового розслідування було встановлено, що підозрюваний Носков зберігає значну суму коштів у на рахунку у Приват банку.  
*Чи може слідчий накласти арешт на ці рахунки.*  
*Якщо так, то який процесуальний порядок подальших дій слідчого?*

<p><b>Тема 10.</b> Запобіжні заходи</p>	<p><b>Лекція (2 год):</b> <b>Теоретичні питання теми:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави застосування.</li> <li>2. Загальний порядок застосування, зміни чи скасування запобіжного заходу.</li> <li>3. Особисте зобов'язання та особиста порука.</li> <li>4. Застава як запобіжний захід.</li> <li>5. Домашній арешт: підстави та порядок застосування.</li> <li>6. Тримання під вартою: підстави та порядок застосування, строки тримання особи під вартою.</li> <li>7. Затримання: види та порядок застосування, момент та строки затримання.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b> <b>Практичне заняття 10.1</b></p> <p>1. Марчуку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка за попередньою змовою групою осіб). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування щодо Марчука запобіжного заходу у вигляді застави, мотивуючи це тим, що за вказане кримінальне правопорушення передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на той самий строк.</p> <p><i>Чи достатньо підстав для застосування запобіжного заходу у вказаній ситуації?</i></p> <p><i>Яке рішення має прийняти слідчий суддя за результатами розгляду цього клопотання?</i></p> <p>2. Лозицькому було оголошено про підозру у вчиненні кримінального проступку. Слідчий встановив, що підозрюваний через погрози схиляє свідків (очевидців кримінального правопорушення) до давання неправдивих показань, та звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Лозицькому запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.</p> <p><i>Визначте підстави застосування запобіжного заходу у цьому випадку.</i></p> <p><i>Чи дотримані вимоги кримінального процесуального законодавства щодо умов застосування домашнього арешту стосовно Лозицького?</i></p> <p>3. Слідчий здійснював кримінальне провадження, у якому Чистому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Відносно підозрюваного Чистого слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Під час подальшого провадження слідчий перекваліфікував дії Чистого й повідомив йому про зміну підозри на ст. 124 КК України (умисне заповдіння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони).</p> <p><i>Чи потрібно в цій ситуації вирішувати питання про зміну запобіжного заходу?</i></p> <p><i>Якщо так, то на якій підставі та в якому порядку?</i></p> <p>4. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Волощук, підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України (грабіж), запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. У клопотанні про застосування запобіжного заходу слідчий виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що Волощук може незаконно впливати на свідка та потерпілого.</p> <p><i>Виконання яких обов'язків слід покласти на підозрюваного</i></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Міжнародні стандарти процедури затримання та взяття під варту.</li> <li>2. Реалізація засади верховенства права під час застосування запобіжних заходів.</li> <li>3. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів.</li> <li>4. Захист прав і свобод людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні України.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Постанови Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 15 «Про затвердження Порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу». URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF</a>;</li> <li>– Положення про Порядок застосування електронних засобів контролю: затв. наказом МВС України від 08 червня 2017 р. № 480. URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17</a></li> <li>– Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. №1363. URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF</a></li> </ul> </li> <li>2. Ознайомитись з рішеннями ЄСПЛ, в яких знайти поняття «обґрунтована підозра» та пов'язати правову позицію суду з положенням ч. 2 ст. 177 КПК України: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Рішення у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 р. (заява № 42310/04). URL: <a href="http://www.minjust.gov.ua">http://www.minjust.gov.ua</a>.</li> <li>– Рішення у справі «Фокс, Кемпбелл і Гартлі проти Сполученого Королівства» від 30 серпня 1990 р. URL: <a href="http://www.minjust.gov.ua">http://www.minjust.gov.ua</a></li> </ul> </li> </ol>
---	---	---



*Волощука під час обрання щодо нього особистого зобов'язання?*

*Який строк дії особистого зобов'язання?*

*Які наслідки невиконання обов'язків, покладених на особу при застосуванні особистого зобов'язання?*

5. До слідчого, що здійснював кримінальне провадження, у якому Михайлюку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї), звернулися 65-річний батько, 18-річний син і дружина підозрюваного з клопотанням передати їм Михайлюка на поруки. Усі троє гарантували забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та, за необхідності, доставку його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Михайлюку запобіжного заходу у вигляді особистої поруки.

*Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?*

*Які вимоги до поручителів встановлені КПК України?*

*Які наслідки невиконання обов'язків, покладених на особу при застосуванні особистої поруки?*

6. Самсонова було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно). Відносно нього був обраний запобіжний захід домашній арешт за місцем проживання в Шевченківському районі м. Києва. Під час провадження досудового слідства Самсонов звернувся до слідчого з клопотанням про надання йому дозволу на переїзд до Святошинського району м. Києва у зв'язку з обміном квартири. Слідчий відмовив у наданні дозволу, мотивуючи відмову тим, що провадження в справі здійснюється в Шевченківському ВП ГУНП в м. Києві, а тому підозрюваний повинен проживати саме в цьому районі.

*Дайте правову оцінку ситуації.*

### **Практичне заняття 10.2**

1. Курочкіну було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Курочкіну запобіжного заходу у вигляді застави на суму 1000000 гривень та навів обставини, які свідчать, що Курочкін може незаконно впливати на свідків.

*Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання?*

*Які вимоги щодо розміру застави визначені у КПК України?*

*Яка доля грошових коштів внесених як застава?*

*Які строки внесення застави визначено КПК?*

2. 12 листопада о 16 год. 30 хв. Тишков був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 2 ч. 1 ст. 208 КПК України за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло).

14 листопада о 17 год. 00 хв. слідчий суддя задовольнив клопотання слідчого, погоджене з прокурором, та постановив ухвалу про застосування щодо підозрюваного Тишкова запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

25 листопада Тишков був звільнений з під варти, так як була внесена застава, визначена в ухвалі слідчого судді про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. У зв'язку з тим, що Тишков, будучи належним чином повідомлений, не з'являвся за викликом до слідчого без

поважних причин та не повідомляв про причини своєї неявки, за рішенням слідчого судді 15 грудня застава була звернена в дохід держави, а відносно Тишкова було прийнято рішення про зміну запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою.

*З якого моменту слід обчислювати строк тримання під вартою підозрюваного Тишкова?*

*Який максимальний строк тримання під вартою може бути вказаний в ухвалі слідчого судді про зміну Тишкову запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою?*

*Назвіть максимальний строк тримання під вартою під час досудового розслідування.*

*Чи зобов'язаний слідчий суддя у наведеній ситуації визначити в ухвалі про тримання під вартою розмір застави, достатньої для забезпечення виконання підозрюваним обов'язків, передбачених КПК України?*

3 До поліції зателефонував власник кафе та повідомив, що в приміщенні його закладу відбувається бійка. Працівники поліції, які прибули на місце події, виявили труп жінки з ножовими пораненнями.

Дані, що були отримані під час огляду місця події, давали підстави вважати, що жінка була вбита білявим чоловіком високого зросту, який при появі поліцейських почав нервувати й намагався вийти з приміщення, однак був ними зупинений. Чоловік пред'явив документи на ім'я Руденка Володимира та повідомив, що він щойно зайшов до цього кафе, а свою спробу вийти пояснив тим, що він раніше судимий і не має бажання зайвий раз спілкуватися з працівниками поліції.

*Чи є підстави для затримання Руденка?*

*Якщо так, то визначте процесуальну форму здійснення такого затримання.*

*Які вимоги кримінального процесуального законодавства має виконати уповноважена службова особа, що здійснила затримання особи, негайно після затримання?*

4. Працівники патрульної поліції затримали Іванова М.Й. о 9 год. 05 хв. на місці вчинення квартирної крадіжки та доставили його до відділку поліції через 45 хв. Слідчий, який в цей час був на виїзді в складі слідчо-оперативної групи, оформив протокол затримання, коли повернувся з виїзду, де відзначив час затримання 12 год., а підставу – підозра у вчиненні квартирної крадіжки.

*Дайте правову оцінку ситуації.*

*Чи допущено порушення вимог КПК?*

*Якщо так, то яких саме?*

*З якого моменту особа вважається затриманою?*

5. 20 грудня 2020 року о 15 год. 00 хв. Мартинюка було затримано патрульними поліцейськими при намаганні втекти з місця вчинення злочину та доставлено о 15 год 30 хв. до найближчого підрозділу органу досудового розслідування. 23 грудня о 11 год. 20 хв. слідчим суддею була постановлена ухвала про застосування щодо Мартинюка запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

*Оцініть ситуацію.*

*Визначте правові підстави затримання.*

*Вкажіть дату та час закінчення дії ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.*

*Чи зміниться ця дата, якщо вона буде припадати на неробочий день?*

6. 2 січня 2019 року до суду надійшло клопотання слідчого Попенко, про дозвіл на затримання з метою приводу

	<p>підозрюваного Тищенка. Враховуючи те, що слідчий не звертався до слідчого судді з клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно підозрюваного Тищенка, слідчий суддя відмовив у наданні дозволу на затримання підозрюваного з метою приводу. <i>Оцініть дії слідчого та слідчого судді?</i> <i>Який процесуальний порядок підготовки та подачі слідчим клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу?</i> <i>Протягом якого часу ухвала про дозвіл затримання особи з метою приводу є чинною?</i></p>	
<b>Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (I)</b>		
<p><b>Тема 11.</b> Загальні положення досудового розслідування</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год) :</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття та завдання стадії досудового розслідування. Форми досудового розслідування.</li> <li>2. Процесуальний порядок початку досудового розслідування.</li> <li>3. Підслідність кримінальних проваджень та визначення місця проведення досудового розслідування.</li> <li>4. Поняття, значення та порядок обчислення строків досудового розслідування.</li> <li>5. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування. Розгляд клопотань під час досудового розслідування.</li> <li>6. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення та недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (6 год):</b> Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 11.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Під час чергування в слідчо-оперативній групі слідчий А. відібрав заяву про вчинення правопорушення від заявника Б. о 12 год. 00 хвилин 22.03.2019 року разом із супутніми документами. В подальшому заява разом з додатками була залишена на реєстрацію до журналу ЄО у черговій частині відділу поліції і була зареєстрована в названому журналі о 23 год. 55 хв. 22.03.2019 року. В подальшому відомості про вчинення правопорушення було внесено слідчим А. до ЄРДР о 16 год. 00 хв. 23.03.2019 року. <i>Оцініть дії слідчого і уповноваженого працівника чергової частини відділу поліції.</i></li> <li>2. 23.02.2019 року слідчим Національної поліції було розпочато кримінальне провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 109 КК України, у вчиненні якого 25.02.2019 року за погодженням із прокурором було висунуто підозру начальнику територіального відділу поліції, у якому безпосередньо працює слідчий. <i>Надати правову оцінку діям слідчого та його безпосереднього начальника (керівника органу досудового розслідування).</i> <i>Які процесуальні дії необхідно було провести в описаній ситуації.</i></li> <li>3. 15 травня 2018 року до ЄРДР внесено відомості про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 ч.2 КК України. 2 січня 2019 громадянина Мухіна повідомлено про підозру у вчиненні зазначеного злочину. <i>Коли повинно бути закінчено досудове розслідування? На</i></li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Продовження строку досудового розслідування.</li> <li>2. Гарантії недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування.</li> <li>3. Документування ходу провадження досудового розслідування.</li> <li>4. Процесуальні форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами під час досудового розслідування.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Що таке досудове розслідування?</li> <li>2. Які є форми досудового розслідування?</li> <li>3. Які є загальні положення стадії досудового розслідування?</li> <li>4. Хто має право почати досудове розслідування?</li> <li>5. Що таке підслідність?</li> <li>6. Які є види підслідності?</li> <li>7. Які є строки досудового розслідування?</li> <li>8. В яких випадках матеріали досудового розслідування можуть бути виділені в окреме провадження?</li> <li>9. Які є форми взаємодії слідчого з оперативними підрозділами?</li> <li>10. Які є особливості документування провадження досудового розслідування?</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ознайомтесь з Положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, яке затверджено наказом Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298, та визначте засади ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР).</li> <li>2. Ознайомтесь з Інструкцією з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного</li> </ol>

	<p><i>який строк можна продовжити досудове розслідування? Який порядок продовження строку досудового розслідування.</i></p> <p>4. Слідчим А. було внесено до ЄРДР відомості про вчинення кримінального правопорушення 21.01.2019 року. В подальшому було встановлено, що наступного дня слідчим Б. також було внесено відомості до ЄРДР про вчинення того ж самого правопорушення.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p>5 15 лютого 2021 року о 09 год. 45 хв. слідчим під час огляду місця події у громадянина Кузнецова вилучено бойові припаси – 2 гранати РГД-5. Того ж дня о 16 год. 00 хв. слідчим отримано ухвалу слідчого судді на проведення експертизи бойових припасів.</p> <p>Відомості про вчинене кримінальне правопорушення за ст. 263 ч.1 КК України внесено до ЄРДР 16 лютого 2021 року о 01 год. 03 хв.</p> <p><i>Чи діяв слідчий відповідно до вимог КПК України? Як у КПК України врегульовано початок досудового розслідування?</i></p> <p>6. Під час допиту Антонов, підозрюваний за ст. 309 ч.1 КК України, повідомив слідчому, що особливо небезпечний наркотичний засіб канабіс, який він зберігав при собі та перевозив без мети збуту, він купив у свого сусіда Кардашенко за 300 грн. При купівлі наркотичного засобу були присутні дружини Антонова та Кардашенко.</p> <p><i>Які рішення має прийняти слідчий в цій ситуації?</i></p> <p>7. 7 березня 2020 о 7 год. 32 хв. на лінію 102 надійшло повідомлення від співробітника поліції про затримання особи, в якої при собі мається заборонений предмет, схожий на кастет.</p> <p>Того ж дня о 8 год. 05 хв. слідчим Дзюбенко проведено огляд місця події, під час якого виявлено та вилучено зазначений вище предмет.</p> <p>О 10 год. 30 хв. того самого дня дільничним офіцером поліції допитано в якості свідків двох понять, які були присутні під час огляду місця події.</p> <p>О 14 год. 52 хв. того самого дня слідчим внесено відомості до ЄРДР за вищевказаним фактом за ст. 263 ч.2 КК України.</p> <p><i>Чи відповідають вимогам КПК України проведені дії і прийняті рішення?</i></p> <p><b>Практичне заняття 11.2</b></p> <p>1. 15 червня Симоненко був затриманий жителями будинку після того, як він намагався вийти з під'їзду, де викрав велосипед «Україна». На місце події прибула слідчо-оперативна група, де провела огляд місця події та допит свідків.</p> <p>Цього ж дня були внесені відомості до ЄРДР та розпочате досудове розслідування.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p><i>Чи відповідають вимогам КПК України проведені процесуальні дії і прийняті рішення?</i></p> <p>2. На ґрунті особистих неприязних стосунків детектив Національного антикорупційного бюро України заподіяв середньої тяжкості тілесні ушкодження слідчому Національної поліції.</p> <p><i>Визначте орган досудового розслідування, який буде здійснювати досудове розслідування?</i></p> <p>3. Під час провадження досудового слідства слідчим Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві було встановлено, що Татарову повідомлено про підозру ще в іншому злочині слідчим ГУ Національної поліції в Житомирській області.</p> <p><i>Який орган досудового розслідування буде проводити</i></p>	<p>інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України, яка затверджена наказом МВС України від 27.04.2020 № 357, та визначте особливості організації реагування органів Національної поліції на кримінальні правопорушення та інші події.</p>
--	--	--

провадження.

*Хто вирішує питання про підслідність?*

4. Громадянин Румунії незаконно перетнув державний кордон України. При спробі збути наркотичні засоби у м. Житомирі його було затримано працівниками поліції.

*Який орган буде проводити досудове розслідування?*

5. У кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненому на території Баришівського району Київської області, що за юрисдикцією є територією обслуговування Баришівського ВП ГУНП в Київській області, слідчим Шевченківського УП ГУНП у м. Києві за погодженням із прокурором місцевої прокуратури було висунуто підозру громадянину А., після чого слідчим Шевченківського УП ГУНП у м. Києві було особисто проведено слідчі дії на території Баришівського району Київської області. В подальшому кримінальне провадження було направлено в місцеву прокуратуру Шевченківського району м. Києва для затвердження обвинувального акту. Після затвердження прокурором названої прокуратури обвинувального акту, обвинувальний акт, реєстр матеріалів та інші матеріали було направлено до Шевченківського районного суду.

*Оцініть ситуацію. Назвіть види підслідності. Визначте підслідність названого кримінального провадження.*

6. Свириденко. перебуває у статусі свідка по кримінальному провадженню №1 та потерпілим по кримінальному провадженню №2. Під час проведення досудового розслідування 12.03.2019 року кримінальні провадження №1 та №2 було об'єднано, так як в обох провадженнях підозрюваним був Іванов. Разом із тим, на підставі ст. 221 КПК України Свириденко заявив клопотання про ознайомлення його з матеріалами кримінального провадження.

*Якими будуть дії слідчого згідно з вимогами КПК України?*

7. У м. Києві 2 листопада розпочато кримінальне провадження за ч.2 ст. 187 КК України (розбій). 20 листопада у зазначеному кримінальному провадженні Миронюку оголошено про підозру. Крім цього, під час досудового розслідування з'ясовано, що 20 липня у м. Вінниці Миронюк вчинив ще один розбійний напад. За цим фактом у м. Вінниці розпочато кримінальне провадження, яке 13 серпня було зупинене на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України (оголошено в розшук підозрюваного). 30 листопада прокурор м. Києва об'єднав матеріали досудового розслідування в одне провадження.

*Як треба обчислювати строки досудового слідства при об'єднанні матеріалів досудового розслідування?*

8. 10 березня 2021 року слідчим Юрчук об'єднано в одне три кримінальних провадження відносно підозрюваного Лапицького, який 12 лютого 2019 вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 186 ч.2 КК України, 25 січня 2021 року вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 289 ч. 2 КК України та 16 лютого 2021 вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ст. 309 ч.2 КК України. Відомості про кримінальні правопорушення вносились до ЄРДР того ж дня.

*Оцініть рішення слідчого. Назвіть правила об'єднання кримінальних проваджень? Чи можливе об'єднання названих кримінальних проваджень? У разі можливості об'єднання кримінальних проваджень, назвіть з якого дня слід обчислювати початок строку досудового розслідування в об'єднаному кримінальному провадженні?*

*Що потрібно зробити, щоб забезпечити кримінальне провадження та запобігти спробам Лапицького*

*переховуватись від органів досудового розслідування?*

9. У кримінальному провадженні щодо підозри Замковенка у вчиненні розбійних нападів встановлено, що він діяв не сам, а входив до складу злочинної групи з шести чоловік, яка вчинила десятки подібних та інших кримінальних правопорушень на території різних областей України. Слідчий звернувся до керівника органу досудового розслідування з проханням вирішити питання про створення слідчої групи.

*Який порядок створення групи слідчих?*

### **Практичне заняття 11.3**

1. В ході проведення слідчого експерименту свідку Б. не було роз'яснено його обов'язок не розголошувати відомості про проведену слідчу (розшукову) дію. Після проведення слідчого експерименту свідок розповів своєму знайомому про те, як проводилася ця слідча (розшукова) дія та хто був її учасником.

*Оцініть ситуацію. Чи мають місце порушення норм КПК України?*

2. Громадянин Б., який є свідком у кримінальному провадженні, після проведення з ним слідчої дії – пред'явлення особи для впізнання, розповів іншому свідку по даній справі – громадянину В., за участю якого буде проводитись аналогічна слідча дія, про те, на яку саме особу він вказав в ході проведення названої слідчої (розшукової) дії.

*Чи мають місце порушення норм КПК? Чи можливе притягнення до відповідальності свідка Б.? Якщо так, то до відповідальності якого виду?*

3. Під час проведення досудового розслідування потерпілим Євтушенко, якому були спричинені тілесні ушкодження його сусідом, 24 січня 2021 року заявлено клопотання про допит свідків Приходько та Вознюка, які були присутні під час вчинення злочину.

29 січня 2021 року слідчий відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи це тим, що неможливо встановити місце знаходження зазначених осіб. Свою відповідь слідчий направив поштою.

*Оцініть рішення слідчого. Яким чином оформляється рішення про відмову у задоволенні клопотання?*

4. Слідчий Єгоров виніс постанову про задоволення клопотання захисника підозрюваного Мельник про одночасний допит його підзахисного та другого підозрюваного у кримінальному провадженні. У зв'язку з тим, що захисник потрапив у лікарню, слідчий вручив постанову матері Мельника.

*Оцініть рішення слідчого.*

*Чи відповідають вимогам КПК України дії слідчого у цій ситуації?*

5. До слідчого звернувся журналіст з проханням надати йому можливість бути присутнім під час проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні про вбивство. Своє прохання він мотивував тим, що хоче докладно описати перебіг розслідування резонансного злочину у газетній публікації. Слідчий відмовив журналісту в проханні і роз'яснив, що публікація можлива лише після набрання вироком законної сили.

*Чи правильна позиція слідчого?*

6. Громадянина Б. було викликано слідчим для дачі пояснень та в подальшому у громадянина Б. було відібрано пояснення за фактом скоєння злочину у кримінальному провадженні. Наступного дня громадянин Б. прибуває до слідчого із адвокатом та подає клопотання про ознайомлення

	<p>його і адвоката із матеріалами досудового розслідування до його завершення, яке слідчий розглянув і через п'ять днів з моменту його подання, відмовив у задоволенні. Про відмову у задоволенні клопотання було зазначено у листі, направленому по місцю проживання громадянина Б. Підставою для відмови у задоволенні клопотання була та обставина, що досудове розслідування ще не завершено, а ознайомлення з матеріалами кримінального провадження на цьому етапі може зашкодити досудовому розслідуванню.</p> <p><i>Оцініть ситуацію. Який процесуальний порядок відмови у задоволенні клопотання?</i></p> <p>7. Потерпіла Штанько звернулась до слідчого з клопотанням про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, розпочатого за ст. 185 ч.3 КК України, до його завершення. Слідчий відмовив їй у зв'язку з тим, що ознайомлення з матеріалами на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню та повідомив, що ознайомить її зі всіма матеріалами після завершення досудового розслідування.</p> <p><i>Чи правомірне рішення слідчого?</i></p> <p><i>Яким чином оформляється рішення про часткову або повну відмову у задоволенні клопотання?</i></p> <p>8. Слідчий Леонов задовольнив клопотання потерпілого про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення. Отримавши для ознайомлення всі матеріали досудового розслідування кримінального правопорушення за ст. 121 ч. 1 КК України, потерпілий сфотографував їх на свій мобільний телефон і, крім того, робив виписки із матеріалів кримінального провадження.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p><i>Якими повноваженнями наділений слідчий при ознайомленні осіб з матеріалами кримінального провадження?</i></p> <p>9. 23.03.2019 року підозрюваному Б. повідомлено про підозру у вчиненні злочину невеликої тяжкості, що мав місце 23.03.2018 року. В той само час підозрюваний Б. подав слідчому клопотання про закриття провадження на тій підставі, що закінчився строк досудового розслідування.</p> <p><i>Як повинен діяти слідчий?</i></p>	
<p><b>Тема 12.</b> Проведення слідчих (розшукових) дій.</p>	<p><b>Лекція (4 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, система та класифікація слідчих (розшукових) дій. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.</li> <li>2. Поняття, види, порядок проведення та процесуальне оформлення допиту. Одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб.</li> <li>3. Пред'явлення для впізнання: поняття, види та процесуальний порядок проведення.</li> <li>4. Процесуальна характеристика обшуку. Порядок виконання ухвали про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи.</li> <li>5. Поняття, види, порядок проведення та процесуальне оформлення огляду та освідування.</li> <li>6. Експертиза трупа: підстави і процесуальний порядок проведення. Процесуальна характеристика слідчого експерименту.</li> <li>7. Експертиза у кримінальному провадженні: підстави проведення та порядок залучення експерта.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (8 год):</b> Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних</p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальних провадженнях.</li> <li>2. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.</li> <li>3. Отримання зразків для експертизи: порядок проведення та процесуальне оформлення.</li> <li>4. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Укажіть мету та підстави проведення слідчих (розшукових) дій.</li> <li>2. Які є загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій?</li> <li>3. Які строки для безперервного продовження допиту встановлені в КПК України?</li> <li>4. Які види допиту Ви знаєте?</li> <li>5. Назвіть обов'язкових учасників</li> </ol>

	<p>повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 12.1</b></p> <p>1. Слідчий протягом 2 годин допитував як свідка 13-річного Торопова в присутності його батька – вчителя біології середньої школи, де він навчається.</p> <p><i>Чи були порушені процесуальні норми щодо порядку допиту малолітнього свідка? Якщо так, то які саме?</i></p> <p><i>Чи правильно визначено коло учасників слідчої (розшукової) дії?</i></p> <p><i>Які права і обов'язки осіб, що є присутніми під час допиту?</i></p> <p>2. Соломін підозрювався у вчиненні злочину. Викликаний для допиту як свідок батько підозрюваного відмовився давати показання про відомі йому обставини вчинення кримінального правопорушення сином.</p> <p><i>Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?</i></p> <p>3. Допитаний із застосуванням технічного засобу фіксування, свідок Федоренко запитав слідчого, чому він не вніс його показання до протоколу допиту, а лише обмежився вказівкою в протоколі про те, що застосовуються технічні засоби. Федоренко наполягав на тому, щоб його показання були внесені до протоколу. Втім, слідчий пояснив, що оскільки показання повністю фіксуються технічними засобами та будуть зберігатися на диску, який приєднують до протоколу допиту, вони обійдуться і без детального викладення показань у самому протоколі.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>Які є форми фіксування кримінального провадження?</i></p> <p>4. Під час розслідування звалтування неповнолітньої Бузько були розбіжності у показаннях потерпілої та свідків Іванюка та Денисюка. Слідчий викликав усіх трьох на одночасний допит. Під час допиту слідчий зачитав показання Бузько, які вона давала на попередньому допиті, та які, на його думку, були правдивими, перед тим, як було запропоновано дати показання учасникам цієї слідчої (розшукової) дії.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>Чи дозволяється оголошення показань, наданих учасниками цієї слідчої (розшукової) дії на попередніх допитах?</i></p> <p><i>Якщо так, то за яких умов?</i></p> <p><i>Чи має значення для проведення цього допиту те, що Бузько є неповнолітньою?</i></p> <p>5. Для з'ясування причин розбіжностей слідчий вирішив провести одночасний допит між потерпілим і підозрюваним.</p> <p><i>Кого з них першим він запитає про обставини, що мають відношення до кримінального провадження? Яка мета даної слідчої (розшукової) дії?</i></p> <p>6. Слідчий викликав на одночасний допит вже раніше допитаних підозрюваного у вчиненні розбійницького нападу Шевчика, який заперечував свою причетність до злочину, і його співучасника Довгалюка. Останній під час допиту розповів про всі обставини вчиненого нападу.</p> <p>Коли слідчий запропонував Довгалюку дати показання про дії Шевчика, той збентежився, а потім попросив слідчого увімкнути аудіозапис показань, які він дав раніше. Слідчий виконав його прохання, а після прослуховування фонограми запропонував Шевчику дати показання з цієї події.</p> <p><i>Дайте оцінку діям слідчого.</i></p> <p>7. Після закінчення допиту потерпілий повідомив слідчому, що не може підписати протокол через поранення пальців правої руки.</p> <p><i>Яке рішення повинен прийняти слідчий у цьому випадку?</i></p> <p>8. Скиба, який був викликаний для допиту як свідок,</p>	<p>проведення допиту малолітньої чи неповнолітньої особи?</p> <p>6. Які особливості процесуальної фіксації ходу і результатів допиту в порядку відеоконференції?</p> <p>7. Вкажіть мету та підстави проведення пред'явлення для впізнання.</p> <p>8. Які є види пред'явлення для впізнання?</p> <p>9. Сформулюйте поняття такої слідчої (розшукової) дії, як обшук. Які є види обшуку?</p> <p>10. Які є особливості проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи?</p> <p>11. Яка сутність слідчої дії – огляду? Назвіть види оглядів.</p> <p>12. Назвіть мету та підстави проведення слідчого експерименту.</p> <p>13. Вкажіть типові підстави для проведення слідчого експерименту.</p> <p>14. Яким є порядок залучення експерта?</p> <p>15. Вкажіть особливості фіксації ходу та результатів негласних (слідчих) розшукових дій.</p> <p>16. Назвіть види та підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.</p> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <p>Законспектуйте основні положення:</p> <p>– Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 року № 9 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи»;</p> <p>– Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 3 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчими суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії»;</p> <p>– Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. наказом Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від</p>
--	--	--



	<p>відмовився давати показання, пояснивши, що в цьому кримінальному провадженні йому нічого не відомо.</p> <p><i>Як оформити відмову від дачі показань? Які наслідки відмови?</i></p> <p>9. У кареті швидкої допомоги потерпілий Ворона розповів лікарю Хромову хто і за яких обставин наніс йому тяжкі тілесні ушкодження, після чого потерпілий помер. Цю розповідь лікар зафіксував за допомогою мобільного телефону і передав згодом слідчому. Слідчий, ознайомившись із змістом представленого відеозапису, прийняв рішення про затримання особи, на яку вказав потерпілий Ворона.</p> <p><i>Оцініть рішення слідчого.</i></p> <p>10. Слідчий запропонував П., який розумів знаки глухонімих, з'ясувати у німого свідка Ч. обставини злочину, очевидцем яких він був.</p> <p><i>Після цього слідчий допитав П. як свідка. Дайте оцінку діям слідчого. Який порядок допиту глухонімого свідка?</i></p> <p><b>Практичне заняття 12.2</b></p> <p>1. Допитана у кримінальному провадженні про грабїж потерпіла Бузина повідомила, що одного із злочинців зможе легко впізнати за численними татуюваннями на руках та шиї. Бузина добре запам'ятала, що у одного із злочинців на середньому пальці лівої руки є татуювання у вигляді хреста.</p> <p><i>Як перевірити показання потерпілої зважаючи на те, що підозрюваними у вчиненні цього кримінального правопорушення є Кузьменко та Потапенко?</i></p> <p>2. Погорілого о 22 годині на вулиці пограбував невідомий чоловік, який відібрав у нього гаманець та мобільний телефон. Потерпілий заявив слідчому, що він не може назвати точних прикмет грабіжника, оскільки на вулиці було темно. Проте, якби злочинця показали, то він би неодмінно впізнав його за сукупністю ознак, про що був складений відповідний протокол. Слідчий пред'явив Погорілому підозрюваного Марченка з двома іншими громадянами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. Потерпілий вказав на підозрюваного Марченка як на особу, яка його пограбувала, вказавши при цьому деякі додаткові прикмети, про які він забув повідомити під час допиту.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого. Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо пред'явлення особи для впізнання?</i></p> <p>3. Допитана у кримінальному провадженні свідок Тельнікова описала зовнішній вигляд і прикмети особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій). Слідчий не з'ясував, чи зможе свідок Тельнікова впізнати особу, яка вчинила розбій. У вчиненні цього кримінального правопорушення підозрювався Івашков.</p> <p>Через декілька днів слідчий запросив свідка Тельнікову для проведення з її участю пред'явлення особи для впізнання. Перед тим як пред'явити підозрюваного Івашкова для впізнання, слідчий у відсутності свідка Тельнікової, наказав Івашкову зайняти місце між двома запрошеними чоловіками, які не мали відмінностей у віці, зовнішності та одязі.</p> <p>Під час проведення впізнання свідок Тельнікова повідомила, що серед пред'явлених осіб, вона не впізнає особу, яка вчинила розбій.</p> <p><i>Як повинен діяти слідчий в цій ситуації? Чи допустив слідчий порушення норм КПК України? Якщо так, то яке юридичне значення мають ці порушення?</i></p>	16.11.2012.
--	--	-------------

4. Слідчий, з додержанням вимог кримінального процесуального законодавства, пред'явив потерпілому Паюлу фотознімок підозрюваного Таварова для впізнання разом з іншими фотознімками. Потерпілий Паюл заявив, що він не може впізнати особу, яка вчинила проти нього кримінальне правопорушення, по фотознімках, але зможе впізнати її коли побачить. У зв'язку з цим слідчий пред'явив потерпілому Паюлу підозрюваного Таварова разом з іншими особами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. У результаті проведеного впізнання потерпілий Паюл вказав на Таварова, як особу, що вчинила кримінальне правопорушення, та пояснив за якими ознаками він його впізнав та за яких обставин бачив.

*Оцініть дії слідчого і доказове значення пред'явлення для впізнання.*

*Які існують види пред'явлення для впізнання?*

5. Потерпілий від розбійного нападу пояснив, що серед осіб, які напали на нього, був знайомий йому учень залізничного технікуму С., за кличкою Дуня. Він проживає на сусідній вулиці біля кінотеатру «Космос».

*Яку слідчу (розшукову) дію необхідно виконати для перевірки цієї обставини?*

6. Допитуючи як свідка двоюрідного брата Зуєва, якого розшукували за вчинення злочину, слідчий запитав у нього чи не має він яких-небудь відомостей про місцезнаходження свого родича. Той відповів, ще недавно одержав від Зуєва листа з Маріуполя.

*Які дії слідчого повинні бути щодо цього листа?*

7. Із музею була викрадена картина відомого художника М. Глуценка «Весняний ранок».

*Чи можна пред'явити картину для впізнання, якщо вона або подібна їй, будуть знайдені?*

8. Потерпілий впізнав підозрюваного Б. за характерним рубцем на лівій щоці. Підозрюваний Б. оскаржив одержаний результат. Він вказав на те, що інші особи, які разом з ним пред'являлись для впізнання, рубців на щоках не мали.

*Дайте оцінку ситуації, що склалась.*

9. Громадянин Л., на якого було вчинено розбійницький напад, передав слідчому паспорт від годинника, відібраного злочинцем, і описав прикмети цього годинника.

*Які дії необхідно виконати в тому випадку, коли буде виявлено годинник, можливо відібраний у громадянина Л.?*

### **Практичне заняття 12.3**

1. Біля будинку № 33 по вул. Ревуцького в м. Києві був виявлений труп чоловіка з ознаками насильницької смерті. Для проведення огляду місця події та огляду трупа слідчий запросив спеціаліста, судово-медичного експерта, двох оперативних працівників поліції. Поняті до участі у проведенні слідчої (розшукової) дії не залучалися у зв'язку із застосуванням відеозапису. Через декілька днів слідчий викликав вищезазначених учасників для допиту як свідків.

*Оцініть дії слідчого.*

*Чи допустив слідчий порушення норм КПК України?*

*Якщо так, яке юридичне значення мають ці порушення?*

2. У полі знайдено труп невідомого. Слідчий вирішив оглянути навколишню місцевість і декілька селянських дворів, які стояли поблизу. Господар однієї із садіб не дозволив проводити огляд.

*Як повинен діяти слідчий у цій ситуації? Яким чином потрібно оформити проведену слідчу (розшукову) дію?*

3. Під час огляду місця події у лісі, коли слідчий за участю судово-медичного експерта перейшов до огляду трупа, понята Петренко знепритомніла, побачивши знівечене

обличчя загиблого.

*Як бути слідчому, маючи на увазі, що огляд проводиться у безлюдному місці, де були, крім самого слідчого, привезених понятих та експерта, ще два працівники поліції?*

*Чи може він продовжити огляд з одним понятим?*

4. Під час огляду місця події слідчий запросив у якості понятих прибиральницю, яка працює в апеляційному суді м. Києва, та співробітника Дарницького УП ГУНП у м. Києві.

*Оцініть дії слідчого.*

5.. Огляд місця події за заявою про крадіжку з магазину слідчий провів за участю директора цього ж магазину. У протоколі огляду місця події він вказав, що невідомий злочинець проник до магазину, розбивши віконне скло. Частинки розбитого скла він зібрав у пакет для подальшого дослідження. Крім того, слідчий записав до протоколу, що згідно із заявою директора, з каси магазину украдено валюту, а саме: 3 тисячі доларів США і 2,5 тисячі євро..

Біля магазину виявлені сліди взуття невідомої особи. Проте слідчий не зафіксував їх, а лише вказав у протоколі, що за словами директора магазину, ці сліди залишені ним.

*Дайте оцінку діям слідчого.*

6. Слідчий, здійснюючи кримінальне провадження щодо викрадення майна з квартири Никодименко, маючи достатні дані про те, що викрадені речі можуть знаходитись у квартирі батька підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про проведення там обшуку. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла Никодименко. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове жіноче пальто Никодименко, зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй. За результатами проведення слідчої (розшукової) дії слідчий склав два протоколи . обшуку та пред'явлення речей для впізнання.

*Оцініть дії слідчого і доказове значення протоколів.*

*Чи можна проводити обшук у осіб, які не є підозрюваними у кримінальному провадженні?*

*Чи можна вилучати під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?*

*Якщо так, то які процесуальні дії з цими речами необхідно здійснити далі?*

7. У квартирі Панасенка, який підозрювався в отруєнні громадян талієм, слідчий проводив обшук, застосовуючи при цьому безперервний відеозапис ходу проведення обшуку, у зв'язку з чим поняті не були запрошені для участі в цій слідчій (розшуковій) дії. Під час проведення обшуку слідчий помітив, що Панасенко кинув у кишеню своєї бабусі невеликий пакунок.

*Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?*

*Чи дозволяє закон проводити обшук без участі понятих?*

*Якщо так, то в яких випадках?*

8. Прокурор Кудрявцев звернувся до суду з клопотанням, в якому просить надати дозвіл на проведення обшуку в будинку, яким користується Носов, з метою відшукування та влучення речей, які були викрадені під час вчинення кримінального правопорушення, інших речей, предметів та документів, здобутих злочинним шляхом, обіг яких обмежено та/або заборонено, які мають значення для досудового розслідування, посилаючись на те, що слідчим управлінням здійснюється досудове розслідування кримінального провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, за

фактом крадіжки майна.

Слідчий суддя, заслухавши прокурора, вивчивши клопотання та додані до нього матеріали, вважає, що дане клопотання не підлягає задоволенню з огляду на те, що прохальна частина клопотання про проведення обшуку не містить переліку конкретних речей чи майна, які необхідно відшукати.

*Оцініть дії прокурора та слідчого судді.*

9. Під час проведення обшуку у кабінеті бухгалтера Кисилюк, слідчий побачив як бухгалтер Кисилюк сховала під власним одягом накладну, яка має значення для кримінального провадження. Слідчий запропонував бухгалтеру повернути накладну, інакше – він буде змушений її обшукати. Бухгалтер Кисилюк відмовилась повернути накладну, заявивши, що обшукувати її без ухвали слідчого судді слідчий не має права.

*Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?*

*Чи передбачений кримінальним процесуальним законодавством обшук особи?*

*Якщо так, то який процесуальний порядок проведення цієї слідчої (розшукової) дії?*

#### **Практичне заняття 12.4**

1. Бровкін підозрювався у вчиненні квартирної крадіжки шляхом проникнення через відчинене вікно. За заявою потерпілого серед викрадених речей був і телевізор «Sony», документи на який ним були надані. Бровкін заперечував крадіжку телевізора, пояснюючи це тим, що великі габарити зазначеного телевізора, унеможлиблюють винесення його через вікно квартири. Слідчий вирішив провести слідчий експеримент, проте потерпілий не погоджувався на проведення цієї слідчої (розшукової) дії у його житлі.

*Чи можна провести слідчий експеримент у житлі особи, якщо вона заперечує проти цього?*

*Який порядок проведення слідчого експерименту у наведеній ситуації?*

2. Кучер був затриманий відразу після втечі з колонії і під час допиту дав показання, що гірську річку Гуйву він переплив за допомогою колоди, яка лежала на березі.

Слідчий одержав від оперуповноваженого повідомлення про те, що Кучеру допомагав переправлятися через річку місцевий житель Оксюта, який дав йому свій човен.

Слідчий вирішив перевірити, чи відповідають дійсності показання Кучера.

*Як це зробити?*

3. Під час здійснення кримінального провадження щодо вчинення квартирної крадіжки Плахутою, який разом з матір'ю приїхав у Україну два роки тому з Молдови, виникла необхідність встановлення віку Плахути, у зв'язку з відсутністю у нього документів про його вік. Мати неповнолітнього заявила, що її синові ще не виповнилось 14 років, але відповідних документів (свідоцтва про народження) вона не має і не знає де вони можуть знаходитися.

*Яких заходів має вжити слідчий для встановлення віку особи (Плахути) у цій ситуації?*

4. Кирилюк підозрювався у вчиненні розбійного нападу. Слідчий звернув увагу на дивну поведінку Кирилюка, який не завжди логічно давав показання, забував про що говорив. У зв'язку з цим у слідчого виникли сумніви щодо його психічного стану.

*Які процесуальні дії має здійснити слідчий в цій ситуації?*

*Як повинен діяти слідчий, якщо Кирилюк відмовиться від участі у слідчій (розшуковій) дії, яку вирішить провести*

	<p><i>слідчий?</i></p> <p>5. Озеров підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366 КК України (службового підроблення). У кримінальному провадженні була проведена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, яка поставила підпис у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані Озеровим. Проте, сторона захисту не погодилася з таким висновком експерта та виявила бажання самостійно залучити експерта для проведення експертизи.</p> <p><i>Чи передбачена кримінальним процесуальним законодавством можливість сторони захисту залучити експертів для проведення експертизи?</i></p> <p><i>Якщо так, то який порядок залучення експертів стороною захисту?</i></p> <p>6. Після поховання Куйбіди, який загинув під час дорожньо-транспортної пригоди в результаті наїзду на нього автомашини, виникла необхідність у одержанні зразків його волосся.</p> <p><i>Яким чином потрібно оформити цю слідчу (розшукову) дію?</i></p> <p>7. Д. запідозрили в тому, що він надсилав О. листи з погрозами, вимагаючи у нього гроші. О. передав ці листи слідчому.</p> <p><i>Які дії необхідно виконати слідчому при призначенні почеркознавчої експертизи?</i></p>	
<p><b>Тема 13.</b> Повідомлення про підозру.</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b></p> <p><b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, сутність та значення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.</li> <li>2. Підстави повідомлення про підозру, вимоги до змісту та форми письмового повідомлення про підозру.</li> <li>3. Вручення письмового повідомлення про підозру.</li> <li>4. Підстави і процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру.</li> <li>5. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 13.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, було допитано потерпілого Петренка, який повідомив, що крадіжку міг вчинити його сусід Зарубенко, так як напередодні він був у нього в гостях. Враховуючи ці показання, слідчий склав письмове повідомлення про підозру, погодивши з прокурором, та вручив його Зарубенку, роз'яснивши йому права підозрюваного.</li> </ol> <p><i>Дайте правову оцінку ситуації.</i></p> <p><i>Чи достатньо підстав для повідомлення про підозру у наведеній вище ситуації?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Іванко був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України, та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві. Через 24 години з моменту доставлення Іванка в управління поліції слідчий вручив йому письмове повідомлення про підозру та роз'яснив його права.</li> </ol> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>Чи порушив він вимоги КПК України.</i></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Проблеми повідомлення про підозру у випадку неможливості безпосереднього його вручення.</li> <li>2. Нагляд прокурора за законністю повідомлення особі про підозру.</li> <li>3. Конвенційні стандарти тлумачення обґрунтованої підозри.</li> <li>4. Строки повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Визначте поняття повідомлення про підозру.</li> <li>2. Визначте поняття підозри у кримінальному провадженні.</li> <li>3. Назвіть основні ознаки підозри у кримінальному провадженні.</li> <li>4. Вкажіть етапи здійснення повідомлення особі про підозру.</li> <li>5. Охарактеризуйте значення повідомлення про підозру.</li> <li>6. Вкажіть підстави повідомлення про підозру.</li> <li>7. Які вимоги до змісту і форми письмового повідомлення про підозру?</li> <li>8. На якому етапі досудового розслідування має бути повідомлено про підозру?</li> <li>9. Визначте систему процесуальних дій при врученні письмового повідомлення про підозру.</li> <li>10. Яка процесуальна форма вручення повідомлення про підозру?</li> <li>11. Вкажіть особливості</li> </ol>

	<p><i>Якщо так, то які саме?</i></p> <p>3. Іванко був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України, та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві. Через 24 години з моменту затримання Іванка слідчий вручив йому письмове повідомлення про підозру, а на прохання підозрюваного детально роз'яснити кожне із зазначених прав, надав для ознайомлення науково-практичний коментар до КПК та підручник «Кримінальний процес України».</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p><i>Чи порушив він вимоги КПК України.</i></p> <p><i>Якщо так, то які саме?</i></p> <p>4. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Зайченку у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру. Проте, на виклик слідчого для вручення письмового повідомлення про підозру Зайченко не прибув.</p> <p><i>Дайте правову оцінку ситуації.</i></p> <p><i>Який процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру у наведеному вище випадку?</i></p> <p><i>З якого моменту особа набуває статусу підозрюваного у наведеній вище ситуації?</i></p> <p>5. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Сичу у вчиненні кримінального правопорушення. Так як Сич на виклик слідчого для вручення письмового повідомлення про підозру не прибув, то слідчий направив «звичайним» листом за місцем проживання Сича це письмове повідомлення про підозру.</p> <p><i>Дайте правову оцінку ситуації.</i></p> <p><i>Чи набув Сич процесуального статусу підозрюваного?</i></p> <p>6. Перебуваючи у приміщенні підрозділу органу досудового розслідування, Сиченко відмовився отримувати письмове повідомлення про підозру від слідчого, посилаючись на те, що таке повідомлення йому має бути вручено виключно прокурором у присутності його захисника.</p> <p><i>Як діяти слідчому у наведеній ситуації?</i></p> <p><b>Практичне заняття 13.2</b></p> <p>1. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, 23 червня 2022 року слідчий склав письмове повідомлення про підозру та вручив його Подоляку. Наступного дня слідчий вніс до ЄДРП відомості про правову кваліфікацію кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Подоляк.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого. Чи дотримані ним вимоги КПК України?</i></p> <p>2. У кримінальному провадженні слідчий повідомив підозру Єрмаку у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України. Під час досудового розслідування виникла необхідність перекваліфікувати діяння, вчинене Єрмаком, так як було встановлено, що крадіжка була вчинена з проникненням у житло.</p> <p><i>Які дії слідчого мають бути у наведеній ситуації?</i></p> <p>3. При проведенні досудового розслідування слідчий встановив підстави для зміни раніше повідомленої підозри, яка була складена прокурором. У зв'язку із цим слідчий особисто склав та вручив підозрюваному нове повідомлення про підозру та у добовий строк повідомив про прийняте</p>	<p>повідомлення про підозру затриманій особі.</p> <p>12. Який порядок набуття статусу підозрюваного передбачений для випадків, коли повідомлення про підозру не можливо безпосередньо вручити особі, щодо якої воно складено?</p> <p>13. Чи можлива процедура оскарження повідомлення про підозру?</p> <p>14. Щодо якого кола осіб передбачений особливий порядок повідомлення про підозру?</p> <p>15. Визначте особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.</p> <p>16. У чому полягає зміна раніше повідомленої підозри?</p> <p>17. Визначте підстави, процесуальний порядок та суб'єктів зміни раніше повідомленої підозри.</p> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <p>1. Вкажіть систему процесуальних дій та рішень, з яких складається повідомлення про підозру.</p> <p>2. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Верховного Суду України: – Окрема думка суддів Великої Палати Верховного Суду від 11 груд. 2019 р. у справі № 536/2475/14-к. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/86468688">https://reyestr.court.gov.ua/Review/86468688</a></p> <p>– Постанова Великої Палати Верховного Суду від 11 груд. 2019 р. у справі № 536/2475/14-к. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/86365236">https://reyestr.court.gov.ua/Review/86365236</a></p> <p>– Постанова Верховного Суду України від 24 лист. 2016 р. у справі № 5- 328к16. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="http://reyestr.court.gov.ua/Review/63392983">http://reyestr.court.gov.ua/Review/63392983</a></p>
--	---	---

	<p>рішення прокурора.  <i>Оцініть дії слідчого.</i>  <i>Який процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру?</i></p> <p>4. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України (Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою), було зібрано достатньо доказів для підозри судді апеляційного суду м. Києва Солдатенка у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру та вручено Солдатенку у день його складання.  <i>Дайте правову оцінку ситуації.</i>  <i>Чи були у вказаній ситуації порушені вимоги КПК України.</i>  <i>Якщо так, то які саме?</i></p> <p>5. Сорока був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення злочину, передбаченого п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України, відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України. Після доставлення затриманого до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві було з'ясовано що Сорока є народним депутатом України.  <i>Дайте правову оцінку ситуації.</i>  <i>Як діяти слідчому у наведеній ситуації?</i></p> <p>6. У кримінальному провадженні щодо вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України, було зібрано достатньо доказів для оголошення підозри Кравцю у вчиненні кримінального правопорушення. Слідчим, за погодженням з прокурором, було складено письмове повідомлення про підозру.  <i>Який процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру у наведеному вище випадку?</i>  <i>Який процесуальний порядок виклику особи для вручення повідомлення про підозру?</i>  <i>Як слідчий має вказати процесуальний статус Кравця у повістці про виклик?</i></p>	
<p><b>Тема 14.</b>  Зупинення досудового розслідування</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b>  <b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, значення та підстави супинення досудового розслідування.</li> <li>2. Загальні процесуальні вимоги щодо прийняття рішення про супинення досудового розслідування.</li> <li>3. Підстави та процесуальний порядок оголошення розшуку підозрюваного.</li> <li>4. Підстави та процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b>  Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 14.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Досудове розслідування було супинено слідчим у зв'язку із тяжкою хворобою підозрюваного. Для уточнення діагнозу хвороби підозрюваного та його стану слідчий допитав в якості свідка лікаря, що здійснює лікування.  <i>Оцініть дії слідчого.</i>  <i>Які слідчі (розишуківі) дії дозволяється проводити після супинення досудового розслідування?</i></li> <li>2. Під час вручення письмового повідомлення про підозру громадянин Коваленко заявив клопотання про супинення досудового розслідування у зв'язку із тим, що у нього є хронічне захворювання і в даний час воно знаходиться у</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Процесуальні особливості розшуку підозрюваного під час досудового розслідування.</li> <li>2. Історичний розвиток інституту супинення досудового розслідування.</li> <li>3. Діяльність слідчого щодо розшуку підозрюваного.</li> <li>4. Проблемні питання процесуального порядку відновлення досудового розслідування.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Дайте визначення поняття «супинення досудового розслідування».</li> <li>2. Укажіть підстави супинення досудового розслідування.</li> <li>3. Назвіть умови супинення досудового розслідування.</li> <li>4. Хто уповноважений приймати рішення про супинення досудового розслідування?</li> <li>5. Який процесуальний порядок супинення досудового розслідування у випадку тяжкої хвороби</li> </ol>

стадії загострення. Це він підтвердив відповідним висновком лікарської комісії.

*Чи підлягає задоволенню клопотання підозрюваного?*

*Які підстави зупинення досудового розслідування передбачені КПК України?*

3. При проведенні досудового розслідування не встановлено місцезнаходження підозрюваного Доренко. Слідчий виконав всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії для здійснення розшуку підозрюваного. Після чого виніс постанову про зупинення досудового розслідування, копію якої направив прокурору.

*Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?*

*Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування?*

4. Слідчий за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання, оскільки слідчий не довів, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міждержавний та/або міжнародний розшук.

*Яке рішення слід прийняти слідчому?*

5. Підозрюваний Лановенко був викликаний до слідчого для проведення слідчих (розшукових) дій. Проте в призначений день та час він не з'явився до слідчого, а зателефонував до нього і повідомив, що знаходиться на санаторно-курортному лікуванні, тривалість якого 24 дні. Копію санаторно-курортної книжки слідчому надала мати підозрюваного. Виходячи з цих обставин слідчий виніс постанову про зупинення досудового розслідування на підставі п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК України.

*Чи були підстави для зупинення слідства у цьому випадку? Дайте правову оцінку описаній ситуації?*

6. Прокурор виніс постанову про зупинення досудового розслідування у зв'язку з необхідністю виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва, яка була оскаржена потерпілим. Слідчий суддя, скасовуючи цю постанову вказав на те, що такі процесуальні дії мають бути виконані без прийняття рішення про зупинення досудового розслідування, оскільки місцезнаходження підозрюваного за кордоном встановлено, і необхідно вирішувати питання про його екстрадицію.

*Чи відповідають дії слідчого судді вимогам КПК України?*

7. Підозрюваний Твердохліб систематично не з'являвся за викликами слідчого. Слідчий суддя задовольнив клопотання слідчого про привід підозрюваного. Проте при здійсненні приводу за місцем проживання підозрюваний Твердохліб не знаходився. Сусіди повідомили, що не бачили його вже тиждень. Слідчий прийняв рішення про зупинення досудового розслідування та оголошення в розшук підозрюваного.

*Дайте правову оцінку рішенням слідчого.*

#### **Практичне заняття 14.2**

1. Після вчинення тяжкого злочину та повідомлення про підозру Свириденко з метою ухилення від кримінальної відповідальності залишив місце свого постійного проживання. Проведеними слідчими (розшуковими) та іншими процесуальними діями встановити його місцезнаходження не вдалося у зв'язку чим досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Свириденко оголошений в розшук.

Через 10 років Свириденко був затриманий. Він заявив клопотання слідчому про звільнення його від кримінальної

підозрюваного?

6. Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у випадку якщо слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування?

7. Який процесуальний порядок зупинення досудового розслідування наявна у випадку необхідності виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва?

8. В яких випадках слідчий, прокурор мають право оголосити у розшук підозрюваного?

9. Які підстави відновлення досудового розслідування?

10. Який процесуальний порядок зупинення і відновлення дізнання?

11. Які слідчі (розшукові) дії можна проводити після зупинення досудового розслідування?

**Завдання для самостійного опрацювання:**

1. Ознайомтесь з основними положеннями Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, яка затв. наказом від 07.07.2017 № 575, та визначте загальні положення щодо забезпечення взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України при зупиненні досудового розслідування.



	<p>відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.</p> <p><i>Яке рішення слід прийняти слідчому?</i></p> <p>2. Слідчий неодноразово належним чином повідомляв підозрюваного Нетудихату про виклик до нього. Проте підозрюваний без поважних причин не з'являвся. Встановити його місцезнаходження не вдалося. Слідчий виніс постанову про оголошення розшуку підозрюваного. Оскільки досудове розслідування не зупинялося, то він не вніс відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Слідчий не доручав оперативним підрозділам здійснення розшуку підозрюваного, а сам його проводив.</p> <p><i>Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?</i></p> <p>4. Підозрювані Логвиненко та Самойленко за попереднім зговором вчинили крадіжку особистого майна. Логвиненко був затриманий, а Самойленко переховувався від органів досудового розслідування з метою ухилення від кримінальної відповідальності. Слідчий виділив матеріали досудового розслідування щодо підозрюваного Самойленка та виніс постанову про його зупинення та оголошення розшуку підозрюваного.</p> <p><i>Оцініть дії слідчого.</i></p> <p>5. Після повідомлення про підозру з метою ухилення від кримінальної відповідальності Корбут залишив місце свого постійного проживання. Проведеними слідчими (розшуковими) встановити його місцезнаходження не вдалося у зв'язку чим досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Корбут оголошений в розшук.</p> <p>Через 5 місяців виникла потреба допитати Щуку як свідка у цьому кримінальному провадженні.</p> <p><i>Чи можна слідчий провести допит свідка у наведеній ситуації?</i></p> <p>6. При проведенні досудового розслідування не встановлено місцезнаходження підозрюваного Ляшка. Слідчий виконав всі слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії для здійснення розшуку підозрюваного. Після чого виніс постанову про зупинення досудового розслідування, копію якої направив потерпілому, який не погодився з таким рішенням слідчого.</p> <p><i>Чи може потерпілий оскаржити це рішення слідчого? Якщо так, то куди і в які строки?</i></p>	
<p><b>Тема 15.</b> Закінчення досудового розслідування</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Загальні положення та форми закінчення досудового розслідування.</li> <li>2. Підстави закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи.</li> <li>3. Обвинувальний акт як форма закінчення досудового розслідування: поняття, значення та зміст.</li> <li>4. Загальні положення та порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.</li> <li>5. Звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.</li> <li>6. Систематизація матеріалів кримінального провадження та відкриття матеріалів іншій стороні.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (6 год):</b> Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 15.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. В результаті проведення слідчих (розшукових) дій у</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Використання недовіків обвинувального акта стороною захисту.</li> <li>2. Процесуальна діяльність прокурора під час закриття кримінального провадження.</li> <li>3. Забезпечення прав учасників кримінального провадження під час закінчення досудового розслідування.</li> <li>4. Встановлення строку для ознайомлення сторін із матеріалами кримінального провадження при закінченні досудового розслідування.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Які є форми закінчення досудового розслідування?</li> <li>2. Назвіть підстави закриття кримінального провадження слідчим</li> </ol>

кримінальному провадженні щодо Коваленка було встановлено відсутність в його діянні складу кримінального правопорушення. В ході розслідування жодній іншій особі не повідомлялося про підозру.

*Яке рішення може прийняти слідчий? Обґрунтуйте це рішення.*

2. Слідчий прийняв постанову про закриття кримінального провадження з підстави, передбаченої п.1 частини першої ст.284 КПК України, та надіслав її копію потерпілому. На 18-тий день після отримання копії цієї постанови, потерпілий надіслав поштою прокуророві на неї скаргу. Прокурор, який погодився із позицією потерпілого, виніс постанову про скасування постанови слідчого у зв'язку із незаконністю.

*Оцініть дії прокурора.*

*Який процесуальний порядок закриття кримінального провадження?*

3. Харитонов, будучи в нетверезому стані, під час сварки завдав ножове поранення своєму сину, чим спричинив йому тяжкі тілесні ушкодження, які були небезпечні для життя. По даному факту було розпочато кримінальне провадження. У період досудового розслідування підозрюваний Харитонов загинув в автомобільній катастрофі.

*Хто і яке процесуальне рішення повинен прийняти по цьому кримінальному провадженню?*

4. Крупчак під час сварки зі своїм знайомим Потапенком та завдав йому легкі тілесні пошкодження. По даному факту було розпочато кримінальне провадження. У період досудового розслідування потерпілий звернувся до слідчого з проханням не притягати Крупчака до кримінальної відповідальності.

*Яке рішення має прийняти слідчий у наведеній ситуації?*

5. В обвинувальному акті слідчий зробив такий запис: «Вина обвинуваченого Ломаченка доведена зібраними в кримінальному провадженні доказами, незважаючи на заперечення своєї вини самим обвинуваченим. Показання свідка Ломаченко слід визнати недопустимими, оскільки вона є рідною сестрою обвинуваченого Ломаченка й зацікавлена у вирішенні кримінального провадження на його користь. Будь-яких інших доказів своєї невинуватості обвинувачений Ломаченко не надав».

*Оцініть зроблений слідчим запис з огляду на засади кримінального провадження.*

6. Після закінчення досудового розслідування слідчий склав обвинувальний акт і направив його з матеріалами кримінального провадження до суду. Суддя повернув слідчому обвинувальний акт, зазначивши, що для направлення матеріалів до суду необхідна згода прокурора і попросив узгодити обвинувальний акт з прокурором. Матеріали досудового розслідування суддя залишив у себе.

*Оцініть ситуацію.*

*Чи правомірні дії слідчого і судді?*

7. Не погодившись із обвинувальним актом на тій підставі, що у ньому не вказано обставин, які обтяжують чи пом'якшують покарання, прокурор дав усну вказівку слідчому усунути зазначений недолік у триденний строк.

*Чи відповідають дії прокурора нормам КПК України?*

*Які відомості має містити обвинувальний акт?*

### **Практичне заняття 15.2**

1. Встановивши під час досудового слідства, що злочин передбачений ч. 1 ст. 185 КК України (Тасмне викрадення чужого майна (крадіжка)) вчинив 10-річний Романюк, слідчий виніс постанову про закриття кримінального провадження і направив матеріали кримінального

і прокурором.

3. Укажіть процесуальний порядок відкриття матеріалів іншій стороні.

4. Укажіть процесуальний порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності.

5. Хто уповноважений скласти обвинувальний акт?

6. Які є додатки до обвинувального акту?

7. Назвіть вимоги до клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру.

8. Назвіть вимоги до клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру?

9. Який процесуальний порядок вручення копій обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру та реєстру матеріалів досудового розслідування?

10. Як здійснюється систематизація і технічне оформлення матеріалів кримінального провадження?

### **Завдання для самостійного опрацювання:**

1. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Касаційного кримінального суду Верховного Суду щодо закриття провадження у разі закінчення строків притягнення до кримінальної відповідальності:

– Постанова Верховного Суду від 23 лютого 2021 р. у справі № 397/42/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95213476>

2. Ознайомтесь та проаналізуйте рішення Касаційного кримінального суду Верховного Суду щодо процесуального механізму підтвердження факту надання стороні доступу до матеріалів кримінального провадження:

– Постанова Верховного Суду від 11 грудня 2019 р. у справі № 279/1513/17. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86435695>

провадження прокурору. Прокурор скасував постанову слідчого, відновив досудове слідство і дав вказівку слідчому провести досудове слідство у повному обсязі і скласти клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру.

*Оцініть ситуацію.*

*Чи правомірні дії слідчого і прокурора ?*

2. У кримінальному провадженні Дорошенко підозрювався у вчиненні вбивства Швидкої. Вхіді досудового розслідування було призначено стаціонарну судово-психіатричну експертизу, згідно висновку якої Дорошенко на момент вчинення інкримінованого йому діяння не міг усвідомлювати свої дії та керувати ними, однак на час проведення експертизи він є здоровим.

*У якій формі повинен закінчити слідчий досудове розслідування цього кримінального провадження?*

3. Пономаренко вчинив злочин передбачений ч. 2 ст. 190 КК України (шахрайство, вчинене повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або таке, що завдало значної шкоди потерпілому) внаслідок чого було розпочате досудове розслідування. Після повідомлення про підозру Пономаренко залишив місце свого постійного проживання, встановити його місцезнаходження не вдалося. Досудове розслідування у цьому кримінальному провадженні було зупинено, а Пономаренко оголошений в розшук. Через 8 років Пономаренко був затриманий. Під час допиту він заявив клопотання слідчому про звільнення його від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності.

*Яке рішення слід прийняти слідчому?*

4. Після закінчення досудового розслідування потерпілий Бойко ознайомився з 1 томом кримінального провадження, в якому були зосереджені матеріали про злочин, від вчинення якого він постраждав. Решту, 5 томів кримінального провадження з матеріалами про інші злочини, слідчий йому не пред'явив. Потерпілий Бойко заявив клопотання про те, щоб йому надали можливість ознайомитися з усіма матеріалами кримінального провадження.

*Як слідчий повинен вирішити заявлене клопотання?*

5. До Дарницького управління поліції ГУНП в місті Києві надійшла письмова заява Курченко про притягнення до кримінальної відповідальності її співмешканця Дацюка, який її зґвалтував. Було розпочате досудове розслідування. Через 15 днів потерпіла звернулася із клопотанням про закриття кримінального провадження у зв'язку з тим, що вона помирилася з Дацюком, а він пообіцяв з нею одружитися.

*Оцініть ситуацію.*

*Які підстави закриття кримінального провадження передбачені у КПК України?*

6. Під час досудового розслідування злочину передбаченого ч. 2 ст. 194 КК України (Умисне знищення або пошкодження чужого майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах) було встановлено, що підозрюваний Готов перебуває на обліку у психіатра за місцем проживання. Слідчий призначив судово-психіатричну експертизу. За висновком експерта Готов під час вчинення злочину у повній мірі був не здатний усвідомлювати свої дії та керувати ними. Слідчий завершив досудове слідство складанням обвинувального акту, який направив з матеріалами досудового розслідування прокурору.

*Оцініть правомірність дій слідчого.*

7. 17 річний Назаров вчинив злочин передбачений ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно або за

попередньою змовою групою осіб). Вина Назарова була повністю доведена зібраними під час досудового розслідування доказами. Слідчий склав подання про вирішення питання про застосування примусових заходів виховного характеру і після узгодження його з прокурором направив до слідчого судді.

*Оцініть правомірність дій слідчого і прокурора.*

**Практичне заняття 15.3**

1. 14 річний Феденко вчинив злочин передбачений ч. 3 ст. 186 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому). Досудовим розслідуванням його вину у вчинення злочину було доведено. Після завершення досудового слідства слідчий склав клопотання про вирішення питання про застосування примусових заходів виховного характеру і направив його до суду.

*Оцініть правомірність дій слідчого.*

2. У результаті проведеного досудового розслідування по факту вчинення злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України (вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині), встановити особу, яка вчинила злочин не вдалося. Через 16 років проведеною експертизою ДНК було встановлено що злочин вчинив Сушко. Затриманий Сушко свою вину у вчиненні злочину визнав. Розслідування було завершено, складено обвинувальний акт, який був направлений до суду. Під час судового розгляду суддя виніс ухвалу про звільнення Сушка від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності.

*Оцініть ситуацію.*

*Чи правомірні дії судді ?*

3. Ревченко вчинив злочин передбачений ч. 3 ст. 189 КК України (вимагання, поєднане з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, або таке, що завдало майнової шкоди у великих розмірах). Вина Ревченка була повністю доведена під час досудового розслідування. Однак сам Ревченко свою вину не визнав. Колектив підприємства, де працював Ревченко звернувся до прокурора з клопотанням передати їм Ревченка на поруки і звільнити його від кримінальної відповідальності. Прокурор задовольнив клопотання, виніс постанову про звільнення Ревченка від кримінальної відповідальності, вказавши в мотивувальній частині постанови, що вина Ревченка повністю доведена зібраними у кримінальному провадженні доказами, злочин вчинено вперше, тому Ревченко може бути переданий на поруки трудовому колективу.

*Оцініть ситуацію.*

*Чи правомірні дії прокурора ?*

4. Під час досудового розслідування слідчий зібрав достатньо доказів про вчинення крадіжки із квартири Бережного підозрюваним Лимарчуком. Потерпілий Бережний, ознайомившись із матеріалами кримінального провадження, жодного клопотання не заявив.

Ознайомившись разом із захисником з матеріалами кримінального провадження, Лимарчук заявив клопотання про закриття кримінального провадження стосовно нього у зв'язку з дійовим каяттям, оскільки він щиро розкався, свою вину визнав і повністю відшкодував потерпілому Бережному завдані злочином збитки.

*Оцініть ситуацію.*

*Яке процесуальне рішення повинен прийняти слідчий за даних умов?*

5. Слідчий, встановивши на стадії досудового розслідування підстави для звільнення від кримінальної

	<p>відповідальності Петрова та отримавши згоду підозрюваного Петрова на таке звільнення, прийняв постанову про закриття кримінального провадження.</p> <p><i>Оцініть ситуацію.</i></p> <p><i>Чи правомірні дії слідчого?</i></p> <p>6. Прокурор надіслав запит захиснику підозрюваного, щодо надання доступу до документів, відомості з яких сторона захисту має намір використати у суді як докази. Надаючи відповідь на запит, захисник у письмовій формі відмовив прокуророві у доступі, посилаючись на те, що ці відомості можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого.</p> <p><i>Чи відповідають дії захисника вимогам КПК України?</i></p> <p>7. Захисник підозрюваного, ознайомлюючись із матеріалами досудового розслідування, заявив клопотання слідчому про надання йому можливості ксерокопіювати окремі документи, а також надати доступ до приміщення органу досудового розслідування, де зберігаються речові докази.</p> <p><i>Як вирішити заявлене клопотання?</i></p> <p><i>Який процесуальний порядок відкриття матеріалів іншій стороні?</i></p>	
<p><b>Тема 16.</b> Особливі порядки досудового розслідування</p>	<p><b>Лекція (2 год)</b></p> <p><b>Теоретичні питання теми:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Загальні положення досудового розслідування у формі дізнання.</li> <li>Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок. Вилучення речей і документів. Повідомлення про підозру.</li> <li>Процесуальний порядок провадження спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.</li> <li>Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 16.1</b></p> <p>1. 23 червня 2020 року дізнавач Володарського РВ НП України в Київській області Костенко О.А., який виїжджав на місце вчинення кримінального правопорушення, вніс відповідні відомості до ЄРДР та розпочав кримінальне провадження за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України (Крадіжка). Під час досудового розслідування Костенко О.А. провів ряд слідчих (розшукових) дій для встановлення особи, яка вчинила цей кримінальний проступок (допити свідків, потерпілого).</p> <p><i>Дайте правову оцінку ситуації.</i></p> <p><i>Чи може дізнавач самостійно приймати рішення про здійснення ним досудового розслідування у формі дізнання?</i></p> <p><i>Якщо ні, то хто уповноважений приймати такі рішення?</i></p> <p>2. Дізнавач Кот О.М., який здійснював досудове розслідування у формі дізнання кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 309 КК України, для встановлення фактичних даних, які стосуються обставин вчинення кримінального проступку, провів такі слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії: допити свідків, пред'явлення особи для впізнання, зняття інформації з електронних інформаційних систем, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи.</p> <p><i>Оцініть дії дізнавача.</i></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування, порядок його розгляду.</li> <li>Порядок вручення процесуальних документів при здійсненні спеціального досудового розслідування.</li> <li>Спеціальне кримінальне провадження щодо осіб, які переходять від органів досудового розслідування з метою уникнення від кримінальної відповідальності на тимчасово окупованій території.</li> <li>Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків.</li> </ol> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Що таке спеціальне досудове розслідування?</li> <li>В чому полягає призначення спеціального досудового розслідування?</li> <li>Чи передбачено спеціальний порядок для здійснення спеціального досудового розслідування?</li> <li>Як співвідносяться загальний порядок досудового розслідування та порядок здійснення спеціального досудового розслідування?</li> <li>Чи можливе здійснення спеціального досудового розслідування щодо кримінальних проступків?</li> <li>Яка підстава і умови здійснення спеціального досудового розслідування?</li> </ol>

	<p><i>Чи порушив він вимоги КПК України? Якщо так, то які саме?</i></p> <p>3. Дізнавач звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Антонову О.М., підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України (Крадіжка), запобіжного заходу у вигляді застави. У клопотанні про застосування запобіжного заходу дізнавач виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що Антонов О.М. може незаконно впливати на свідка та потерпілого.</p> <p><i>Оцініть дії дізнавача. Чи порушив він вимоги КПК України? Якщо так, то які саме?</i></p> <p>4. 15 травня 2020 року до ЄРДР були внесені відомості про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.309 КК України (Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту).</p> <p>20 травня 2020 року письмове повідомлення про підозру у вчиненні цього кримінального проступку було вручено Мухіну О.С.</p> <p><i>З якої дати слід обраховувати строки досудового розслідування у формі дізнання? Визначте строки закінчення дізнання у наведеній ситуації. Чи можна продовжити строки дізнання у наведеній вище ситуації? Якщо так, то на який строк можна продовжувати дізнання та який процесуальний порядок прийняття цього рішення?</i></p> <p>5. 13 грудня о 16 год. 00 хв. Лазукову вручено повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку. Одночасно із врученням повідомлення про підозру його ознайомили із результатами медичного освідчування.</p> <p>15 грудня дізнавач направив прокурору матеріали дізнання для прийняття рішення.</p> <p>18 грудня підозрюваний звернувся із клопотанням до прокурора про проведення експертизи у зв'язку із незгодою з результатами медичного освідчування.</p> <p><i>Яке рішення має прийняти прокурор у наведеній ситуації? Оцініть дії кожного учасника.</i></p> <p>6. 15 січня 2021 року о 08.00 Зеленька С.В., якого застали на місці вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України (Крадіжка), було затримано в порядку, визначеному ст. 298-2 КПК України.</p> <p>18 січня 2021 року о 16.00 дізнавач подав прокурору всі зібрані матеріали дізнання разом із повідомленням про підозру.</p> <p><i>Оцініть дії дізнавача. Чи порушив він вимоги КПК України? Якщо так, то які саме?</i></p> <p><b>Практичне заняття 16.2</b></p> <p>1. Неповнолітній Власенко, який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.187 КК України, переховувався від органів досудового розслідування на тимчасово окупованій території України з метою ухилення від кримінальної відповідальності. У зв'язку з цим, слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя, дійшовши висновку, що подане клопотання не відповідає вимогам ч. 2 ст. 297-2 КПК України, відмовив у</p>	<p>7. В чому полягають особливості здійснення спеціального досудового розслідування?</p> <p>8. Що таке клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування?</p> <p>9. Які вимоги до клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування?</p> <p>10. Які обставини встановлює слідчий суддя під час розгляду клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування?</p> <p>11. Який процесуальний порядок повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку?</p> <p>12. Про що інформується особа одночасно із врученням їй повідомлення про підозру у вчиненні кримінального проступку?</p> <p>13. Хто уповноважений продовжувати строк дізнання?</p> <p>14. На скільки може бути продовжений прокурором строк дізнання у разі необхідності проведення додаткових слідчих (розшукових) дій?</p> <p>15. Який процесуальний документ виносить прокурор про продовження строку дізнання?</p> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <p>1. Законспекуйте основні положення: – Закону України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» від 12 серпня 2014 р., № 1632-VII; – Інструкції про порядок превентивного затримання у районі проведення антитерористичної операції осіб, причетних до терористичної діяльності, та особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України від 26 серп. 2014 р. № 872/88/537.</p>
--	---	---

	<p>його задоволенні.  <i>Оцініть дії слідчого та слідчого судді.  Чи порушили вони вимоги КПК України?  Якщо так, то які саме?</i></p> <p>2. До слідчого судді надійшло клопотання слідчого погодженого прокурором, в якому слідчий просить надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні стосовно Демчука, підозрюваного у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 146, ч. 2 ст. 365 КК України. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи відсутністю достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення. Через деякий час слідчий, усунувши недоліки, знов звернувся до слідчого судді з тим же клопотанням.  <i>Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя?</i></p> <p>3. У полі знайдено труп невідомого. Слідчий вирішив оглянути навколишню місцевість і декілька селянських дворів, які стояли поблизу. Господар однієї із садиб не дозволив проводити огляд.  <i>Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?  Чи є особливості проведення цих процесуальних дій в умовах воєнного стану.</i></p> <p>4. Іванчук був затриманий уповноваженою службовою особою на місці вчинення кримінального правопорушення відповідно до вимог, визначених ст. 208 КПК України о 01 год. 00 хв. 01 квітня 2022 року та доставлений до Дніпровського УП ГУНП у м. Києві.  <i>Визначте строки повідомлення про підозру, доставлення до суду та строк затримання Іванчука як за звичайних обставин, так і в період воєнного стану.</i></p> <p>5. Слідчий вирішив провести обшук у квартирі Калитки, якого викрили у вчиненні 20 квартирних крадіжок. Враховуючи те, що в країні було оголошено воєнний стан, з об'єктивних причин слідчий не міг отримати ухвалу слідчого судді про проведення обшуку в житлі Калитки.  <i>Як бути слідчому у наведеній ситуації?</i>  Хто може прийняти рішення про проведення обшуку житла під час дії воєнного стану?</p> <p>6. Слідчий СБ України звернувся до слідчого судді районного суду м. Маріуполя з клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно Анісімова, який діючи умисно на території с. Карлівка Ясинуватського району Донецької області, за власною ініціативою приймав участь та сприяв діяльності самопроголошеної «Донецької народної республіки» утвореної у м. Донецьку, одним із основних завдань якої є зміна меж території та державного кордону України в спосіб, що суперечить порядку, встановленому Конституцією України - тобто стійкого об'єднання невизначеної кількості осіб (більше трьох), що створене з метою здійснення терористичної діяльності.  У розгляді клопотання слідчий суддя відмовив, мотивуючи це тим, що згідно ст. 32 КПК України, кримінальне провадження здійснює суд, у межах територіальної юрисдикції якого вчинено кримінальне правопорушення.  <i>Оцініть ситуацію. Чи правомірні дії слідчого судді? Якщо так, то як діяти слідчому в умовах ситуації, що склалася?</i></p>	
<b>Тема 17.</b> Оскарження	<b>Питання до семінарського заняття (2 год):</b> 1. Поняття і сутність оскарження рішень, дій чи	<b>Теми рефератів:</b> 1. Генезис інституту оскарження в

<p>рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування</p>	<p>бездіяльності під час досудового розслідування.</p> <p>2. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.</p> <p>3. Строк подання та порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача чи прокурора під час досудового розслідування.</p> <p>4. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.</p> <p>5. Оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій чи бездіяльності прокурора.</p> <p><b>Завдання для практичного заняття (2 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p>1. Слідчий, встановивши при проведенні досудового розслідування відсутність події кримінального правопорушення, прийняв рішення про закриття кримінального провадження та роз'яснив заявнику, що він має право оскаржити це рішення керівнику органу досудового розслідування.</p> <p><i>Чи є вірним роз'яснення слідчого?</i></p> <p><i>Які рішення слідчого можуть бути оскаржені?</i></p> <p>2. Свідок Іванов усно повідомив прокурору про те, що слідчий допитував його з 8 години ранку до 17 години вечора, а після завершення допиту не надав можливості йому ознайомитись із протоколом допиту, а зобов'язав його підписати, не читаючи.</p> <p><i>Чи відповідають дії слідчого вимогам КПК України?</i></p> <p><i>Як повинен діяти прокурор у цій ситуації?</i></p> <p>3. 8 червня 2015 року прокурор виніс постанову про зупинення досудового розслідування у зв'язку із тим, що місцезнаходження підозрюваного невідоме, 11 червня 2015 року прокурор направив цю постанову потерпілому. Потерпілий 22 червня 2015 року надіслав скаргу на цю постанову до суду. Слідчий суддя повернув скаргу, мотивуючи своє рішення тим, що скарга подана після закінчення передбаченого законом строку, а потерпілий не порушує питання про його поновлення.</p> <p><i>Чи відповідають дії слідчого судді нормам КПК України?</i></p> <p>4. Прокурор надав усну вказівку слідчому зупинити досудове розслідування та передати йому матеріали розслідування у зв'язку із тим, що йому необхідно підготувати аналітичну довідку по цьому кримінальному провадженню до Генеральної прокуратури України.</p> <p><i>Як діяти слідчому у цій ситуації?</i></p> <p><i>Який процесуальний порядок оскарження дій та рішень прокурора?</i></p> <p>5. Розглядаючи скаргу потерпілого на постанову про закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення, слідчий суддя відмовив у її задоволенні, на тій підставі, що у судові засідання з'явився слідчий, а не прокурор, якому слідчий направив копію цього рішення.</p> <p><i>Чи відповідають дії слідчого судді вимогам КПК України?</i></p> <p><i>Який процесуальний порядок розгляду скарг на рішення слідчого?</i></p> <p>6. Слідчий за погодженням з прокурором звернувся до місцевого суду із клопотанням про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою до особи, яку затримано за підозрою у вчиненні особливо тяжкого злочину. Слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання,</p>	<p>кримінальному процесі.</p> <p>2. Оскарження захисником рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування та прокурора.</p> <p>3. Оскарження рішення слідчого, прокурора про зупинення досудового розслідування.</p> <p>4. Особливості апеляційного перегляду ухвал слідчих суддів, постановлених за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.</p> <p><b>Питання для самоконтролю:</b></p> <p>1. Назвіть рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені на досудовому провадженні.</p> <p>2. Якими можуть бути правові наслідки подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?</p> <p>3. Які рішення може прийняти слідчий суддя за результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?</p> <p>4. Назвіть ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.</p> <p>5. Який строк подання скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?</p> <p>6. Назвіть підстави повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування.</p> <p>7. Який процесуальний порядок розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора під час досудового розслідування?</p> <p>8. Який процесуальний порядок оскарження недотримання розумних строків?</p> <p>9. Який процесуальний порядок оскарження ухвал слідчого судді?</p> <p>10. Назвіть рішення, дії чи бездіяльність прокурора, які можуть бути оскаржені слідчим.</p> <p>11. Який процесуальний порядок вирішення скарги на рішення, дії чи бездіяльність прокурора?</p> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <p>Законспекуйте основні положення:</p> <p>– Узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і</p>
--	---	---



	<p>мотивуючи своє рішення тим, що до клопотання не було додано перелік свідків, яких слідчий вважає за необхідне допитати під час судового розгляду щодо запобіжного заходу.</p> <p><i>Чи відповідає ухвала слідчого судді вимогам КПК України? Який процесуальний порядок оскарження ухвал слідчого судді?</i></p> <p>7. При проведенні досудового слідства прокурор дав письмову вказівку слідчому змінити кваліфікацію вчиненого кримінального правопорушення та повторно здійснити повідомлення про підозру. Слідчий вважаючи вказівку прокурора необґрунтованою, не виконав її і оскаржив вищестоящому прокурору.</p> <p><i>Чи відповідають дії слідчого і прокурора вимогам КПК України?</i></p>	<p>кримінальних справ «Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування» від 12 січня 2017 року № 9-49/0/4-17.</p>
<b>Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)</b>		
<p><b>Тема 18. Підсудність і підготовче судове провадження.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні.</li> <li>2. Поняття, завдання і функціональне призначення підготовчого судового провадження.</li> <li>3. Строки і загальний порядок здійснення підготовчого судового провадження.</li> <li>4. Рішення суду, що можуть бути прийняті у підготовчому судовому засіданні.</li> <li>5. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p style="text-align: center;"><b>Практичне заняття 18.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Громадяни Карпов, Максимець та неповнолітній Школьник вчиняли крадіжки із проникненням в житло громадян на території Київської, Полтавської, Черкаської та Харківської областей. <i>Який суд повинен розглядати таке кримінальне провадження?</i></li> <li>2. У підготовчому судовому засіданні, що проходило у Березанському міському суді Київської області, з'ясувалося, що більшість свідків у кримінальному провадженні проживають у сусідньому Баришівському районі Київської області. <i>Чи має право суд передати провадження для розгляду до Баришівського міського суду? Чи має право Баришівський міський суд відмовитися від прийняття провадження до свого розгляду? Який порядок вирішення питання про передачу провадження у такому випадку?</i></li> <li>3. Під час судового розгляду Шевченківським районним судом м. Києва кримінального провадження щодо Геращенка було встановлено, що він з серпня 2018 року по вересень 2020 року працював у Шевченківському районному суді м. Києва помічником судді. <i>Які правові наслідки тягнуть за собою виявлені обставини?</i></li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження у підготовчому судовому провадженні.</li> <li>2. Закриття кримінального провадження на стадії підготовчого провадження.</li> <li>3. Досудова пробація в кримінальному провадженні.</li> <li>4. Автоматизована система документообігу суду.</li> </ol> <p><b>Завдання для самостійного опрацювання:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Проаналізуйте судові рішення, використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень (ЄДРСР), на предмет підстав повернення обвинувального акта прокурору у стадії підготовчого судового провадження.</li> </ol>

	<p style="text-align: center;"><b>Практичне заняття 18.2</b></p> <p>1. До суду надійшло кримінальне провадження щодо неповнолітнього Майстренка, обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України. <i>Яким повинен бути склад суду для розгляду такого провадження? Як діяти у випадку наявності в суді першої інстанції лише одного судді, уповноваженого на здійснення кримінальних проваджень стосовно неповнолітніх?</i></p> <p>2. В провадженні районного суду знаходиться кримінальне провадження відносно обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 369-2 КК України. Захисником обвинуваченого у підготовчому судовому засіданні заявлено усне клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. Своє клопотання захисник мотивує тим, що з матеріалів кримінального провадження, наданих йому та його підзахисному для ознайомлення, вбачається, що обвинувачений добровільно відмовився від вчинення злочину та відмовлявся отримувати кошти, які йому надавалися. Обвинувачений підтримав клопотання захисника. Суд, вислухавши думку учасників кримінального провадження, приходить до висновку, що клопотання захисника підлягає задоволенню. <i>Оцініть рішення суду з точки зору його правомірності.</i></p> <p>3. Під час підготовчого судового засідання кримінального провадження по обвинуваченню ОСОБА_1 у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 307, ч. 1 ст. 309 КК України обвинувачений заявив клопотання про розгляд кримінального провадження судом присяжних. Захисник підтримав думку свого підзахисного. Прокурор виступив проти задоволення клопотання обвинуваченого. Суд, вислухавши думку учасників підготовчого судового провадження, вважає, що клопотання підлягає задоволенню з огляду на положення КПК України, відповідно до яких, розгляд кримінального провадження стосовно обвинуваченого у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років, може здійснюватися судом присяжних. <i>Дайте правову оцінку діям сторін та суду.</i></p>	
<p><b>Тема 19. Судовий розгляд.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, суть, значення та завдання стадії судового розгляду.</li> <li>2. Загальні положення судового розгляду та їх характеристика.</li> <li>3. Межі судового розгляду.</li> <li>4. Спрощене судове провадження щодо кримінальних проступків.</li> <li>5. Провадження в суді присяжних.</li> <li>6. Судовий розгляд та його етапи.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Завдання для практичного заняття (8 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p style="text-align: center;"><b>Практичне заняття 19.1</b></p>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Трансформація обвинувачення в судовому розгляді.</li> <li>2. Реалізація змагальності сторін під час судового розгляду в кримінальному провадженні.</li> <li>3. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження.</li> <li>4. Інститут суду присяжних в Україні в контексті зарубіжного досвіду.</li> </ol> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i> Ознайомтесь та проаналізуйте нижченаведені рішення Верховного Суду України щодо реалізації засад кримінального судочинства у стадії</p>

	<p>1. Під час судового розгляду у кримінальному провадженні на етапі дослідження доказів відбулася заміна одного із суддів, після чого в наступному судовому засіданні судовий розгляд був продовжений. Процесуальні дії, на проведенні яких наполягала сторона захисту, повторно не здійснювалися після заміни судді, а показання потерпілої, які не були предметом безпосереднього дослідження нового складу суду, в подальшому були використані для обґрунтування вироку. <i>Оцініть дії суду. Чи були допущені порушення загальних положень судового розгляду? Назвіть загальні положення судового розгляду.</i></p> <p>2. В провадженні районного суду перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Червоненка у вчиненні злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Під час судового розгляду прокурор Березняк, який підтримував в суді обвинувачення, склав постанову про відмову від підтримання державного обвинувачення, яка погоджена керівником прокуратури вищого рівня. Про відмову прокурора від обвинувачення та про можливість самостійно підтримувати обвинувачення відповідним листом повідомлено потерпілого, проте останній в судові засідання, призначене не з'явився та не надав суду згоди на підтримання обвинувачення в суді. <i>Дайте правову оцінку ситуації, що склалася, відповідно до принципу диспозитивності.</i></p> <p>3. Під час судового розгляду було встановлено, що вбивство вчинено не з корисливих, а з хуліганських мотивів. <i>Якими мають бути подальші дії суду у зв'язку з встановленими обставинами?</i></p> <p>4. Потерпілий під час судового розгляду кримінального провадження надав у судовому засіданні письмове клопотання, в якому прохає перекваліфікувати дії обвинуваченого з ч. 1 ст. 125 КК України на ч. 4 ст. 296 КК України, оскільки вважає, що останній грубо порушував громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю та винятковим цинізмом із застосуванням вогнепальної зброї заздалегідь заготовленої для нанесення тілесних ушкоджень. <i>Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду клопотання потерпілого?</i></p> <p>5. Захисник обвинуваченого Ільченка заявив відвід прокурору через те, що він в судовому засіданні повідомив про нову підозру, яка не відповідає обвинувальному акту. <i>Оцініть правомірність дій захисника і прокурора.</i></p> <p>6. Під час судового розгляду головуючий з'ясував, що потерпілий Маніта не з'явився у судові засідання без поважних причин. <i>Чи можливий, в цьому випадку, судовий розгляд за відсутності потерпілого? Чи може суд застосувати стягнення стосовно Маніти?</i></p> <p style="text-align: center;"><b>Практичне заняття 19.2</b></p> <p>1. Під час проведення судового засідання за кримінальним провадженням відносно Рудкевича за обвинуваченням за ч. 2 ст. 190 КК України обвинуваченим було заявлено відвід прокурору Баранчик, оскільки вважає його необ'єктивним,</p>	<p>судового розгляду кримінального провадження:</p> <p>– Постанова Верховного суду України від 10 трав. 2018 р. у справі № 461/3797/17. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/74021985">https://reyestr.court.gov.ua/Review/74021985</a></p> <p>– Постанова Верховного суду України від 19 груд. 2018 р. у справі № 127/4546/16-к. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979832">https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979832</a></p> <p>– Постанова Верховного суду України від 12 груд. 2019 р. у справі № 755/323/17. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/86333757">https://reyestr.court.gov.ua/Review/86333757</a></p> <p>– Постанова Верховного суду України від 19 трав. 2020 р. у справі № 686/2374/19. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень</i>. URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/89426651">https://reyestr.court.gov.ua/Review/89426651</a></p>
--	---	--

заінтересованим в незаконному обвинуваченні, в бажанні «посадити його», крім того, обвинувачений зазначав, що прокурор не знає законів України, тому, на його думку, не має право приймати участь в кримінальному провадженні.

Вислухавши обвинуваченого, його захисника, який підтримав заявлений відвід, суд, керуючись ст.ст. 77, 81 КПК України, задовольнив заяву про відвід.

*Оцініть правомірність дій суду. Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону прокурором?*

2. Судовий розгляд кримінального провадження в Оболонському районному суді м. Києва щодо Мусієнка, обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України, здійснювався колегіально у складі трьох суддів. Під час допиту обвинувачений Мусієнко заявив клопотання про розгляд його справи судом присяжних.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

*На якому етапі судового провадження вирішується питання про склад суду та про розгляд провадження судом присяжних?*

3. Під час розгляду кримінального провадження відносно Бублика, обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.185 КК України, обвинувачений заявив клопотання про призначення повторної трасологічної експертизи для ідентифікації особи, якою залишені сліди пальців рук в будинку та літній кухні, оскільки він не погоджується з висновками раніше проведених експертиз, згідно яких виявлені в ході оглядів місця події сліди пальців рук залишені ним. Суд задовольнив клопотання і своєю ухвалою доручив проведення повторної експертизи в іншій експертній установі.

*Чи правомірними є дії суду? У яких випадках суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання?*

4. Під час проведення судового розгляду кримінального провадження по обвинуваченню Хохлова за ст. 307 КК України захисник в порядку ч. 3 ст. 333 КПК України заявив клопотання про проведення слідчих дій під час судового провадження. У своєму клопотанні захист прохав доручити органу досудового розслідування шляхом подання запиту до ПРАТ "МТС"Україна отримати роздруківки телефонних розмов (вхідних та вихідних дзвінків) з телефону НОМЕР\_1 за період часу з 01.06. по 27.09.2021 року.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?*

5. В провадженні суду знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Іванова у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України.

У відкритому судовому засіданні за участю сторін кримінального провадження під час дослідження доказів було допитано потерпілу Пасічник, яка заявила, що може впізнати особу, яка вчинила розбійний напад за сукупністю ознак зовнішності. Після допиту потерпілої її представник заявив клопотання про проведення з дотриманням порядку, встановленого ст. 355 КПК України, впізнання

обвинуваченого потерпілою Пасічник.  
*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час судового розгляду з точки зору вимог до зазначеної слідчої (розшукової) дії.*

6. Згідно постанови від 19 січня 2022 року у кримінальному провадженні у якості речових доказів визнано рибу та передано її на відповідальне зберігання. Під час судового розгляду даного кримінального провадження до місцевої прокуратури надійшла заява про неможливість подальшого зберігання речових доказів (водних біоресурсів) у зв'язку із виходом із ладу спеціального холодильного обладнання, яке забезпечувало зберігання речових доказів у тому виді, в якому вони були вилучені. У зв'язку з чим, прокурор заявив клопотання про огляд речових доказів за їх місцезнаходженням. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи тим, що відповідно до вимог КПК України речові докази оглядаються судом в залі судового засідання.

*Дайте правову оцінку діям прокурора та суду.*

### **Практичне заняття 19.3**

1. Під час останнього слова обвинувачений Куліш заявив, що визнає себе винним в пред'явленому обвинуваченні в повному обсязі. Разом із тим, він незгодний з кваліфікацією його дій, оскільки дії обвинуваченого кваліфіковані за ч.2 ст. 186 КК України (грабіж, вчинений повторно), незважаючи на те, що Куліш дійсно був раніше засуджений за ст. 187 КК України, проте судимість погашена.

*Яке рішення повинен прийняти суд? За яких умов суд відновлює судовий?*

2. Раніше судом визначено обсяг доказів, що підлягають дослідженню, та порядок їх дослідження, зокрема спочатку допит свідків обвинувачення, допит потерпілої, дослідження письмових доказів, і в останню чергу допит обвинуваченого. В наступне судове засідання свідки не з'явилися. У зв'язку з цим від прокурора надійшло клопотання про зміну обсягу дослідження доказів, у якому прокурор просить виключити допит цих свідків з обсягу дослідження доказів. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що обсяг доказів, які будуть досліджуватися, та порядок їх дослідження визначаються ухвалою суду і не можуть бути змінені.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася. Чи є рішення суду правомірним?*

3. Під час судового розгляду суд задовольнив клопотання прокурора про допит в судовому засіданні експерта, що здійснював судово-медичну експертизу для надання стосовно неї певних роз'яснень. Під час допиту експерту спочатку були поставлені запитання захисником, після цього експерта допитав потерпілий та його представник. Останнім експерта допитав прокурор.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час допиту експерта в судовому засіданні.*

4. На початку судового розгляду, після оголошення прокурором викладу обвинувального акту та роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення, прокурор заявив усне клопотання про відкладення судового засідання з метою зміни обвинувачення, після виконання вимог ст. 341 КПК України. Заслухавши думку прокурора, потерпілих,

обвинуваченого та його захисника, суд відмовив у задоволенні клопотання у зв'язку з його передчасністю, оскільки жодних нових фактичних обставин кримінального правопорушення на стадії роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення не встановлено.

*Чи правомірними є дії суду? Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

5. У провадженні районного суду знаходиться кримінальне провадження відносно гр.Філоненка за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 15, п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України. Під час судового розгляду до суду надійшла заява від присяжного Іванко, в якій вона повідомила, що не має можливості в подальшому брати участь у судовому засіданні, оскільки народила дитину, про що долучила до заяви відповідні документи.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

6. В провадженні районного суду перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Чурикіна у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 188 КК України. Судове слідство по справі закінчене, проведені судові дебати, під час яких захисник заявив клопотання про виключення з обвинувачення такої обтяжуючої відповідальності обвинуваченого обставини як вчинення кримінального правопорушення особою, що перебувала в стані алкогольного сп'яніння, оскільки після дебатів по справі стало відомо, що обвинувачений вчинив кримінальне правопорушення в тверезому стані.

*Як суд повинен вирішити заявлене клопотання?*

#### **Практичне заняття 19.4**

1. Після ухвалення судового рішення за результатами розгляду кримінального провадження по суті суд обмежився оголошенням тільки резолютивної частини, зазначивши, що повний текст ухвали буде складено не пізніше п'яти діб з дня оголошення резолютивної частини.

*Дайте правову оцінку діям суду.*

2. Під час здійснення спеціального судового провадження суд, враховуючи думку учасників судового провадження, за відсутності заперечень та сумнівів у добровільності їх позиції визнав недоцільним дослідження доказів.

*Дайте правову оцінку діям суду.*

3. В судове засідання під час визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження від потерпілого надійшло клопотання про повернення речових доказів, а саме мопеда "Вайпер Актів", що належить йому на праві власності, що на його думку, не містять на собі слідів кримінального правопорушення.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?*

4. О 17.30 17 січня 2022 року після останнього слова обвинуваченого суд вийшов до нарадчої кімнати для ухвалення вироку, про що головуєчий оголосив присутнім у залі судового засідання. З нарадчої кімнати суд вийшов через п'ять годин і оголосив перерву до 14.00 19 січня 2022 року.

*Оцініть рішення суду з точки зору дотримання загальних положень судового розгляду?*

	<p>5. Захисник Діжечка в своїй промові під час судових дебатів заявила клопотання про визнання недопустимими ряду доказів, зокрема, з тих підстав, що зазначені докази були отримані у порушення процедури, визначеної кримінальним процесуальним законом, а саме певні слідчі дії проведені без відповідного дозволу слідчого судді. Крім того захисник поставила під сумнів статус потерпілої, посилаючись на незаконність постанови про її залучення у якості потерпілої. <i>Оцініть ситуацію. Які подальші дії суду?</i></p> <p>6. В провадженні міського суду знаходиться на розгляді обвинувальний акт відносно Артеменка за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України.</p> <p>Під час дослідження доказів потерпілій заявив клопотання, в якому просить повернути обвинувальний акт прокурору, мотивуючи тим, що до кримінальної відповідальності, крім обвинуваченого, слід притягнути осіб, з якими вона вчиняла злочин, тобто тих, хто допомагав їй грузити та вивозити майно.</p> <p><i>Дайте правову оцінку ситуації, що склалася з точки зору реалізації засади диспозитивності. Чи може мати місце повернення обвинувального акту прокурору в стадії судового розгляду?</i></p>	
<p><b>Тема 20.</b> <b>Провадження в суді апеляційної інстанції.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, суть, значення та завдання стадії судового розгляду.</li> <li>2. Загальні положення судового розгляду та їх характеристика.</li> <li>3. Межі судового розгляду.</li> <li>4. Спрощене судове провадження щодо кримінальних проступків.</li> <li>5. Провадження в суді присяжних.</li> <li>6. Судовий розгляд та його етапи.</li> </ol> <p><b>Завдання для практичного заняття (8 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 19.1</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Під час судового розгляду у кримінальному провадженні на етапі дослідження доказів відбулася заміна одного із суддів, після чого в наступному судовому засіданні судовий розгляд був продовжений. Процесуальні дії, на проведенні яких наполягала сторона захисту, повторно не здійснювалися після заміни судді, а показання потерпілої, які не були предметом безпосереднього дослідження нового складу суду, в подальшому були використані для обґрунтування вироку. <i>Оцініть дії суду. Чи були допущені порушення загальних положень судового розгляду? Назвіть загальні положення судового розгляду.</i></li> <li>2. В провадженні районного суду перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Червоненка у вчиненні злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Під час судового розгляду прокурор Березняк, який підтримував в суді обвинувачення, склав постанову про відмову від підтримання державного обвинувачення, яка погоджена</li> </ol>	<p><b>Тема рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Процесуальний порядок підготовки та проведення апеляційного розгляду.</li> <li>2. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції.</li> <li>3. Участь прокурора у перегляді судових рішень судом апеляційної інстанції.</li> <li>4. Історія становлення та розвитку апеляційного провадження у кримінальному процесі України.</li> <li>5. Позитивне та негативне значення стадії апеляційного провадження.</li> </ol> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>Законспекуйте основні положення: – Інформаційного листа ВССУ «Про деякі питання порядку здійснення судового провадження з перегляду судових рішень у суді апеляційної інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України» від 21 листопада 2012 р. № 10-1717/0/4-12. <i>Верховна Рада України.</i> URL: <a href="http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1717740-12">http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1717740-12</a> – Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.01.2017 року «Узагальнення про практику здійснення апеляційним судом процесуального повноваження щодо призначення нового розгляду в суді першої інстанції».</p>

керівником прокуратури вищого рівня. Про відмову прокурора від обвинувачення та про можливість самостійно підтримувати обвинувачення відповідним листом повідомлено потерпілого, проте останній в судове засідання, призначене не з'явився та не надав суду згоди на підтримання обвинувачення в суді.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася, відповідно до принципу диспозитивності.*

3. Під час судового розгляду було встановлено, що вбивство вчинено не з корисливих, а з хуліганських мотивів.

*Якими мають бути подальші дії суду у зв'язку з встановленими обставинами?*

4. Потерпілий під час судового розгляду кримінального провадження надав у судовому засіданні письмове клопотання, в якому прохає перекваліфікувати дії обвинуваченого з ч. 1 ст. 125 КК України на ч. 4 ст. 296 КК України, оскільки вважає, що останній грубо порушував громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю та винятковим цинізмом із застосуванням вогнепальної зброї задалегідь заготовленої для нанесення тілесних ушкоджень.

*Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду клопотання потерпілого?*

5. Захисник обвинуваченого Ільченка заявив відвід прокурору через те, що він в судовому засіданні повідомив про нову підозру, яка не відповідає обвинувальному акту.

*Оцініть правомірність дій захисника і прокурора.*

6. Під час судового розгляду головуючий з'ясував, що потерпілий Маніта не з'явився у судове засідання без поважних причин.

*Чи можливий, в цьому випадку, судовий розгляд за відсутності потерпілого? Чи може суд застосувати стягнення стосовно Маніти?*

### **Практичне заняття 19.2**

1. Під час проведення судового засідання за кримінальним провадженням відносно Рудкевича за обвинуваченням за ч. 2 ст. 190 КК України обвинуваченим було заявлено відвід прокурору Баранчик, оскільки вважає його необ'єктивним, заінтересованим в незаконному обвинуваченні, в бажанні «посадити його», крім того, обвинувачений зазначав, що прокурор не знає законів України, тому, на його думку, не має право приймати участь в кримінальному провадженні.

Вислухавши обвинуваченого, його захисника, який підтримав заявлений відвід, суд, керуючись ст.ст. 77, 81 КПК України, задовольнив заяву про відвід.

*Оцініть правомірність дій суду. Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону прокурором?*

2. Судовий розгляд кримінального провадження в Оболонському районному суді м. Києва щодо Мусієнка, обвинуваченого у вчиненні злочину, передбаченого п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України, здійснювався колегіально у складі трьох суддів. Під час допиту обвинувачений Мусієнко заявив клопотання про розгляд його справи судом присяжних.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

*На якому етапі судового провадження вирішується*



*питання про склад суду та про розгляд провадження судом присяжних?*

3. Під час розгляду кримінального провадження відносно Бублика, обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.185 КК України, обвинувачений заявив клопотання про призначення повторної трасологічної експертизи для ідентифікації особи, якою залишені сліди пальців рук в будинку та літній кухні, оскільки він не погоджується з висновками раніше проведених експертиз, згідно яких виявлені в ході оглядів місця події сліди пальців рук залишені ним. Суд задовольнив клопотання і своєю ухвалою доручив проведення повторної експертизи в іншій експертній установі.

*Чи правомірними є дії суду? У яких випадках суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання?*

4. Під час проведення судового розгляду кримінального провадження по обвинуваченню Хохлова за ст. 307 КК України захисник в порядку ч. 3 ст.333 КПК України заявив клопотання про проведення слідчих дій під час судового провадження. У своєму клопотанні захист прохав доручити органу досудового розслідування шляхом подання запиту до ПРАТ "МТС"Україна отримати роздруківки телефонних розмов (вхідних та вихідних дзвінків) з телефону НОМЕР\_1 за період часу з 01.06. по 27.09.2021 року.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?*

5. В провадженні суду знаходиться кримінальне провадження за обвинуваченням Іванова у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України.

У відкритому судовому засіданні за участю сторін кримінального провадження під час дослідження доказів було допитано потерпілу Пасічник, яка заявила, що може впізнати особу, яка вчинила розбійний напад за сукупністю ознак зовнішності. Після допиту потерпілої її представник заявив клопотання про проведення з дотриманням порядку, встановленого ст. 355 КПК України, впізнання обвинуваченого потерпілою Пасічник.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час судового розгляду з точки зору вимог до зазначеної слідчої (розшукової) дії.*

6. Згідно постанови від 19 січня 2022 року у кримінальному провадженні у якості речових доказів визнано рибу та передано її на відповідальне зберігання. Під час судового розгляду даного кримінального провадження до місцевої прокуратури надійшла заява про неможливість подальшого зберігання речових доказів (водних біоресурсів) у зв'язку із виходом із ладу спеціального холодильного обладнання, яке забезпечувало зберігання речових доказів у тому виді, в якому вони були вилучені. У зв'язку з чим, прокурор заявив клопотання про огляд речових доказів за їх місцезнаходженням. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи тим, що відповідно до вимог КПК України речові докази оглядаються судом в залі судового засідання.

*Дайте правову оцінку діям прокурора та суду.*

### **Практичне заняття 19.3**

1. Під час останнього слова обвинувачений Куліш заявив, що визнає себе винним в пред'явленому обвинуваченні в повному обсязі. Разом із тим, він незгодний з кваліфікацією його дій, оскільки дії обвинуваченого кваліфіковані за ч.2 ст. 186 КК України (грабіж, вчинений повторно), незважаючи на те, що Куліш дійсно був раніше засуджений за ст. 187 КК України, проте судимість погашена.

*Яке рішення повинен прийняти суд? За яких умов суд відновлює судовий?*

2. Раніше судом визначено обсяг доказів, що підлягають дослідженню, та порядок їх дослідження, зокрема спочатку допит свідків обвинувачення, допит потерпілої, дослідження письмових доказів, і в останню чергу допит обвинуваченого. В наступне судове засідання свідки не з'явилися. У зв'язку з цим від прокурора надійшло клопотання про зміну обсягу дослідження доказів, у якому прокурор просить виключити допит цих свідків з обсягу дослідження доказів. Суд відмовив у задоволенні клопотання, мотивуючи своє рішення тим, що обсяг доказів, які будуть досліджуватися, та порядок їх дослідження визначаються ухвалою суду і не можуть бути змінені.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася. Чи є рішення суду правомірним?*

3. Під час судового розгляду суд задовольнив клопотання прокурора про допит в судовому засіданні експерта, що здійснював судово-медичну експертизу для надання стосовно неї певних роз'яснень. Під час допиту експерту спочатку були поставлені запитання захисником, після цього експерта допитав потерпілий та його представник. Останнім експерта допитав прокурор.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася під час допиту експерта в судовому засіданні.*

4. На початку судового розгляду, після оголошення прокурором викладу обвинувального акту та роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення, прокурор заявив усне клопотання про відкладення судового засідання з метою зміни обвинувачення, після виконання вимог ст. 341 КПК України. Заслухавши думку прокурора, потерпілих, обвинуваченого та його захисника, суд відмовив у задоволенні клопотання у зв'язку з його передчасністю, оскільки жодних нових фактичних обставин кримінального правопорушення на стадії роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення не встановлено.

*Чи правомірними є дії суду? Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

5. У провадженні районного суду знаходиться кримінальне провадження відносно гр.Філоненка за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 15, п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України. Під час судового розгляду до суду надійшла заява від присяжного Іванко, в якій вона повідомила, що не має можливості в подальшому брати участь у судовому засіданні, оскільки народила дитину, про що долучила до заяви відповідні документи.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

6. В провадженні районного суду перебуває кримінальне

провадження по обвинуваченню Чурикіна у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 188 КК України. Судове слідство по справі закінчене, проведені судові дебати, під час яких захисник заявив клопотання про виключення з обвинувачення такої обтяжуючої відповідальності обвинуваченого обставини як вчинення кримінального правопорушення особою, що перебувала в стані алкогольного сп'яніння, оскільки після дебатів по справі стало відомо, що обвинувачений вчинив кримінальне правопорушення в тверезому стані.

*Як суд повинен вирішити заявлене клопотання?*

#### **Практичне заняття 19.4**

1. Після ухвалення судового рішення за результатами розгляду кримінального провадження по суті суд обмежився оголошенням тільки резолютивної частини, зазначивши, що повний текст ухвали буде складено не пізніше п'яти діб з дня оголошення резолютивної частини.

*Дайте правову оцінку діям суду.*

2. Під час здійснення спеціального судового провадження суд, враховуючи думку учасників судового провадження, за відсутності заперечень та сумнівів у добровільності їх позиції визнав недоцільним дослідження доказів.

*Дайте правову оцінку діям суду.*

3. В судове засідання під час визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження від потерпілого надійшло клопотання про повернення речових доказів, а саме мопеда "Вайпер Актів", що належить йому на праві власності, що на його думку, не містять на собі слідів кримінального правопорушення.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд щодо заявленого клопотання?*

4. О 17.30 17 січня 2022 року після останнього слова обвинуваченого суд вийшов до нарадчої кімнати для ухвалення вироку, про що головуючий оголосив присутнім у залі судового засідання. З нарадчої кімнати суд вийшов через п'ять годин і оголосив перерву до 14.00 19 січня 2022 року.

*Оцініть рішення суду з точки зору дотримання загальних положень судового розгляду?*

5. Захисник Діжечка в своїй промові під час судових дебатів заявила клопотання про визнання недопустимими ряду доказів, зокрема, з тих підстав, що зазначені докази були отримані у порушення процедури, визначеної кримінальним процесуальним законом, а саме певні слідчі дії проведені без відповідного дозволу слідчого судді. Крім того захисник поставила під сумнів статус потерпілої, посилаючись на незаконність постанови про її залучення у якості потерпілої.

*Оцініть ситуацію. Які подальші дії суду?*

6. В провадженні міського суду знаходиться на розгляді обвинувальний акт відносно Артеменка за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.185 КК України.

Під час дослідження доказів потерпілий заявив клопотання, в якому просить повернути обвинувальний акт прокурору, мотивуючи тим, що до кримінальної відповідальності, крім обвинуваченого, слід притягнути осіб, з якими вона вчиняла злочин, тобто тих, хто допомагав їй грузити та вивозити

	<p>майно.  <i>Дайте правову оцінку ситуації, що склалася з точки зору реалізації засади диспозитивності. Чи може мати місце повернення обвинувального акту прокурору в стадії судового розгляду?</i></p>	
<p><b>Тема 21.</b>  <b>Провадження в суді касаційної інстанції.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b>  <b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b>  1. Суть, завдання і значення касаційного провадження.  2. Строки, суб'єкти та порядок касаційного оскарження.  3. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку.  4. Провадження в суді касаційної інстанції.  5. Рішення суду касаційної інстанції.</p> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b>  Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 21.1</b>  1. Верховний Суд у відкритому судовому засіданні розглянув касаційну скаргу прокурора, який брав участь у розгляді кримінального провадження в суді апеляційної інстанції, на ухвалу Апеляційного суду Полтавської області від 15 січня 2018 року. Під час розгляду захисник заявив, що його підзахисний на даний час проживає в Ізраїлі у зв'язку з лікуванням.  <i>Як повинна діяти колегія суддів у цій ситуації?</i></p> <p>2. Даниленко визнано винним та засуджено вироком міського суду за ст. 186 КК України. Апеляційний суд залишив скаргу прокурора на вирок без задоволення, а вирок – без змін. Прокурор звернувся із скаргою до касаційного суду, який, розглянувши скаргу, змінив судове рішення, уточнивши лише кваліфікацію дій засудженого і зазначивши, що його необхідно вважати засудженим за ст. 187 КК України. Таким чином, суд касаційної інстанції погіршив становище засудженого.  <i>Оцініть законність рішення суду касаційної інстанції.</i></p> <p>3. Верховний Суд розглянув касаційну скаргу прокурора на ухвалу Апеляційного суду Хмельницької області. У касаційній скарзі прокурор, посилаючись на істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, просить скасувати ухвалу апеляційного суду і призначити новий розгляд у суді апеляційної інстанції. При цьому прокурор не вказав на конкретні порушення закону, які є підставами для скасування або зміни судового рішення і які, на його думку, були допущені судами при винесенні судових рішень.  <i>Дайте правову оцінку ситуації, що склалася</i></p> <p>4. Після відкриття касаційного провадження 4 липня 2018 року під час підготовки касаційного розгляду 16 липня 2018 року суддя-доповідач без виклику сторін надіслав копії ухвал про відкриття касаційного провадження учасникам судового провадження, а також витребував матеріали кримінального провадження. Засуджений у цьому кримінальному провадженні, що тримався під вартою, заявив клопотання про участь в касаційному розгляді. Суддя відмовив у задоволенні такого клопотання, мотивуючи це тим, що етапування засудженого до місця</p>	<p><b>Теми рефератів:</b>  1. Сутність та особливості касаційного оскарження судових рішень.  2. Підстави для зміни або скасування судових рішень в касаційному порядку.  3. Рішення суду касаційної інстанції: суть, структура та порядок складання.</p> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i>  Ознайомтесь та законспекуйте основні положення:  – Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами України кримінальних справ у касаційному порядку» від 12 жовтня 1989 року № 8. <i>Верховна Рада України</i>. URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-89#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-89#Text</a>  – Бобечко Н. Р. Апеляційне та касаційне провадження у кримінальному судочинстві України: правове регулювання, доктрина, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 686 с.</p>

касаційного розгляду неможливе у строк передбачений КПК України.

*Чи були допущені суддею-доповідачем порушення кримінального процесуального закону? Якщо так, то які саме? У чому полягає суть підготовки касаційного розгляду?*

5. 22 жовтня 2018 року до Верховного Суду надійшла касаційна скарга прокурора Червоненка на ухвалу Апеляційного суду Харківської області. У касаційній скарзі, яка надійшла без копії оскарженої ухвали Апеляційного суду Харківської області від 6 вересня 2018 року, прокурор ставить вимоги про скасування ухвали апеляційного суду у зв'язку з порушенням кримінального процесуального закону.

Перевіривши касаційну скаргу та долучені до неї документи, колегія суддів Касаційного кримінального суду залишила касаційну скаргу без руху.

*Оцініть законність ухвали касаційного суду.*

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

### **Практичне заняття 21.2**

1. Законний представник Охріменка у касаційному порядку оскаржив ухвалу про застосування примусових заходів виховного характеру районного суду. Суд касаційної інстанції відмовив у задоволенні скарги, мотивуючи тим, що це судові рішення не переглядалось в апеляційному порядку.

*Чи правомірні дії суду касаційної інстанції? Які судові рішення можуть бути оскаржені в касаційному порядку?*

2. Верховний Суд розглянув касаційну скаргу Василенко на ухвалу Київського районного суду м.Одеси від 26 листопада 2018 року.

Ухвалою Київського районного суду було продовжено строк застосування у відношенні обвинуваченої Василенко запобіжного заходу у виді тримання під вартою до 25 січня 2019 року.

Ухвалою Апеляційного суду Одеської області від 17 грудня 2018 року відмовлено у відкритті апеляційного провадження за скаргою Василенка на вищезазначену ухвалу місцевого суду, у зв'язку з тим, що дана ухвала не підлягає оскарженню в апеляційному порядку.

У касаційній скарзі порушується питання про перегляд оскаржуваного судового рішення в касаційному порядку. Перевіривши касаційну скаргу, долучену до неї копію судового рішення, суд постановив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Василенко на ухвалу Київського районного суду м.Одеси від 26 листопада 2018 року відмовити.

*Надайте правову оцінку діям і рішенням суду.*

3. Вироком районного суду Зубенко, Петренко були засуджені за вчинення шахрайства, а Васильчук – виправданий. Захисник Зубенка подав касаційну скаргу на виправдувальний вирок суду відносно Васильчука. За наслідками розгляду касаційної скарги виправдувальний вирок відносно засудженого Васильчука було скасовано.

*Оцініть законність постанови касаційного суду.*

*Надайте правову оцінку діям і рішенням суду касаційної інстанції.*

4. Шершня було засуджено за ч. 2 ст. 286 КК України. Він,

	<p>перебуваючи у стані сп'яніння, вчинив автомобілем наїзд на Кухареву та її малолітню дочку, внаслідок чого дівчинка загинула, а Кухаревій були заподіяні легкі тілесні ушкодження. Потерпіла Кухарева подала касаційну скаргу в частині призначення більш суворого покарання, призначеного Шершню, і просила повідомити її про час розгляду справи в касаційному порядку. Суд касаційної інстанції, не повідомивши Кухареву про час розгляду справи, розглянув справу без її участі і залишив вирок суду без змін.</p> <p><i>Оцініть законність постанови касаційного суду. Надайте правову оцінку діям і рішенням суду касаційної інстанції.</i></p> <p>5. Євсєєв засуджений районним судом за ч.2 ст. 186 КК України до п'яти років позбавлення волі. Цим же вирокom частково був задоволений цивільний позов потерпілої. В апеляційному порядку вирок не переглядався. Засуджений подав касаційну скаргу на вирок, в якій просив замінити йому позбавлення волі на звільнення від відбування покарання з випробуванням, а прокурор подав касаційну скаргу, в якій зазначив, що суд першої інстанції помилково задовольнив цивільний позов частково. Суд касаційної інстанції, розглянувши кримінальне провадження за касаційними скаргами засудженого та прокурора, дійшов висновку, що скарга прокурора є обґрунтованою та підлягає задоволенню. В той же час, суд касаційної інстанції визнав, що призначене Євсєєву покарання є надто м'яким та не відповідає ступеню тяжкості злочину та особі засудженого. З урахуванням вказаних обставин, касаційний суд скасував вирок і повернув справу на новий судовий розгляд.</p> <p><i>Дайте оцінку рішенням суду касаційної інстанції.</i></p>	
<p><b>Тема 22.</b> <b>Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.</b></p>	<p><b><i>Теоретичні питання теми:</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, сутність і завдання здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.</li> <li>2. Підстави та строки здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.</li> <li>3. Порядок відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.</li> <li>4. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.</li> </ol> <p><b><i>Завдання для практичного заняття (2 год):</i></b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p>1. 18 липня 2018 на адресу суду надійшло кримінальне провадження за заявою засудженого про перегляд вироку суду від 13 жовтня 2015 року за нововиявленими обставинами. Підставою звернення із заявою вважає те, що вирокom суду його визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 307 КК України. У своїй заяві засуджений посилався на те, що під час проведених слідчих (розшукових) дій та виконання своїх службових обов'язків слідчий вийшов за межі встановлених норм, передбачених КПК України, до офіційних документів, які були внесені до матеріалів кримінального провадження, вніс завідомо неправдиві</p>	<p><b><i>Теми рефератів:</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Кримінальне провадження за нововиявленими або виключними обставинами: нові виміри за європейськими стандартами.</li> <li>2. Загальна характеристика нововиявлених і виключних обставин у кримінальному процесі.</li> </ol> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i></p> <p>Ознайомтесь та проаналізуйте нижченаведене рішення Верховного Суду України щодо неможливості перегляду ухвал слідчих суддів за нововиявленими обставинами:</p> <p>– Постанова Верховного суду України від 3 лютого 2020 р. у справі № 522/14170/17. <i>Єдиний державний реєстр судових рішень.</i> URL: <a href="https://reyestr.court.gov.ua/Review/87424124">https://reyestr.court.gov.ua/Review/87424124</a></p>

відомості, таким чином був штучно створений доказ, який був покладений в основу обвинувачення. Така вищевказана обставина йому стала відома після оголошення вироку.

*Запропонуйте рішення суду за наслідками розгляду заяви засудженого про перегляд вироку суду від за нововиявленими обставинами.*

2. 15 січня 2021 року засуджений Приходько звернувся до суду із заявою про перегляд вироку щодо нього за виключними обставинами, на підставі п. 3 ч. 3 ст. 459 КПК України. Свої вимоги обґрунтовує зловживанням судді під час кримінального провадження, внаслідок якого прийнято незаконне судові рішення. Зокрема під час судового розгляду суддя не забезпечив обов'язкову участь захисника, перекладача та прокурора, не вів протокол судового засідання, не вручив копію судового рішення. Також у своїй заяві засуджений ставить вимогу про зупинення виконання вироку від 14 листопада 2003 року, на підставі ч. 3 ст. 466 КПК України.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви? Що слід розуміти під нововиявленими та виключними обставинами?*

3. 13 липня 2021 року до районного суду м. Кривого Рогу надійшла заява засудженого Корольчука про перегляд вироку від 22 січня 2019 року за нововиявленими обставинами. В обґрунтування заяви засуджений вказав, що суддя ухвалюючи вирок по справі за ст. 186 ч. 2 КК України не знав обставини його невинуватості, зокрема доказова справа складалась тільки з його слів по угоді між ним та прокурором. Засуджений стверджував, що він себе оговорив.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви.*

4. Зозуля звернувся до районного суду із заявою про перегляд вироку суду від 07 вересня 2017 року за виключними обставинами.

У поданій заяві засуджений порушує питання про заміну покарання, призначеного вироком суду, у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на певний строк та посилається на рішення Європейського суду з прав людини у справі «Вінтер та інші проти Сполученого Королівства», «Ласло Магяр проти Угорщини», положення Європейської Конвенції з прав людини, як на підставу для здійснення провадження щодо перегляду рішення за виключними обставинами.

*Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд за наслідками розгляду заяви? Назвіть підстави для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами.*

5. Заявник звернувся до районного суду із заявою про перегляд постанови слідчого Національної поліції про закриття кримінального провадження за виключними обставинами. Заяву мотивує тим, що на його думку процесуальне рішення було прийнято внаслідок зловживання слідчого під час кримінального провадження.

*Дайте правову оцінку заяві про перегляд рішення слідчого за виключними обставинами.*

6. Апеляційним судом Донецької області винесено вирок відносно Гурченка який набув законної сили 26 жовтня 2004 року. 18 жовтня 2021 року до Артемівського

	<p>міськрайонного суду Донецької області надійшла заява засудженого про перегляд вказаного судового рішення за нововиявленими обставинами. Ознайомившись з вказаною заявою суд відкрив провадження і призначив дату і час судового засідання, про що повідомив учасників судового провадження.</p> <p><i>Оцініть ситуацію. Чи правомірне рішення Артемівського міськрайонного суду?</i></p>	
<p><b>Тема 23</b> <b>Виконання</b> <b>судових рішень.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b>Теоретичні питання теми:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень.</li> <li>2. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням.</li> <li>3. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання.</li> <li>4. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку.</li> <li>5. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Завдання для практичного заняття (2 год):</b></p> <p>Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Суддя Марганецького міського суду Дніпропетровської області, розглянув подання адміністрації Кіровоградської виправної колонії № 6 щодо вирішення питання про порядок виконання покарання за наявністю двох вироків відносно засудженого. В обґрунтування подання зазначено, що при винесенні вироків від 4.02.2014 року та 16.05.2014 року двічі враховано покарання за попереднім вироком. Суд відмовив у задоволенні подання, зазначивши, що це питання не вирішується судом під час виконання вироків. <i>Надайте правову оцінку рішенням суду. Які питання, які вирішуються судом під час виконання вироків?</i></li> <li>2. Засуджений Самойленко С. С. звернувся до суду в порядку кримінального судочинства з клопотанням про визнання протиправною бездіяльність Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України через нерозгляд матеріалів питання щодо визначення установи, в якій засуджений має відбувати покарання, а також просить визнати протиправним рішення Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України щодо визначення йому для відбування покарання ДУ "Городищенська виправна колонія (№96)" Суд клопотання засудженого про визнання протиправною бездіяльність Центральної комісії Адміністрації Державної кримінально-виконавчої служби України Міністерства юстиції України призначив до судового розгляду. <i>Надайте правову оцінку діям і рішенням суду.</i></li> <li>3. Засуджений вироком районного суду м. Львова від 21 грудня 2015 року за вчинення злочину, передбаченого ч.2 ст.27, ч.1 ст.205 КК України до штрафу в розмірі двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що становить тридцять чотири тисячі (34000) гривень,</li> </ol>	<p><b>Теми рефератів:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Процесуальний порядок вирішення судом питань, що виникають під час виконання вироків.</li> <li>2. Визнання та виконання вироків іноземних держав.</li> <li>3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини.</li> <li>4. Виконання вироку суду в частині цивільного позову в кримінальному провадженні.</li> </ol> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Узагальнення судової практики розгляду судами деяких питань, які вирішуються під час виконання вироків. <i>Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Розділ «Узагальнення судової практики».</i> URL: <a href="https://vkksu.gov.ua">https://vkksu.gov.ua</a></li> <li>– Наказ Генерального прокурора України «Про організацію діяльності прокурорів з протидії порушенням прав людини у правоохоронній та пенітенціарній сферах» № 400 від 29.12.2021 р. <i>Верховна Рада України.</i> URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0400905-21#n125">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0400905-21#n125</a></li> </ul> </li> </ol>



звернувся до суду з клопотанням про відстрочку виконання даного вироку на чотири місяці до 09.09.2016 р. для подачі касаційної скарги. Суд задовольнив клопотання засудженого.

*Оцініть законність рішення суду.*

4. 03.05.2018 року до Володимирецького районного суду Рівненської області від Полицької виправної колонії надійшло клопотання про переведення до приміщення камерного типу засудженого, який відбуває покарання у вказаній установі.

Суд вирішив призначити розгляд клопотання Полицької ВК-76 про переведення до приміщення камерного типу засудженого, в режимі відеоконференції на 15 год. 00 хв. 13 травня 2018 року.

*Оцініть рішення суду.*

5. 15 серпня 2018 року до Солонянського районного суду Дніпропетровської області надійшло повторне клопотання засудженого Лобуренка О.Д. щодо умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Суддею встановлено, що Лобуренко О.Д., який на даний час відбуває покарання в Державній установі «Солонянська виправна колонія №21», засуджений вироком Комсомольського районного суду м. Херсона від 27 жовтня 2014 року за ч.2 ст.289, ст.75 КК України до 5 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Ухвалою Солонянського районного суду Дніпропетровської області, що набрало законної сили 15 червня 2017 року в задоволенні клопотання засудженого Лобуренка О. Д. про умовно-дострокове звільнення було відмовлено.

За наслідками розгляду суддя задовольнив повторне клопотання засудженого про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

*Оцініть дії та рішення суду.*

*Як має діяти суд у цій ситуації.*

6. До суду звернувся засуджений з клопотанням про звільнення його від відбування покарання довічного позбавлення волі. Вивчивши матеріали клопотання, суд вирішив залишити його без розгляду та повернути засудженому оскільки суд, до якого надійшло вказане клопотання не є, ані судом, який ухвалив вирок, ані судом в межах територіальної юрисдикції якого він виконується.

*Дайте правову оцінку ситуації, що склалася.*

7. Вироком суду від 13 жовтня 2014 року Гурченко Г.О. був засуджений за ст. 185 ч.2 КК України до покарання у вигляді позбавлення волі строком на два роки шість місяців. 19 грудня 2014 року засуджений Гурченко Г.О. звернувся до суду з клопотанням про зняття судимості, мотивуючи клопотання тим, що він своєю поведінкою довів виправлення та має на утриманні двох неповнолітніх дітей

*Чи підлягає задоволенню клопотання засудженого про зняття судимості?*

8. До суду із клопотанням звернувся засуджений вироком районного суду від 14.01.2020 року за ч.1 ст.187 КК України У клопотанні засуджений Курченко просить суд відстрочити виконання вироку до його одужання. В судовому засіданні Курченко відмовився надавати пояснення по заявленому ним клопотанню і відповідати на питання суду, також пояснив, що замість нього пояснення по справі буде надавати його захисник. Захисник в

	<p>судовому засіданні підтримав клопотання, заявлене засудженим, наполягав на його задоволенні.  <i>Чи підлягає задоволенню клопотання засудженого про відстрочку виконання вироку?</i></p>	
<p><b>Тема 24.</b>  <b>Міжнародне співробітництво під час кримінально-го провадження.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b>  <b>Питання до семінарського заняття (2 год.):</b>  1. Загальні засади міжнародного співробітництва.  2. Запит про міжнародну правову допомогу. Зміст та форма запиту про міжнародну правову допомогу.  3. Порядок виконання запиту (доручення) про міжнародну правову допомогу на території України.  4. Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція): поняття та зміст.  5. Порядок і умови кримінального провадження у порядку перейняття.  6. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.</p> <p><b>Завдання для практичного заняття (4 год):</b>  Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b>Практичне заняття 24.1</b>  1. 06 грудня 2018 року уповноваженим (центральним) органом України було прийняте рішення про направлення запиту про проведення обшуку, а 21 грудня 2018 року надіслано запит уповноваженому (центральному) органу запитуваної сторони дипломатичним шляхом. Запит про міжнародну правову допомогу було погоджено у письмовій формі міським прокурором.  <i>Чи була в цьому випадку дотримана процедура направлення запиту про міжнародну правову допомогу?</i>  <i>Якщо ні, то які порушення при цьому були допущені? Які вимоги пред'являються до змісту та форми запиту про міжнародну правову допомогу?</i></p> <p>2. 06 лютого 2019 року Шевченківський районний суд м. Києва постановив обвинувальний вирок щодо громадян Угорщини Орбана та Горвата за вчинення ними діяння, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України (грабіж, вчинене групою осіб), а 15 лютого 2019 року від уповноваженого (центрального) органу Угорщини надійшов запит до Генеральної прокуратури України про передачу засуджених для відбування покарання на батьківщині.  <i>Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Яке рішення має прийняти уповноважений (центральный) орган України?</i>  <i>Які підстави та умови передачі засуджених для відбування покарання до іноземної держави?</i></p> <p>3. Кримінальне провадження відносно громадянина Білорусії Аксьонова, яке здійснювалось у провадженні СВ Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві, за запитом уповноваженого органу в установленому порядку було передано запитувачій стороні. У зв'язку з</p>	<p><b>Теми рефератів:</b>  1. Проблемні питання міжнародного співробітництва у сучасних умовах.  2. Процесуальний порядок та особливості тримання особи під вартою на території України в порядку міжнародної правової допомоги.  3. Екстрадиційний арешт та його сутність у кримінальному провадженні.  4. Порядок і умови перейняття кримінального провадження від іноземних держав.</p> <p><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i>  Законспекуйте основні положення:  – Європейської конвенції про передачу провадження у кримінальних справах (ETS N 73) : дата набуття чинності : 29 груд. 1995 р. <i>Верховна Рада України.</i>  URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_008">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_008</a>  – Конвенції про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання у державі, громадянами якої вони є : учинено в м. Берлін, 19 трав. 1978 р. <i>Верховна Рада України.</i>  URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_831">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_831</a>  – Інструкції про порядок приймання-передавання осіб, які перебувають під вартою, на кордоні України та поза її межами : затв. наказом Міністерства внутрішніх справ України від 02 лип. 2015 р. № 794. <i>Верховна Рада України.</i> URL: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0009-17">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0009-17</a>  – Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у</p>

неможливістю встановлення усіх обставин кримінального правопорушення на момент передачі кримінального провадження слідчий Голосіївського ГУ Національної поліції в м. Києві, який здійснював досудове розслідування у цьому провадженні, викликав потерпілу Закревську для її повторного допиту.

*Чи міг слідчий після передачі кримінального провадження здійснювати процесуальні дії у ньому? Якщо так, то який порядок їх виконання?*

4. У порядку надання міжнародної правової допомоги уповноваженим органом України до Польщі було направлено запит про проведення допиту, а також обшуку в помешканні громадянина Польщі Моравського, який підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення на території України. Запит було задоволено, слідчі (розшукові) дії були проведені.

*Проаналізуйте ситуацію. Чи були допущені порушення при наданні міжнародної правової допомоги?*

*Які процесуальні дії потребують спеціального дозволу?*

5. У кримінальному провадженні по обвинуваченню громадянина Німеччини Шпіца у заподіянні легких тілесних ушкоджень громадянці Тураєвій, уповноважений орган Німеччини направив запит про видачу особи Шпіца.

*Яку відповідь повинен надати центральний орган України щодо видачі особи (екстрадиції)?*

*За яких умов направляється запит про видачу особи?*

#### **Практичне заняття 24.2**

1. Громадянин Ізраїлю Ліберман, перебуваючи у відпустці в Києві, став очевидцем вчинення умисного вбивства громадянки України Т.. Під час проведення досудового розслідування, виникла необхідність у його допиті в якості свідка.

*Який процесуальний порядок виклику особи, що перебуває за межами України? Кому і в який строк направляється запит про виклик особи? Сформулюйте зміст запиту.*

2. Уповноважений орган Франції надіслав запит на екстрадицію громадянина України Шилюка, який підозрюється у вчиненні дорожньо-транспортної пригоди із смертельними наслідками у місті Нант.

*Яке рішення має прийняти центральний уповноважений орган України? Який процесуальний порядок запиту на екстрадицію?*

3. Уповноважений орган Бельгії звернувся до уповноваженого (центрального) органу України з запитом про проведення допиту фігуранта кримінального провадження шляхом відео-конференції, з метою забезпечення безпеки осіб.

*Які умови мають бути дотримані компетентним органом запитуючої сторони для надання згоди уповноваженим органом України на проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії? Які документи мають бути складені за результатами проведення допиту та кому направлені?*

4. Від уповноваженої особи Румунії надійшло клопотання уповноваженому (центральному) органу України про перейняття Україною кримінального провадження відносно мешканця міста Чернівці Папеску, який обвинувачується у вчиненні вимагання (ч.2 ст.189 КПК України). Генеральна

кримінальному провадженні під час судового провадження : затв. наказом Міністерства юстиції України від 19 серп. 2019 р. № 2599/5. *Верховна Рада України.*

URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19>

	<p>прокуратура України відмовила, повернувши матеріали та пославшись на неможливість перейняти кримінальне провадження, пославшись на положення КПК. <i>Назвіть причини неможливості перейняття кримінального провадження.</i></p> <p>5.3 метою перевірки зібраних доказів для проведення впізнання у кримінальному провадженні про шахрайство (ст.190 КПК), уповноваженим (центральним) органом України 5 грудня 2018 року направлено запит у рамках міжнародної правової допомоги уповноваженому органу Молдови про виклик підозрюваного С., що мешкає у Кишиневі, прибуттям 29 січня 2019 року. <i>Чи правильно сформульовано запит? Який порядок виклику, гарантії викликаної особи, повноваження слідчого, прокурора щодо застосування заходів забезпечення та проведення інших процесуальних дій?</i></p>	
<p><b>Тема</b> <b>25. Особливі порядки кримінально-го провадження.</b></p>	<p><b>Лекція (2 год)</b> <b><i>Питання до семінарського заняття (2 год.):</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття, сутність та види особливих порядків кримінального провадження.</li> <li>2. Кримінальне провадження на підставі угод. Види угод, їх ініціювання та умови укладення. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Вирок на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.</li> <li>3. Процесуальна характеристика кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.</li> <li>4. Особливості здійснення кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.</li> <li>5. Поняття, суть і значення кримінального провадження щодо неповнолітніх. Загальні правила кримінального провадження щодо неповнолітніх.</li> <li>6. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.</li> <li>7. Поняття, суть і значення кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.</li> </ol> <p><b><i>Завдання для практичного заняття (6 год):</i></b> Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.</p> <p><b><i>Практичне заняття 25.1</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. До суду надійшов обвинувальний акт відносно Петренка, який обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України, разом з угодою про примирення між обвинуваченим та потерпілою. В підготовчому судовому засіданні було встановлено, що потерпіла померла, що підтверджено документально свідцтвом про смерть потерпілої. Обвинувачений з приводу затвердження угоди поклався на розсуд суду. <i>Яке рішення повинен прийняти суд?</i></li> </ol>	<p><b><i>Теми рефератів:</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Становлення та розвиток інституту кримінального провадження на підставі угод.</li> <li>2. Гарантії суддівської незалежності при притягненні суддів до кримінальної відповідальності.</li> <li>3. Судовий розгляд кримінального провадження про застосування примусових заходів медичного характеру.</li> <li>4. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.</li> </ol> <p><b><i>Завдання для самостійного опрацювання:</i></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Законспекуйте основні положення: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 11 груд. 2015 р. «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод».</li> <li>– Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.01.2017 року №223-66/0/4-17 «Про практику здійснення судами кримінального провадження щодо неповнолітніх».</li> <li>– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування» від 3 червня 2005 року № 7.</li> <li>– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» від 15 травня 2006 року № 2.</li> </ul> </li> </ol>

	<p>2. Громадянин Стоббовий вчинив злочин, передбачений ст. 121 (умисне тяжке тілесне ушкодження) КК України щодо громадянина Брауна. Захисник обвинуваченого подав до суду клопотання про укладення угоди про примирення між обвинуваченим та потерпілим. Обвинувачений зобов'язався відшкодувати моральну шкоду, та оплатити лікування потерпілого. <i>Яке рішення повинен прийняти суд? Який процесуальний порядок укладення угоди про примирення?</i></p> <p>3. Під час досудового розслідування у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло), захисник підозрюваного запропонував потерпілому укласти угоду з метою швидкого забезпечення відшкодування майнової шкоди. <i>Чи допущені в цій ситуації порушення закону? Як необхідно діяти слідчому?</i></p> <p>4. В провадженні Шевченківського районного суду міста Києва перебуває кримінальне провадження по обвинуваченню Іванчука у вчиненні кримінального правопорушення за ч.2 ст.345 КК України. В ході судового розгляду кримінального провадження надійшла угода про примирення між потерпілим та обвинуваченим, в зв'язку з чим судом було зупинене проведення процесуальних дій і розпочато розгляд угоди. В ході розгляду угоди про примирення судом були вчинені дії відповідно до ч.5, ч.6 ст.474 КПК України. В подальшому в судовому засіданні потерпілий заперечив проти затвердження угоди, пояснивши, що відмовляється від укладеної угоди, не бажаючи обговорювати з іншою стороною угоди умови для її затвердження. Обвинувачений вирішення питання щодо можливості затвердження угоди залишив на розсуд суду. <i>Оцініть ситуацію. Вкажіть подальші дії суду.</i></p> <p>5. До Дарницького районного суду міста Києва надійшов обвинувальний акт стосовно Литвиненка, згідно якого він обвинувачується за ч. 1 ст. 286 КК України, разом з угодою про примирення, укладеною між потерпілим та підозрюваним. В судовому засіданні обвинувачений та потерпілий просили затвердити угоду про примирення між ними, прокурор проти затвердження угоди заперечував, посилаючись на те, що покарання погоджене потерпілим та підозрюваним не відповідає вчиненому кримінальному правопорушенню та особі обвинуваченого. Суд, вислухавши учасників кримінального провадження, дослідивши обвинувальний акт та матеріали угоди, прийняв рішення про затвердження угоди про примирення. <i>Оцініть ситуацію, що склалась. Чи правомірне рішення суду?</i></p> <p>6. 16-річний Онищенко, перебуваючи в гостях своєї однокласниці Іваненко, викрав планшет «Soni», що й було доведено під час досудового розслідування. Слідчий, враховуючи позитивну характеристику Онищенко, його щиросердне каяття у вчиненому, виніс постанову про закриття кримінального провадження із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Власник планшету – батько неповнолітнього Онищенка заперечував</p>	<p>– Указу Президента України від 19 трав. 2020 р. № 190/2020 «Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць».</p>
--	---	---

проти такого рішення й наполягав на його покарання.  
*Оцініть рішення слідчого. Яке значення у розслідуванні кримінального провадження має думка потерпілого (законного представника, опікуна, близьких родичів).*

### **Практичне заняття 25.2**

1. Батько неповнолітнього обвинуваченого Литенка заявив клопотання суду про те, що йому як законному представникові дозволили бути присутнім протягом всього судового розгляду. Прокурор заперечував проти задоволення клопотання на тій підставі, що батько Литенка опитаний як свідок і погано впливає на сина.  
*Яке рішення може прийняти суд?*

2. До неповнолітнього Тешенко було застосовано запобіжний захід у вигляді передачі його під нагляд батьків. Наступного дня слідчий мав намір повідомити Тешенко про підозру, але виявилось, що той зник і невідоме місце його перебування. Слідчий склав протокол про ухилення Тешенко від явки, повідомивши батькам, що судом їх буде притягнуто до відповідальності за незабезпечення явки сина за викликом слідчого. Батьки Тешенко звернулися до прокурора із скаргою на незаконність рішення слідчого, посилаючись на те, що немає законних підстав для стягнення з них грошей.  
*Оцініть правильність дії слідчого? Яке рішення повинен прийняти прокурор та підставі яких статей КПК?*

3. Слідчий суддя обрав щодо 16-річного Ч., який вчинив крадіжку великої суми грошей у своїх батьків, запобіжний захід у вигляді особистої поруки. Поручителями стали батько Ч. і викладач школи, де неповнолітній вчився. Крім того, на Ч. було покладено особисте зобов'язання не відлучатися з постійного місця проживання без дозволу слідчого, прокурора, суду.  
*Дайте оцінку рішенням слідчого судді.*

4. Бондаренко вчинив злочин, коли йому ще не виповнилось 18 років. Коли розпочалось слідство у справі - він досяг повноліття.  
*Чи поширюються на нього норми КПК України, якими встановлені особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх?*

5. Слідчий слідчого відділу Дарницького РУ ГУНП в м. Києві прийняв рішення про початок кримінального провадження у формі приватного обвинувачення на підставі заяви представника потерпілого Зав'ялова, щодо якого було вчинено кримінальне правопорушення за ознаками ч. 2 ст. 126 (побої з обтяжуючими обставинами) КК України.  
*Дайте юридичну оцінку діям слідчого. Яким чином здійснюється кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення?*

6. За згодою Генерального прокурора України затримано професійного суддю за вчинення тяжкого злочину та обрано до нього запобіжний захід тримання під вартою.  
*Чи правомірні дії Генерального прокурора? Які особливості затримання і обрання запобіжного заходу щодо судді?*

### **Практичне заняття 25.3**

1. Слідчий слідчого відділу Шевченківського РУ ГУНП в м. Києві провів обшук в помешканні депутата міської рай

адміністрації Невмиваки. Захисник обвинуваченого оскаржив рішення слідчого про проведення обшуку, оскільки щодо його підзахисного, з його слів, повинен здійснюватися особливий порядок кримінального провадження.

*Чи правомірними є дії слідчого в даному випадку? Які суб'єкти відносяться до осіб, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження?*

2. О 09:30 ранку до приміщення офісу адвокатського об'єднання «Іванов і партнери» прибула слідчо-оперативна група (в складі якої були представники Генеральної прокуратури України та Центрального апарату Служби безпеки України) разом з понятими з метою проведення обшуку.

Обшук було проведено за ініціативи Генеральної прокуратури України на підставі ухвали слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва в рамках розслідування у кримінальному провадженні щодо тяжкого злочину.

*Чи були дотримані вимоги кримінального-процесуального законодавства під час проведення обшуку у приміщенні офісу адвоката?*

3. Гр-н. Н. під час допиту як підозрюваного заявив, що хворіє психічною хворобою та при вчиненні злочину не усвідомлював своїх дій і не керував ними. Слідчий виніс заяву Н. до протоколу допиту та продовжив допит. Слідчий керувався тим, що під час розслідування не встановлено факту наявності у гр-н Н. психічного захворювання. Після закінчення розслідування та ознайомлення Н. з матеріалами кримінального провадження, їх було направлено до прокурора з обвинувальними актом. Прокурор, затвердивши обвинувальний акт, направив його до суду.

Під час проведення підготовчого провадження захисник обвинуваченого заявив клопотання про звільнення свого підзахисного від кримінальної відповідальності, тому що він під час вчинення злочину не усвідомлював своїх дій і не керував ними.

*Оцініть ситуацію та дії слідчого, прокурора. Яке рішення та на підставі яких норм КПК повинен прийняти суд?*

4. Ухвалою районного суду від 30 жовтня 2018 року до Гончаренко застосовано примусові заходи медичного характеру у вигляді госпіталізації до психіатричного закладу із звичайним наглядом. 30 травня 2019 року до суду надійшло клопотання про припинення примусових заходів медичного характеру відносно Гончаренко, які застосовуються щодо неї згідно ухвали суду від 30 жовтня 2018 року за вчинення суспільно-небезпечного діяння, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України. Суд, розглянувши зазначене клопотання головного лікаря обласної психіатричної лікарні про припинення примусових заходів медичного характеру, призначив судовий розгляд з участю прокурора та захисника.

Під час судового розгляду клопотання Адміністрація психіатричної лікарні просила припинити примусове лікування Гончаренко, посилаючись на те, що в процесі проведеного тривалого стаціонарного лікування її психічний стан покращився, зникла тривога, дратівливість та психопатоподібні розлади. У неї вирівнявся настрій, впорядкувалось мислення, зникли маячні ідеї. Вона стала спокійною, впорядкованою, доброзичливою, адекватно

	<p>спілкується з оточуючими, з'явилась установка на життя без наркотиків. В судовому засіданні представник лікарні та лікар-психіатр підтримали клопотання в повному обсязі, проте висновку комісії лікарів-психіатрів на особу, яка перебуває на примусових заходах медичного характеру, не надали.</p> <p><i>Оцініть ситуацію, що склалась. Чи були допущені в цій ситуації порушення кримінального-процесуального законодавства?</i></p> <p>5. Український теплохід «PRINCESSA ELENA», який приписаний до Одеського порту, здійснював круїз до Стамбула. Коли теплохід перебував у територіальних водах Туреччини, на ньому було вчинено крадіжку цінних особистих речей у туриста Никазарова. Викрадені речі були виявлені у матроса Бувалого. Капітан теплохода відкрив кримінальне провадження, допитав потерпілого, свідків, провів слідчий експеримент та обрав відносно Бувалого запобіжний захід у вигляді домашнього арешту. Після прибуття судна в Одесу капітан передав матеріали кримінального провадження слідчому органу безпеки, юрисдикція якого поширюється на територію місцезнаходження порту приписки.</p> <p><i>Оцініть ситуацію та дії капітана судна.</i></p> <p>6. До суду надійшов обвинувальний акт з додатками у кримінальному провадженні, якому присвоєно гриф секретності, по обвинуваченню Кононова у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 332 ч. 2 КК України. Під час підготовчого судового засідання прокурор заявив клопотання про призначення закритого судового розгляду.</p> <p><i>Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти суд?</i></p>	
--	--	--

### Інформація про індивідуальні завдання

Робчим навчальним планом при вивченні цієї навчальної дисципліни передбачена підготовка здобувачами вищої освіти курсових робіт.

#### ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Кримінальні процесуальні функції.
1. Система кримінальних процесуальних гарантій.
2. Кримінальна процесуальна форма: поняття і зміст.
3. Історичні форми кримінального процесу.
4. Чинність кримінального процесуального закону України в просторі, часі та за колом осіб.
5. Практика Європейського суду з прав людини як джерело кримінального процесуального права України.
6. Забезпечення реалізації засади верховенства права у процесі здійснення правосуддя.
7. Засада законності та її забезпечення у кримінальному провадженні.
8. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність як засада кримінального провадження.
9. Презумпція невинуватості у кримінальному провадженні.
10. Забезпечення права на захист у кримінальному провадженні.
11. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.
12. Зміст і значення засади диспозитивності у кримінальному провадженні.
13. Засада публічності у кримінальному процесі.



14. Гласність і відкритість судового провадження та повне фіксування технічними засобами судового засідання і процесуальних дій.
15. Розумність строків у системі засад кримінального провадження.
16. Процесуальний статус судді у кримінальному провадженні.
17. Слідчий суддя як учасник кримінального провадження.
18. Прокурор як учасник кримінального провадження.
19. Органи досудового розслідування: поняття, система, завдання та компетенція.
20. Завдання та процесуальні повноваження керівника органу досудового розслідування у кримінальному провадженні.
21. Завдання та процесуальні повноваження слідчого у кримінальному провадженні.
22. Керівника органу дізнання як учасник кримінального процесу.
23. Завдання та процесуальні повноваження дізнавача у кримінальному провадженні.
24. Участь експерта та спеціаліста у кримінальному провадженні.
25. Процесуальний статус свідка у кримінальному провадженні.
26. Понятій у кримінальному провадженні.
27. Захисник як учасник кримінального провадження.
28. Участь законного представника та представника у кримінальному провадженні.
29. Інститут імунітетів у кримінальному провадженні.
30. Забезпечення безпеки учасників кримінального провадження.
31. Процесуальні джерела доказів та їх характеристика.
32. Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.
33. Оцінка доказів у кримінальному провадженні.
34. Збирання доказів та особливості його здійснення на різних стадіях кримінального провадження.
35. Недопустимість доказів у кримінальному провадженні.
36. Предмет та межі доказування у кримінальному провадженні.
37. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні.
38. Речові докази як джерело доказів у кримінальному провадженні.
39. Документ як джерело доказів у кримінальному провадженні.
40. Висновок експерта як джерело доказів у кримінальному провадженні.
41. Відшкодування шкоди у кримінальному провадженні.
42. Цивільний позов у кримінальному провадженні.
43. Відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду.
44. Процесуальні витрати у кримінальному провадженні та їх види.
45. Накладення грошового стягнення як захід забезпечення кримінального провадження.
46. Виклик у кримінальному провадженні.
47. Привід як захід забезпечення кримінального провадження.
48. Відсторонення від посади та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя як заходи забезпечення кримінального провадження.
49. Тимчасовий доступ до речей і документів у кримінальному провадженні.
50. Тимчасове вилучення та арешт майна як заходи забезпечення кримінального провадження.
51. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.
52. Особисте зобов'язання та особиста порука як заходи забезпечення кримінального провадження.
53. Домашній арешт у кримінальному провадженні.
54. Процесуальний порядок застосування застави як запобіжного заходу.
55. Підстави та процесуальний порядок обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.
56. Затримання особи у кримінальному провадженні.
57. Початок досудового розслідування.

58. Строки досудового розслідування: порядок обчислення та продовження.
59. Слідчі (розшукові) дії як спосіб збирання доказів.
60. Допит: порядок проведення та фіксування під час досудового розслідування.
61. Пред'явлення для впізнання: порядок проведення та фіксування під час досудового розслідування.
62. Підстави та процесуальний порядок проведення слідчого експерименту.
63. Огляд та його види у кримінальному провадженні.
64. Проникнення до житла чи іншого володіння особи під час кримінального провадження.
65. Обшук у системі слідчих (розшукових) дій.
66. Проведення експертизи у кримінальному провадженні.
67. Проведення негласних слідчих (розшукових) під час кримінального провадження.
68. Повідомлення про підозру.
69. Зупинення та відновлення досудового розслідування.
70. Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.
71. Особливості досудового розслідування кримінальних проступків.
72. Форми закінчення досудового розслідування.
73. Закриття кримінального провадження слідчим, прокурором.
74. Закінчення досудового розслідування складанням обвинувального акту.
75. Оскарження рішень, дій і бездіяльності органів досудового розслідування.
76. Судовий розгляд кримінального провадження в суді першої інстанції.
77. Апеляційне провадження у кримінальному судочинстві України.
78. Провадження в суді касаційної інстанції.
79. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
80. Кримінальне провадження на підставі угоди про примирення.
81. Кримінальне провадження на підставі угоди про визнання винуватості.
82. Особливості досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.
83. Особливості кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.
84. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
85. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
86. Форми міжнародно-правової допомоги у кримінальному провадженні.
87. Процесуальний порядок видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція).
88. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану.
89. Суд присяжних як форма участі народу у здійсненні правосуддя.

**Примітка:** в якості додатків можуть бути надані мультимедійні презентації, відеоролики.

### **Основні інформаційні джерела**

#### **Нормативно-правові акти:**

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. *Голос України*. 2012. 19 травня (№№ 90–91). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 159. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 23. ст.197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>
4. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. ст.55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
5. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 47. ст.2051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 15 липня 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

7. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №10. С.161-166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
9. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. ст.232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

#### **Підручники та посібники:**

10. Досудове розслідування : навч.-метод. посіб. / [Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша, І. В. Гловюк, В. К. Волошина, О. В. Малахова, О. О. Торбас] ; за ред. В. К. Волошиної. Одеса : Нац. ун-т «Одеська юридична академія», 2020. 141 с.
11. Кримінальний процес України: досудове розслідування : навч. посіб. / [О. О. Волобуєва та ін.] ; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Кривий Ріг : Р. Козлов, 2019. 120 с.
12. Кримінальний процес : навч. посіб. / [О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін.]. Харків : Право, 2020. 296 с.
13. Кримінальне процесуальне право України: навчальний посібник / За редакцією професорів В. Г. Гончаренка та В. А. Колесника. Київ: Юстиніан, 2014. 576 с.
14. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удаलोвої, Д. П. Письменного. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 544 с. 15
15. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С.В. Ківалов, С.М. Міщенко, В.Ю. Захарченко. Харків: Одиссей, 2013. 1104 с.
16. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина : підручник. [8-ме вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2020. 406 с.
17. Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. [16-те вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2020. 1070 с.
18. Удалова Л. Д., Азаров Ю. І., Макаров М. А. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 432 с.

#### **Інформаційні ресурси:**

19. Офіційний веб-портал парламенту України (<https://www.rada.gov.ua/>)
20. Офіційний веб-портал Судова влада України (<https://court.gov.ua/>)
21. Офіційний веб-сайт Верховного Суду (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)
22. Офіційний веб-сайт Вища рада правосуддя (<https://hcj.gov.ua/>)
23. Офіційний веб-портал Офісу Генерального Прокурора (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)
24. Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України (<https://unba.org.ua>)
25. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України (<https://nabu.gov.ua/>)
26. Офіційний веб-сайт Державного бюро розслідувань (<https://dbr.gov.ua/>)
27. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)
28. Ресурси українського Інтернету на правову тематику:  
(<http://www.lawukraine.com> )  
(<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

#### **Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни**

Під час проведення всіх видів занять використовується таке обладнання і програмне забезпечення:

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються:

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- доступ до дистанційних навчальних курсів дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

- програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) розміщені допоміжні матеріали.

#### **Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання**

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається із дозволу науково-педагогічного працівника за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом.

Політика зарахування результатів неформальної освіти:

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

[https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/regl\\_zab\\_yak.pdf](https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/regl_zab_yak.pdf)

[https://www.naiu.kiev.ua/files/dobrochesnist/polozh\\_26072019.pdf](https://www.naiu.kiev.ua/files/dobrochesnist/polozh_26072019.pdf)

### Оцінювання результатів навчання

#### Розділ 1. Загальна частина кримінального процесу

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)											Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60 %											Мах 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Самостійна робота	залік	Мах 100%
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

#### Розділ 2. Особлива частина кримінального процесу (I)

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)								Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60 %								Мах 40 %	
Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Тема 16	Тема 17	Самостійна робота	залік	Мах 100%
7	10	7	7	7	5	7	10	40	100

#### Розділ 3. Особлива частина кримінального процесу (II)

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)									Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Мах 60 %									Мах 40 %	
Тема 18	Тема 19	Тема 20	Тема 21	Тема 22	Тема 23	Тема 24	Тема 25	Самостійна робота	екзамен	Мах 100%
6	6	6	6	6	6	6	6	12	40	100

### Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	Загалом хороша робота
66-74		D	Непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри  
протокол від 13 січня 2022 року № 10

Завідувач кафедри

Розробники

Доцент кафедри кримінального процесу

Професор кафедри кримінального процесу

 Марк МАКАРОВ

 Ольга КУБАРОВА

Оксана ХАБЛО